

SREČANJE NARODNOSTI

V Vestniku, ki je izšel 15. septembra, smo v prispevku PRI SLOVENCIH ZA MEJO med drugim zapisali, da bo letošnje srečanje narodnosti sosednjih dežel predvidoma 14. oktobra v Murški Soboti, v resnici pa je predvideno v drugi polovici novembra. 14. oktobra bo namreč skupna seja narodnostnih komisij pri pomurskem medobčinskem svetu SZDL in županijskem svetu Želzne županije. Na njej bodo obravnavali življenjske in delovne pogoje pripadnikov narodnosti. Lani je bila skupna seja obeh komisij v Murški Soboti, tokrat pa bo v Želzni županiji.

J. G.

NASLOV

Leto XXXV.
Št. 37

Murska Sobotica
22. september
1983

CENA 13 DIN

VESTNIK

Dr. Anton Vratuša v Pomurju

„Ne razočarani, ampak zaskrbljeni!“

Na pobudo medobčinskega sveta ZKS Pomurja je bil v sodelovanju z ZKS Slovenije ožjega aktivna pomurska družbenopolitična delavcev gospodarstvenikov s člani CK ZKJ, rojakom dr. Antonu Vratušu. Tema skoraj triurnega razgovora so bili vloga in pomen 6. zasedanja UNCTAD v Beogradu in odnosi v federaciji.

Med zdajšnjih razmer v naši nacionalni družbenopolitični skupnosti je dr. Vratuša med drugim naglasil, da nam je bolj koristno, če imamo samopostojanje, kajti s parolo — kaj nam je treba toliko sporazumevanja in dogovarjanja — si v bistvu zagamo vejo, na kateri sedimo. Pri odgovorih kaže, da seveda ni konj in dogmo, da smo vsi za vse odgovorni, torej ne more nikomur nič biti. Medsebojna zadolženost in manjši problem kot odplačila dolgov ni, medtem ko je treba našega gospodarstva prirediti, da se je recimo večji del in le kakih 20 odstotkov sredstev za te namene je šlo iz federacijskega dohodka.

Dr. Vratuša je pomurske politike delavcev in gospodarstvenikov tudi seznanil s pripravo predloga za spremembe in dopolnitve „male“ in „velike“ ustave, to je zakona o združenem delu iz leta 1976, o čemer prav tako v zvezi skupščini v Beogradu razpravlja posebna

delovna skupina. Predvidoma maja prihodnje leto naj bi dobili prve rezultate analize o delovanju delegatskega sistema, v zvezi z družbenimi svetovi za uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije pa že snujejo separate za področja pravnega in komunalnega sistema ter še posebej za področje

uresničevanja skupnih interesov v federaciji.

Rojaku so gostitelji v sobotnem razgovoru postavili kar nekaj vprašanj, ob katerih je dr. Vratuša menil, naj se ne obnašamo kot razočarani, saj za to ni razlogov, bodimo pa zaskrbljeni ker za to so razlogi, rešitev pa je le v razvijanju in

krepitevi samoupravljanja. Dodal je še tole zanimivo misel: „Vse preveč je v zadnjem času vsakovrstnih izjav bolj ali manj odgovornih ljudi, ki javnost le še bolj vznemirjajo in begajo, še posebej pa v lokalnih srenjah, kjer je lahko nerazpoloženje ljudi še večje“.

Branko Žunec

Dr. Anton Vratuša v Pomurju — Po razgovoru z ožjim aktivom pomurskih družbenopolitičnih delavcev in gospodarstvenikov si je član CK ZKJ, rojak dr. Anton Vratuša med obiskom ogledal tudi nasade sadik v Gerlinčih in Kraščin in se z domačini zadržal v prisrčnem pogovoru. Foto: B. Hegeduš.

Na kadrih se (z)lomijo kopja

— KDO VODI KADROVSKO POLITIKO? —

Da je načrtovanje kadrov najšibkejši člen kadrovske politike, ni da bi se čudili. Je zgolj logična posledica in veren odsev siceršnjih razmer na področju načrtovanja. Tudi tu se namreč po občinah lovijo, posebej pri ustrezni zasedbi kadrovskih služb, da o vsebini večstranske problematike, ki jih malone duši, ne zglubljamo besed.

Poročilo o uresničevanju družbenih dogovorov o kadrovski politiki v letih 1980-1992 z akcijskimi usmeritvami, ki ga je že konec julija objavil v prilogi skupščinski Poročevalec SR Slovenije (priloga VIII), nas je (bi nas moralo?) tudi v Pomurju postavilo na trdna tla. Takšno bi hkrati utegnili biti najkrajše sporočilo z nedavnega regijskega posveta medobčinskega sindikalnega sveta v Murški Soboti, kjer je na račun kadrovske politike padlo ničkoliko gorkih, vrednih premisleka in še bolj nujnih ukrepov.

Če naj se omejimo le na najbolj bistveno, ni mogoče mimo zapletov pri zaposlovanju in razporejanju pripravnikov, sklepanju pogodb o delu, zaščiti delavcev, ki uživajo po zakonu posebno varstvo (to so: mladina, nosečnice, delavke-matere in starejši delavci), kakor ni moč zaobiti poklicnega usmerjanja, poslovnih organov in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, mednarodnega področja in stalnega strokovnega izpopolnjevanja in usposabljanja delavcev. Poglavje zase so področja štipendiranja, kjer se iz leta v leto zmanjšuje število razpisanih kadrovskih štipendij, hkrati pa večja števila štipendistov iz združenih sredstev, uresničevanje sistema stalnih kadrovskih priprav na volitve (širjenje kroga nosilcev družbenih funkcij in ustvarjanje širše kadrovske baze) ter podeljevanje odlikovanj in družbenih priznanj.

Po občinah se — če smo prav razumeli — pred leti sprejeti samoupravni sporazumi o minimalnih standardih za življenjske in delovne razmere delavcev v večini delovnih organizacij prašijo po predalih, čeprav imamo denimo v lendavski in ljutomerski občini znatno število zaposlenih delavcev iz sosednje Hrvaške, v soboški in radgonski pa iz sosednjih slovenskih občin in regij. Za kaj sploh gre? Poročilo pravi: „Najtežje je zagotavljati tisti del minimalnih standardov, ki se nanašajo na nastanitev in prehrano delavcev, kar je vezano na sorazmerno velike finančne izdatke in v veliko primerih na terensko delo, zlasti v industriji gradbenega materiala, gradbeni operativi, kmetijstvu in gozdarstvu. V teh panogah se nastanitev rešuje organizirano z bivanjem v samskih domovih, v delavskih naseljih in bivalnih kontejnerjih. Ob vsem tem dajejo organizacije združenega dela velik poudarek dodeljevanju družbenih stanovanj in stanovanjskih kreditov. Obstajajo primeri nasilnih vselitv v neustrezne in ustrezne bivalne prostore in izsiljevanje za dodelitev družbenih stanovanj, kar močno ovira načrtno reševanje stanovanjskih vprašanj v teh organizacijah“.

Toda, vrnimo se h kadrom! Med organizacijami združenega dela, delovnimi skupnostmi in družbenopolitično skupnostjo (občino!) v najširšem smislu je pretok kadrov še vedno prej izjema kot pravilo, medtem ko je kroženje (beri: selitev s položaja na položaj in s stolčka na stolček po nekakšni hierarhični lestvici) globoko zakoreninjena tradicija še iz minulih let. Medobčinski in občinski sindikalni delavci so na posvetu sami priznali, da imajo družbenopolitične organizacije, vključno s sindikatom, na vse to „ničeln“ vpliv ali še določneje: ko gre za reelekcije oz. rotacije se vedno znova gibljemo v krogu znanih ljudi. Kdo potlej kroji kadrovske politike v Pomurju, mar kadroviki po delovnih kolektivih, kadrovske službe pri občinskih skupščinah, sveti, koordinacijski odbori oz. komisije za kadrovska vprašanja pri občinskih družbenopolitičnih organizacijah ali pa imajo pri vsem tem kaj več besede (naposled!) tudi ljudje iz „baze“? Se pravi iz krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela prek delegatskega sistema in samoupravnih organov? Posplošen odgovor ni mogoče dati — ne bi bil smisel! — velja pa priporočilo sindikata, naj se kadrovske politike povsod lotevajo mnogo odgovorneje kot doslej. Saj, kakorkoli obročamo: na kadrih se lomijo in zlomijo kopja, ki jih takorekoč vsakodnevno prinašajo oblačne gospodarske in siceršnje razmere.

Branko ŽUNEC

Danes posebna izdaja
Vestnikove
Kmetijske panorame

Plani dokončno usklajeni

Po večkratnem dogovarjanju in usklajevanju so v Pomurju plani usklajeni dokončno usklajeni. Prvotni plani, ki so izdelani v republikah, so bili usklajeni s plani pomurskih skupnosti, nato se je zastavilo tudi njegovo realizacijo. Že pred letom so bili načrti namreč v celoti uresničeni, to pa se je odražalo tudi pri prihodnjem odčitku pšenice. Tako so plani, da bodo letošnji plani plani enakim lanskim.

vse sile pa je potrebno zdaj usmeriti v to, da jih tudi izpolnijo. Tako naj bi tokrat družbeni sektor v Pomurju zasejal s pšenico 2.450 hektarjev in spomladi s sladkorno peso 1.486 hektarjev površin, kmetje v organizirani zadrugi proizvodnji pa naj bi pšenico zasejali na 6.066 hektarjih in sladkorno peso na 1.440 hektarjih. Medtem ko bo družbeni sektor prihodnje leto oddal ves pridelek pšenice, pa naj bi kmetje oddali 15.663 ton krušnih žit.

V vseh štirih pomurskih občinah

so zdaj vse aktivnosti namenjene v priprave in pravočasno izvedbo jesenske setve, saj je od tega v največji meri odvisen rezultat odkupa v prihodnjem letu. Medtem ko sta svet za kmetijstvo pri OK SZDL in koordinacijski odbor za rastlinsko proizvodnjo sprejela aktivnosti že v začetku septembra, so konec prejšnjega tedna o tem spregovorili tudi s predsedniki krajevnih konferenc socialistične zveze soboške občine, danes pa še delegati občinske skupščine.

Tara, kjer to še niso, morajo setveni plani postati sestavni del letnih planskih dokumentov krajevnih skupnosti, naloga vseh pa je, da plane tudi uresničijo. V Kmetijski zadrugi Panonka so že izdelali plane za posamezne temeljne zadrugne organizacije, s podrobnimi plani pa bo treba priti v sleherni vas in do vsakega kmeta. Izvedba jesenske setve ne sme ostati le enkratna politična akcija pač pa trajna naloga, ki jo je potrebno povezati predvsem s strokovnim delom med kmeti. Ob sedanji starostni in posesni strukturi namreč ni moč pričakovati, da bi se površine pod to kulturo bistveno povečevale, veliko neizkoriščenih možnosti pa je še v večjih pridelkih. Te pa je moč doseči le z boljšim strokovnim delom in doslednim izpolnjevanjem agrotehničnih ukrepov. Tisti, ki obveze sprejmejo in koristijo ugodnosti, pa bodo morali te obveze v prihodnje tudi dosledneje spoštovati.

L. Kovač

Povpraševanje po kmečkih jabolkih

Če smo lani v tem času ugotavljali, da so kmečki sadovnjaki bogato obrodili in so morali kmetje iskati in čakati na kupce, je letos položaj povsem drugačen. V kmetijski zadrugi Panonka sicer pravijo, da so lani odkupili okrog 1.500 ton kmečkih jabolk in so tisti, ki so sadje pobrali in uskladiščili, tega lahko prodali tudi po novem letu, vendar je kljub temu veliko sadja segnilo pod drevesi. Vzrok za slednje je bil predvsem v nizki ceni, ki ni bila stimulativna niti za pobiranje, kaj šele za

mukotrpno čakanje na odkupnih mestih, kamor so morali nekateri isto sadje pripeljati tudi večkrat.

Letos je v Pomurju izredno slaba sadna letina, saj je po ocenah sadjarjev zrastle v kmečkih sadovnjakih le od 500 do 700 ton jabolk. Zaradi nizkega pridelka pa je povpraševanje po tem sadju, ki je namenjeno izključno za industrijsko predelavo, izredno veliko. V kmetijski zadrugi Panonka so se dogovorili, da bodo izvozili okrog 300 ton industrijskih jabolk, zato si prizadevajo odkupiti čimveč kmečkega sadja. V SOZD ABC Pomurka so se dogovorili za enotno odkupno ceno 5,00 dinarjev za kilogram industrijskih jabolk, nekateri odkupovalci pa bodo za stroške prevoza nad 15

kilometrov priznavali še od 30 do 50 par pri kilogramu. Z odkupom so že pričeli, odkupujejo pa vse vrste jabolk, ki so lahko stresena, ne smejo pa biti nagnita. Na večje količine tega sadja računajo predvsem na območju TZO Beltinci, kjer je letos nekoliko boljša sadna letina.

Suša pa je letos močno prizadela tudi plantažne nasade jablan v KZ Panonka. Čeprav so to še mladi nasadi, so letos načrtovali 100 ton jabolk, vendar jih bo po zadnjih ocenah le od 40 do 50 ton. Kvalitetno prvotno sadje bodo tokrat v glavnem izvozili, drugorazredno pa bodo prek sindikalnih organizacij po primerini ceni prodali za ozimnico.

L. Kovač

Te dni v vinogradih oumeva pesem trgačev in brentarjev (putarjev), otroci veselo skačejo med trtami in zobajo sladko grozdje. Tako zgodnje trgatve so pri nas sicer le malokdaj. In kako živahno bo šele v vinogradih ta konec tedna, če bo lepo vreme!

Pridelek bo, kot kaže, še kar dober.

Foto: J. Graj

Čakovec podpira Lendavo

Čakovec in Lendava imata marsikaj skupnega, zato se predstavnik večkrat sestanejo in izmenjajo izkušnje, pogovor pa seveda naneša tudi na sodelovanje na različnih področjih. Na povabilo Lendavi so Čakovčani izjavili, da bodo v okviru medrepubliškega dogovarjanja podprli lendavsko plan. Prvič, za proizvodnjo metanola. V Zebancu je po ocenah proizvodnja metanola na 100 hektarjih metanola. Na 100 hektarjih metanola bi med drugim pripomoglo k saniranju onesnetega stanja Ina-Nafte, ki je tudi posledica čestih onesnecitev dobave surovin, prav tako pa bi pomenilo večjo socialno post zaposlenih. Nad tem so Čakovčani močno zainteresirani, saj v lendavski občini zaposlenih okrog 700 Medjimurcev, od tega 300 pri Ina-Nafte.

S. S.

v New Yorku

Ni zanesljivih znakov za konec državljanske vojne v Libanonu. Spopadi so vse ostrejši in bolj pogosti, v njih pa sodelujejo tudi ameriške vojne ladje, ki so zasidrane tik pred Bejrutom. Njihov ogenj veča Druzom in Sircem pa tudi pripadnikom levičarske milice. Na sliki: libanonski vojaki na poti v mesto Halde, ko so tega zapustili Izraelci.

Srebrić o stabilizacijskem davku

Če hočemo odpraviti dinarsko nelikvidnost, moramo nujno sprejeti zakon o obratnih sredstvih, prenesti del posojil Narodne banke na organizacije združenega dela, odložiti za nekaj časa vsa domača investicijska posojila in prekoračiti devizne vloge organizacij združenega dela s kratkoročnimi posojili poslovnih bank, s katerimi so pokrite, je v intervjuju za Komunisto poudaril podpredsednik zveznega izvršnega sveta Bo-

rislav Srebrnič. Nujno bo treba
uvesti tudi splošni stabilizacijski
davek za obnavljanje
obratnih sredstev tozodv in
krepitev blagovnih in denarnih
rezerv, učinkoviteje odpravljati
izgube ter odločneje ukrepati
za pospešitev blagovnodenarnih
odnosov in kroženje
denarja.

Končni cilj teh ukrepov mora biti, da se bo v organizacijah združenega dela nabralo vsaj 70 odstotkov lastnih obratnih sredstev in da se bodo

okrepile rezerve, ki bi bile uporabljene za uspešnejše intervencije na trgu ter za kreditiranje izvoza opreme in ladij. S tem bi dosegli pomembne kvalitativne spremembe. Organizacije združenega dela bi bile sposobne redno plačevati obveznosti, hkrati pa bi nastale možnosti za uvedbo finančne discipline, brez katere v končni fazi tudi blagovne proizvodnje ni, je poudaril Sebrič.

S tem ko bi organizacije združenega dela s kratkoročnimi bančnimi posojili preko-račile devizne vloge, bi se po Srebrčevem mnenju zmanjšal sedanji obseg kratkoročnih posojil približno za 200 milijard dinarjev, delno pa bi se upočasnilo tudi kopičenje nevkritih tečajnih razlik.

Splošni stabilizacijski davek bi moral zajeti zaposlene v družbenem sektorju, vse tiste, ki opravljajo osebno delo in upokojenke, medtem ko za one z nizkimi osebnimi prejemki seveda ne bi veljal. Normalno bi bilo, je dejal Srebrnič, če bi davek, ki ga plačujejo delavci gospodarskih organizacij združenega dela, ostal v njihovih organizacijah.

Predvčerajšnjim se je v New Yorku začelo 38. zasedanje generalne skupščine OZN. V poročilu, ki ga je za skupščino pripravil generalni sekretar OZN, de Cuellar je rečeno, da je bilo letošnje leto vznemirljivo za vse tiste, ki so prepričani, da je OZN najprimernejši mednarodni instrument za iskanje miru. Opogumlja pa dejstvo — je zapisal Cuellar — da je gibanje neuvrčenih ostalo protagonist zares mnogostranskega reševanja svetovnih problemov na temelju ciljev in načel listine OZN.

Gibanje k učinkovitemu, miroljubnemu in pravičnejšemu mednarodnemu redu se je upočasnilo; vera v skupno prihodnost je v precejšnji meri omajana. Kratkoročni interesi, stare ambicije in strahovi kakor tudi ideološke razlike, vse to je pomračilo vizijo listine OZN. Pripravljenost za skupno odpravljanje razlik se je zmanjšalo. Nihče ne more verjeti, da se svet, v katerem prevladuje jedrsko ravnotežje, v katerem se vsako leto porabi 800 milijard dolarjev za oborožitev in katerega velik del prebivalstva živi v revščini, giblje v pravo smer. Pomen diplomacije je vprašljiv, mednarodne ustanove pa

ne delujejo tako, kot je bilo zamišljeno. Kolesa mašinerije se sicer vrtijo, ta pa še ne premakne naprej. To so zaključki Pereza de Cuellarja ob sedanjem zasedanju generalne skupščine OZN, ki naj bi trajalo nekako do sredine decembra.

Na vzdušje sedanjega zasedanja generalne skupščine OZN vpliva tudi prepoved guvernerjev ameriških zveznih držav New York in New Jersey, ki sta sovjetskemu zunanjemu ministru prepovedala, da z letalom sovjetskega Aeroflota pristane na kateremkoli od newyorških letališč. V ameriškem zunanjem ministru trdijo, da so oblasti z omenjenih zveznih državah sklep o prepovedi za pristanek sovjetskega letalu sprejele na lastno pest. Tudi zelo zadržani in obzirni funkcionarji OZN so obsojili takšen sklep države gostiteljice. Dejstvo namreč je, da poseben dogovor iz leta 1947 krajevnim, državnim in zveznim oblastem ZDA prepoveduje kakorkoli ovirati prihod delegatom na zasedanje generalne skupščine oziroma na sedež svetovne organizacije, ne glede na to, kakšni so ameriški odnosi z državami članicami OZN.

Mednemška trgovina

Mednemška trgovinska menjava se je v prvem letošnjem polletju kljub 16-odstotnemu povečanju še naprej neenakomerno razvijala. Do konca junija je znašala vrednost menjave 7,9 milijarde obračunskih enot. Pri tem so se dobave ZR Nemčije v Vzhodno Nemčijo povečale za 33 odstotkov, presežek Zvezne republike Nemčije pa se je dvignil na 724 milijonov obračunskih enot. Zahodnonemški nakupi v NDR so se povečali le za 2 odstotka.

V naslednjem obdobju si bo NDR v tej menjavi predvsem prizadevala, da se ne bi povečal njen dolg nasproti ZR Nemčiji, ki znaša 1,4 milijarde mark. Zato bo nujno skrčila dobave in računajo, da se mednemška trgovina do konca leta ne bo večala kaj dosti več kot za 15 odstotkov.

NEKAJ VEČ KOT LANI

Republike in pokrajini bi morale to jesen zasejati približno 2,074.634 hektarov, torej približno za 68 tisoč hektarov več kot lani. Povečanje naj bi šlo predvsem na račun večjih posevkov pšenice. Pomočnik predsednika zveznega komiteja za kmetijstvo Sava Veseljinov je pred dnevi izjavil, da je za jesensko setev že zagotovljenih 300 tisoč ton semenske pšenice. Potrebovali bi tudi 1,282.000 umetnih gnojil, vendar za njihovo proizvodnjo manjka 35 milijonov dolarjev, ki bi jih morali odšteti za uvoz surovin in reprodukcijskih materialov. Primanjkujejo tudi kemikalije za zaščito rastlin in kakšnih 40 tisoč gum za traktorje in prikolice.

globus

LONDON - Neka londonska zavarovalnica je južnokorejski letalski družbi izplaćala 26,824.000 dolara odškodnine za potnik letalo, ki so ga nad sovjetским ozemljem sovjetski lovci.

KAIRO — Ob
židovskem
osrednji
urad objavil podatke
terih je moč
ima izrael 4.110.000 prebi-
valcev, kar je za
več kot pred dvanajstimi
meseči. Od tega
liljona Židov in
ostalih.

BRASILIA -- Na brazilskih cestah bo v nekem času vozilo že milijon avtomobilov na alkoholni gorivni snov. Cena alkohola je komaj dobro polovica bencina.

MOSKVA -- Sovjetska
nanjetrgovinska oru
ja „Aviaexport
leti prodala prva
inozemstvo. Od takrat so v
več kot 50
drugih držav prod
kot 4600 letal.

DUNAJ — Bivši avstrijski kancler opozoril, da zmanjšanje menjave med zahodno Evropo in Vzhodnim porazbroji nadaljnji porast brezposelnosti.

NEW YORK — Sovjetski
zunanji ministe Gromiko
se ne udeležuje zaseda
nja generalne skupne
OZN, ker je odbila
ameriški predlog, da naj se
v ZDA pripelje z vojaškimi
letalom.

PEKING — Kitajci menijo, da so ovirani za izboljšanje odnosov med S.S. in Kitajsko predvsem sovjetske supermoke azijskem prostoru.

MOSKVA - Tisk trdi, da je bil južnokorejski boeing 747, poseben letalo, ki mu je bila zaupana naloga, da posnemal oporišče sojetnikov pod mornic na Kamčatki.

globus

Enot-
nost '83
— uspešno

največja splošne
 teritorialne obrambe
 subjektov v konceptu
 ljudske obrambe in
 samozaščite — Enonasi

Prve ocene o Starešine in soko stopnjo boj in izurjenosti. V vajah se zala tudi tesna in ljudstva.

območju kakih 180
zgrajenih poti in cest,
majhnostjo poti in cest
povezane domoljubne
republike. Na najvišji
območju so pripadli
zgradili tudi dve veliki
zgraditve, ki sta
tudi ali na novo
13 zgradili, ki so
po svojih predpostavkah

Kljub temu, sodelovalo veliko število sodobne oboževalne tehnike prišlo do nikakršnih pa db.

v žarišču dogodkov

KAKO PRIHODNJE LETO?

Na pragu letošnje jeseni so oči vseh Jugoslovancev uprte v zvezni izvršni svet, katerega delovna vna zasluzi pravzaprav vse priznanje. Zdi se da je zvezna vlada vedno bolj med nakovalom in kladivom resolucije o ekonomski politiki za leto 1984.

Ne samo resolucija, pred ZIS so postavljene še mnoge druge naloge: spremembe predpisov v deviznem, bančnem, zunanjetrgovinskem in davčnem sistemu. Čas hiti, roki za vse te spremembe pa so kratki. Predsedstvo CK ZKJ je pred štirinajstimi dnevi sklenilo, da mora „ekonomska politika za prihodnje leto v celoti izhajati iz dolgoročnega programa stabilizacije“, da bi tako gospodarstvo pravočasno izvedelo za vsa pravila igre v letu 1984. To pa tudi pomeni, da se v prihodnjem letu ne bi smeli posluževati kratkotrajnih rešitev in improvizacij. Znano je, da bo 30. septembra zasedanje zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ na katerem bodo razpravljali o gospodarski politiki v prihodnjem letu.

Po podatkih, ki jih je novinarjem posredoval zvez-

ni sekretar za zunanjo trgovino Milenko Bojanić, je jugoslovansko gospodarstvo od januarja do konca avgusta povečalo svoj izvoz na konvertibilno tržišče za 15,1 odstotka. Tako je trenutno 73 odstotkov našega blagovnega uvoza pokritih z deviznim prilivom izvoza našega blaga. Ti rezultati in pa dejstvo, da ima naše gospodarstvo velike težave z likvidnostjo, oskrbo z repromaterialom ter z odplačevanjem dolgov, kažejo na precejšnjo žilavost našega gospodarstva.

Svetla točka našega gospodarskega trenutka je vsakor kmetijstvo s 5,4 milijona ton pšenice in s pričakovanimi 11,5 milijona tonami koruze, letošnja sorazmerno uspešna turistična sezona in pa ugotovitev, da zmoremo odplačevanje tujih dolgov. Ceno za vse to pa na drugi strani nosimo s

ponovnim desetodstotnim zmanjšanjem uvoza, z enakoodstotnim padcem realnih osebnih dohodkov zaposlenih, rahlim zmanjšanjem industrijske proizvodnje, povečanjem števila nezaposlenih, ter z galopirajočo inflacijo, ki preti, da bo dokonca leta prekoračila 50 odstotkov.

Zaskrbljujoča je ugotovitev, da se je v letošnjih osmih mesecih za 330 milijonov dolarjev zmanjšal izvoz sicer tradicionalno izvozno usmerjene obutvene, oblačilne, lesarske in farmacevtske industrije. Tudi zanimanje za blagovna posojila je majhno. Kot je povedal Bojanič, je na voljo 659 milijonov dolarjev blagovnih posojil za uvoz repromaterijala, zahtevki po teh posojilih pa znašajo le 52 milijonov dolarjev. V gospodarstvu trdijo, da je temu kriva predvsem zapletena tehnika najemanja teh posojil, zato naj bi pristojni zvezni sekretariat pripravil nekatere spremembe pogojev za najemanje posojil.

Iz tren ali štirih drugač. predlogov o gospodarski politiki za prihodnje leto, ki jih je pripravila zvezna vlada, je mogoče razbrati le nekatere osnovne kriterije. Kako bo torej prihodnje leto? Cilj številka ena naj bi bilo povečanje izvoza vsaj za eno petino, kajti prihodnje leto bo potrebno odplačati nekaj več tujih posojil kot letos. To pa naj bi bilo mogoče doseči le ob dva odst. letnem povečanju industrijske proizvodnje. Uvoz naj bi se povečal za 14 odst., kar pomeni prvo povečanje uvoza v zadnjih dveh letih.

Naslednja predpostavka gospodarjenja v prihodnjem letu naj bi bilo nadaljnje zmanjševanje proračunske potrošnje, manj naj bi vlagali tudi v nove investicije, da bi tako zagotovili več denarja za tekočo proizvodnjo. Med elementi predloga o gospodarjenju v letu 1984 je tudi nekoliko svobodnejši režim določanja cen in postopno zmanjševanje davkov in prispevkov na dohodek v gospodarstvu.

Veliko naj bi pričakovali od kmetijstva. Po oceni Božina Jovanovića, predsednika Gospodarske zbornice Jugoslavije bi lahko že prihodnje leto pridelali blizu 18 milijonov ton pšenice in koruze, leta 1985 pa kar 20 milijonov ton. Tako bi se proizvodnja mesa povečala za 250 tisoč ton. Preračunano v izvoz, pomeni to milijardo in pol dolarjev. Ne bi smeli biti ob teh napovedih črnogledi, čeprav po drugi strani vemo, da se kmetijska proizvodnja ne kroji samo v pisarni.

Prihodnje leto naj bi bilo menda tudi zadnje za vse tiste delovne organizacije, ki že leta „nabirajo“ izgube, prav tako tudi za tiste, ki z zastarelo proizvodnjo ne morejo biti konkurenčne na tržišču. v zvezni gospodarski zbornici se ukvarjajo s predlogom, da naj bi izvoznikom ostalo več deviz in da nikakor ne bi več gospodarstva posiljevali s solidarnostnim odplačevanjem dolgov. Če bo to sprejeto, bo gospodarstvo lahko nekoliko bolj normalno zadihalo.

NI PRILAGAJANJ BREZ PODREJANJ

zdašnjo lokacijo v sodobne proizvodne prostore s temu ustrezno strojno opremo. „Z izboljšavami na posameznih delovnih mestih smo se potrudili izboljševati in spreminjati proizvode in jih prilagajati novi, zahtevni tehnološki, hkrati pa bolje izkoriščati obstoječe zmogljivosti. Korak napej pomeni temeljitja analiza dela posameznih faz delovnega procesa in s tem povezana boljša motivacija delavcev za večji izkoristek delovnega časa,“ se je razgovoril Toplak. „Ob tem smo po nekaj letih začeli ugotavljati določene pomanjkljivosti pri strojih, kar nas je primoralo, da smo kupili sušilni kanal za lakirno strojno linijo in s tem povečali zmogljivosti lakirnice za dobro tretjino.“

Ko je leta 1979 prišlo do zastojev v prodaji pisarniškega pohištva, je v Platani padla odločitev, da bodo širili in posodabljali progra-

Ko je leta 1979 prišlo do zastojev v prodaji pisarniškega pohištva, je v Platani padla odločitev, da bodo širili in posodabljali progra-

S tem, da bodo letos previdoma kar 40 odstotkov svojih proizvodov prodali na zahodna tržišča, še niso zadovoljni, čeprav jih skrbi, ali bodo zmogli količinsko uresničiti zastavljene načrte. Spet je namreč tehnologija tista, ki naj bi dvignila produktivnost. „Uvoz opreme je ustavljen, na domačem trgu pa je ni mogoče dobiti. Zato so nam tuji partnerji pripravljali iti na roko in vložiti znaten del sredstev v izboljšanje tehnologije, s tem pa v večjo — tako količinsko kot kakovostno — proizvodnjo, kar je navsezadnje v obojestranskem interesu. Upamo, da bomo v kratkem dobili stroj za luženje površin, saj opravljamo to delo še ročno in pomeni neke vrste ozko grlo v proizvodnji,“ je pojasnjeval direktor Platininega tozda Ledava Karel Toplak.

Takšna je torej soodvisnost tehnično-tehnološke opremljenosti proizvodnje in storilnosti oz. produktivnosti v soboški Platani — ni prilagajanja brez podrejanja. Resnici na ljubo naj dodam, da gre v danem primeru za kolektiv, kjer je bil pred časom za leto dni uveden ukrep družbenega varstva, da pa je v zadnjem obdobju zaposlenim vendarle uspelo zlezi na „zeleno vejo“; tudi zaradi boljše izkoriščenosti „skritih“ notranjih rezerv.

Branko Žunec

Skrbni
bodo
nagrajeni

V Veržeju se trudijo, da bi živeli v urejenem okolju. Pa ne samo v Veržeju, tudi v ostalih petih vaseh na območju krajevnne skupnosti je tako. K temu jih spodbuja tudi turistično društvo. Po tri nagrade bodo podelili tistim, ki skrbijo za urejenost hiš in tistim, ki niso zanemarili gospodarskih poslopij.

—f5—

Zakulisja Križanove reelekcije

„O tistem, kar sem storil, ne želim dati nobene izjave. Svojo napako sem pred delavci priznal in jo razčistil,“ nas je dočakal Križan. „V ponedeljek 12. septembra je še sestala naša osnovna organizacija ZK, kjer sicer nisem bil navzoč, zvedel pa sem, da je sekretar Janko Jaušovec odstopil. (Jaušovca, ki je tudi član občinskega komiteja ZKS v Gornji Radgoni, smo klicali po telefonu, a odstopa ni želel komentirati — op. avt.) Dan kasneje je bila razširjena seja strokovnega kolegija tozda z vsemi najodgovornejšimi delavci, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov. Na dnevni red smo dali vprašanje odgovornosti vseh in vsakogar v kolektivu in se zaradi resnosti gospodarskih razmer temeljito dogovorili za sprotno reševanje vseh problemov.“

Direktor Mesoizdelkov nam je kasneje le podrobneje razkril okoliščine, ki so lani na pomlad privedle do fizičnega obračuna z delovodjem Himelrajhom (kasneje so ga s še enim delavcem suspendirali — op. avt.), ki ni izpolnjeval delovnih obveznosti za potrebe izvoza, njegovo izključitev iz ZK, pritožbo na centralni komitej ZKS in zavrnitev pritožbe ter potrditev sklepa tovariškega razsodišča pri radganskem občinskem komiteju ZK o izključitvi.

Naključje je hotelo, da sta dovolj očitna prekorščitev pooblastil direktorja Križana in izključitev iz ZK, sovpadli z iztekom njegovega štiriletnega mandata oz. z njegovo reelekcijo za ta dela in naloge. Tu je tudi iskati tehnejši razlog, da se je ves postopek kandidiranja in imenovanja dobrega zapletel. Ob

je poudarimo, da
mi v strokovno
Križana za vodenje
imogrede: lanska
milijonov dinarjev
kopnela in ob
u jim je celo nekaj
— toliko bolj pa
elasten odnos do
omenjeno prekora-

ODPOVEDAL JE ZUNANJI
ČLAN

Na občinski konferenci SZDL je bil njen predsednik Živko Tuta, ki je hkrati predsednik koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri socialistični zvezi v Gornji Radgoni, sila previden: „Da ne bo nesporazuma, naj takoj povem, da postopek s pravno-formalnega vidika ni sporen, pojavljajo pa se nekateri pomisleki in odprta vprašanja. Razpisna komisija je ob prispeli vlogi Križana zahtevala tudi mnenje družbenopolitičnih organizacij v tozdu (ZK, sindikata, mladine) in našega koordinacijskega odbora. Razpravljali smo o predlogu in se na podlagi presoje o ustreznosti kandidata, ki so jih dale, odločili, da ne podpremo njegove kandidature. Ne izpolnjuje namreč meril iz družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike glede tdkim. moralno-političnih vrlin, čeprav mi sicer nihče ne oporeka strokovnih sposobnosti. Razpisna komisija, sestavljena po tripartitnem načelu, je kljub vsemu temu izglasovala predlog za imenovanje. Izid glasovanja je bil 2:1, pri čemer sta predstavnik tozda in zunanji član glasovala za, proti pa je glasoval predstavnik sindikalne organizacije iz tozda. Delavski svet je potem na svoji seji imenoval direktorja.“

Predsednik Tuta je nato opozoril na dvoje odprtih vprašanj „Zunanji član razpisne komisije (v tem primeru Janez Kušar iz uprave skupščine občine Gornja Radgona — op. avt.), ki ga je na predlog našega odbora imenovala občinska skupščina, je na omenjeni seji razpisne komisije deloval in glasoval v nasprotju z našim statiščem in s tem odločilno vplival na oblikovanje predloga. Drugo vprašanje zadeva odnose v samem tozdu in vprašamo se lahko, kako lahko delavski svet imenuje direktorja najkvljub odklonilnemu statišču družbenopolitičnih organizacij v tozdu. „Gre skratka za vprašanja širših razsežnosti, in je zato toliko nujneje, da v zaporedni razpravi o družbenem dogovoru o kadrovski politiki v občini Gornja Radgona delegati vseh treh zborov občinske skupščine na zasedanju 26. june meseca poiščejo nanju ustrezne odgovore.

Branko ŽUNEC

Veje med Slovenci v Porabju svež veter?

Zgodovina je delala svoje, toda slovenski živeli se 11. stoletja ni dal in tam ob Rabi je ohranil svoj jezik, del svoje kulture. Pogoji v preteklosti kaj drugega kot ohranitev obojega Slovencem niso omogočali, zlasti v zadnjih petnajstih letih pa so se razmere bistveno spremenile. S strani uradne madžarske politike je prihajalo vse več spodbud, ki so odpirale poti in dajale možnosti Slovencem, da ohranijo svojo bit, negujejo kulturno izročilo, sledijo razvoju moderne materiščine in kar je zelo pomembno, vse bolj se je tudi z madžarske strani odpirala meja proti matičnemu narodu.

Res se je po tistem v Porabju marsikaj spremenilo: materinščina je dobila domovinsko pravico v šolah, vrtcih, v uradih, knjižne police so napolnjene s slovenskimi knjigami, nastalo je nekaj glasbenih in plesnih skupin, postavljeno so bili dvojezični napisi . . . Vse to pa kot da Slovencem ni dalo dovolj elana in moči, zaupanja v lastne sposobnosti, da bi ta trenutek izkoristili kot svojo „šanso“. Dobro desetletje je nasproti nekaj stoletjem sicer malo, pa vendar zdajšnje možnosti dovoljujejo nekaj več, celo vedno več, kot so potrdili tudi zadnji razgovori Franca Šerince z najvišjimi funkcionarji Železne županije in v državnem svetu Domovinske ljudske fronte ob obisku na Madžarskem.

Bodo Slovenci v Porabju tokrat boljše ujeli svežino vetra, ki veje na področju šolstva, kulture... Vprašanje, kajti dejstvo je, da narodnostna zavest še vedno ostaja vse preveč skrita v srih, na zunaj pa kot da se nečesa bojijo, kot da ne upajo izkoristiti svojih pravic. Nekaj primerov, ki smo jih bil priča ob zadnjem obisku v Porabju slednje samo potrjuje. Prvi sekretar madžarske socialistične delavske partije v Železni županiji Horvath Miklós se je naprimer pohvalil, da imajo v vodstvu partije v županiji tudi predstavnika Hrvatov in k temu dodal dobesedno tle: „Če bi ga v hrvaških vaseh slišal, da s svojimi rojaki govori madžarsko, bi ga za ušesa.“ Skoda, da samo nekaj ur pred to izjavo tovariš prvi sekretar ni bil na Gornjem Seniku, kjer je vodilna slovenska narodnostna delavka v pogovoru s Francem Šetincem ves čas govorila Madžarsko. Ali drug primer. Ob osemstoletnici Monoštra, ko je ta kraj pridobil tudi mestne pravice, so seveda prečela hiš lepo polepšali. In če smo v tem kraju pred tem še lahko videli nekaj slovenskih oziroma dvojezičnih napisov, je sveža barva zdaj vse prekrila in na novo so jih izpisali le v madžarščini — pa četudi tu stalno živi okrog 1000 Slovencev, po priključitvi Slovenske vesi Monoštru celo več in čeprav se jih blizu 2000 vozi dnevno sem na delo. Istočasno pa uradne mestne oblasti zatirujejo, da bo Monošter sčasoma postal tudi uradno dvojezično mesto. Pa morda še tretji primer, ko nam je prav tako ena vodilnih narodnostnih funkcionar na prašanje, kje misli, da bi kazalo okrepiti stik z matičnim narodom suvereno odgovorila, da na športnem področju.

Morda to drobci, ki ne bodo zavrlj uveljavljanja obetajočih novitet, pa vendar ... Do uveljavitve dvojezičnega šolstva, ki je v Porabju šele v povojih — poskusno so z njim na gornjesenjski školi pričeli to šolsko leto — bo še trnova pot, na kateri bodo morali vztrajati predvsem Slovenci sami. Izboljšanje prostorskih pogojev je že napovedano, tudi precej učiteljev imajo že oziroma jih usposabljaajo za dvojezično delo, medtem ko učeniki še nimajo. Kot smo slišali, bo šolstvo narodnosti tudi eno osrednjih vprašanj na kongresu demokratične zveze južnih Slovanov na Madžarskem, kar je že eno od zagotovil, da pri tej svoji akciji — eni najzahtevnejših in natiopnembejših v zadnjih letih Slovenci ne bodo ostali brez širše opore. Se bodo nanjo pri tej akciji in podobnih, na drugih področjih dovolj trdno oprli, bodo smejeje stopili v korak s časom? Bomo čez leto lahko zapisali prispevek brez vprašaja v naslovu?

Игта Венко

Zakaj sindikat pada na izpitu?

bo sindikat prenosnik državne politike, tako dolgo ne bo
mel podpre delavcev. To je nauk iz izkušenj beograjskih sindikatov,
dohi pod vplivom beograjske demagoške socialne politike poskušajo
da bi socialno zavarovali tiste delavce, ki imajo manjše prejemke od
sin denarjev na člena družine, in sicer s paketom socialnih ukrepov,
ki so poslali delavcem od zgoraj, brez poprejšnjega delavskega do-
v o teh socialnih vprašanjih sedanjosti.
akcija dajati socialne pomoči je Beograd vkorakal v sredini
toraj, da ko je bila večina delavcev na letnem dopustu, poročajo
funkci časniki. Na skupni seji vseh družbeno-političnih organizacij,
samo na seji mestnega sindikalnega sveta, je bila dana pohu-
delovne organizacije materialno pomagajo tistim s najbolji
vrednosti. Du polovice tega meseca naj bi ugotovili, katere
svoje naj bi pri uporabliali. Že pred tem pa so delavci dvignili
v svoj glas in rekli, da nobenega od predlaganih. Razlog: noben delavec
primeri socialni problem, so izjavljali delavci na televiziji in v drugih
od socialni pomoči je imeti delovno mesto, obe roki in nogi, a živeti

je, kaj bodo potem storili tisti delavci, ki so na meji socialne podpore, tisti, ki zaslužijo med 8000 in 12000 dinarjev mesečno in jim

PISMO IZ BEOGRADA

delavci so proti destimulaciji dela, kar je ne zakonito, temveč v zavesti delavcev: delo je treba

bi "ogrod sploh „pomagal“ delavcem? Pomoč naj bi dala za nakup učbenikov, za gretje, za ožimnico, za plačeva (najmanjine za stanovanje, zlasti podnejemniško) in za Bogradu podobnega. Delavci menijo, da so to vprašanja, ki slabem plačevanju proizvodnega dela. Potrebno je tudi delavce k aktivnosti v organizacijah združenega dela, kar je tudi problem ustreznjega plačevanja proizvodnega dela. Zato naj socialne pomoči ne dohivati delavci, ki imajo kosček zemlje in delo zunaj delovnega časa? Delavcem je treba zagotoviti vse uzmere, v katerih delo v združenem delu ne bo postransko in da bi oboje vseslej rešeno. Delavec namreč nima življenjskega interesa, da bi delo zunaj delovnih ur zapravil, zato, da bi hranil delovno sposobnost in delo zunaj delovnega časa. Delavec si praviloma prizadeva za enkratno kusto delo in za čim daljši počitek potem.

[illegible]

Beograd se je hitro razvijal, da bi čim prej dosegel dovolj zmerno prebivalstvo je sprejemal na nezadovoljevanje v druge prostore, tudi v nesveljena stanovanja, in ni stalno udolke mestne skupšine in se poučimatem lahko razume, da stalni natega ukata sploh niso staljšča delavcev, članov sindikata, te so prukit forumskega odločanja, ki se ujema s stalni sh sej vseh družbeno-političnih organizacij, kar pa je metoda odločanja, ki se ne opira na svoje lastno staljšče.

Viktor Sirec

Mnogo hrupa za nič ali:

Preveč časa za premlevanje v delovnem času

Ni naključje, da smo si za nadnaslov prispevka o delovnem času sposodili naslov Shakespearovega dela, saj pri vseh premnogih razpravah o tem, ki smo jim bili priča na pomlad, in iz bojazni, da se to ne bi ponovilo s pričetkom jeseni — točneje 25. septembra — ko bomo prešli na jesensko-zimski čas, lahko pravočasno pripišemo še nič več Komedije zmešnjav. Drugače je težko označiti vse polemike okoli tega, ali bomo pričeli z delom ob 7. ali 8. uri, s polurnimi pomiki ali na povsem nov način, pozabljati pa ne znamo predvsem na racionalen izkoristek časa, ki ga prebijemo na delovnem mestu, tako v pisarnah kot za strojem. V zvezi z zaposlenimi v neposredni proizvodnji je bilo v pomurskem združenem delu, ki ima svojo specifično zaradi kmetijskega zaledja, veliko hude krvi, predvsem v največjem delovnem kolektivu — tovarni oblaci in perila Mura. Tam bi naj bil delavnik v bodoče od 6. do 14. ure za dopoldansko izmeno in od 14.30 do 22.30 v popoldanski izmeni in tak delovnik bi naj veljal tako za jesensko-zimski kot poletni čas, seveda ob upoštevanju sezonskih pomikov urnih kazalcev, kar je najenostavnejše, pred vsem pa najracionalnejše. Podobnega mnenja so tudi drugi v združenem delu, čeprav je občinski komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj na skupno dvesto naslovnikov pislisti prejel le odgovore 67 organi-

zacij združenega dela ter skupnosti na vprašanje o tem, kakšen je njihov sedanji delovni čas, ali predvidevajo spremembe začetka in konca delovnega časa, vzroke za morebitne spremembe in ali imajo urejeno vprašanje prevoza delavcev z dela in na delo.

O slednjem kaže priporočilu ob-
činskega izvršnega sveta — ki je v
v preteklem tednu obravnaval infor-
macijo o delovnem času in sklenil,
da je potrebno upoštevati republi-
ke smernice, po katerih je treba
delovni čas organizirati tako, da bo
prilagojen dnevi svetlobi — pripi-
tati še zahteve za racionalizacijo
prevoza, in le-ta v okviru Certuso-
vih zmogljivosti organizirati tako,
da ne bo nepotrebne gneče ob
posameznih konicah dneva.

Konice verjetno vseeno bodo, in to ob 6. in 7. uri zjutraj, saj se naj enoizmensko delo v proizvodnji po priporočilih ne bi pričelo pred 6. uro, enoizmensko delo pa bi se naj pričelo uro kasneje. Prav tako bi naj tudi v upravnih službah upoštevali priporočila, da kovačeva kolila ne bi ostala bosa, saj se je izkazalo, da zaposleni v soboški pravi niso najbolj zadovoljni s kasnejšim pričetkom službe, zlasti, če morajo med seboj niso usklajeni in bodo morali na osnovi ankete skladiti želje.

Čeprav je rana — po ljudskem
regovoru — zlata ura, ne kaže
retiravati, zato ni odveč tudi pri-

poročilo šolam, da naj ne bi, vsaj v osnovnih, pričeli pouka pred pol osmo in v srednjih ter drugih šolah pred sedmo uro zjutraj, tudi zaradi prevozov, kajti avtobusi, ki najprej pripeljejo na delovno mesto delavce, bi tako imeli dovolj časa še za prevoz učencev.

Najmlajši organiziranem vzgojnem varstvu se bodo tako kot doslej prilagajali delovniku svojih staršev in bo tako v primeru spremembe njihovega delovnega časa potrebno prilagajati delovni čas zaposlenih v vrtcih. Ti so zaenkrat podprti od 6.15 do 16.15, oziroma posamezne enote od 6.30 do 16.30, v bodoče pa si pri organizaciji svojega delovnega časa v vrtcih želijo le malo več reda in poenostavitve delovnikov tako v združenem delu kot upravnih in drugih službah, predvsem v bankah in trgovinah, in to zaradi ustrežnejše organizacije varstva za malčke zaposlenih staršev.

K vsemu zapisanemu kaže dodati še to, da v že tako zahtevnem času in hitrem tempu življenja res ne kaže komplicirati še pri delovnem času in bolj kot za njegovo optimalno izrabo tratiti čas za formalnosti o njegovem pričetku. Tudi tam, kjer so zaposleni delavci dosegali enako dobre rezultate tudi takrat, ko se nihče ni v njihovem imenu opredeljeval za „ustreznejši“ delovni čas.

Brigita Bačar

GLEDALISKA AKTUALITETA

Kot je razvidno iz kulturnega koledarja prireditelj, bo nocoj v Murski Soboti gostovalo slovensko ljudsko gledališče iz Celja. Originalni naslov novitete Miloša Mikelnja in MOR. POL. KVALIF. TOV. GUBCA in tako je že na prvi pogled razbrati, da si je znani slovenski pisatelj privoščil zgornjo oznako na premmogokrat prisotne okrajšave besed, saj je vsakič potreben kar v poplavi kratice dejstvi kompjuter. Prav tako pa se je avtor, ki zase pravi,

Miloš Mikeln

je tokrat bolj dokumentarist kot satirik, dovolil načeti in v napovedani predstavi uprizoriti nadzve pereče vprašanja naše družbene ter osebne eksistence in nanje tudi na nek način odgovoriti.

V predstavi bomo priče udeležence partitivnega sestanka v nekem večernem podjetju, glavna točka dnevnega reda pa je moralna politična kvalifikacija generalnega direktorja Gubca. Le-ta odhaja na novo delovno mesto in potrebuje formalno mnenje svoje

delovne organizacije. Spričo dejstva, da je podjetje pod direktorovanjem Gubca pridelo večmilijardno zgubo, postane dokument nenadoma hudo vprašljiv.

Avtor ob tem osrednjem problemu sproži še vrsto aktualnih razmišljanj, ki zadevajo vprašanja, kakšen socializem hočemo in kakšen je izvedljiv v teh težkih gospodarskih razmerah, katere nekateri označujejo kar za krizne, kakšna je politična zavest članov Zveze komunistov, kako se v tej zavesti spreminja revolucionarna morala, kdo in kakšen je razredni sovražnik, ki v prav v kriznih situacijah prav pride in kakšna so razmerja moči v oblastniških strukturah.

Predstavo, ki jo je celjsko gledališče pripravilo pred iztekem pretekle sezone in z njo naletelo na odlične odziv tako pri kritikih kot publiki, je režiral Franci Križaj. Delo je nadomno vredno ogleda, njegova privlačnost pa je predvsem v duhovitem in živem spopadu z aktualnimi problemi našega vsakdanjika, in kot tako neizprosno drži zrcalo času: nam zdaj in tukaj. Na soboškem odru bomo imeli tokrat priložnost videti domala ves celjski gledališki ansambel, pa še ljubljanska gosta — igralca Daretta Ulago in Braneta Miklavca obenem.

Brigita Bavčar

Prvi filmski večer

Priljubljeni četrtak je bil v predstavi slovenskega kluba mladih prvi filmski večer. Film Gorana Pivaljeviča Čaraj plaže v zimskem času si je ogledalo le kakih trideset mladih. Po filmu je bil razgovor s le skromnejšo

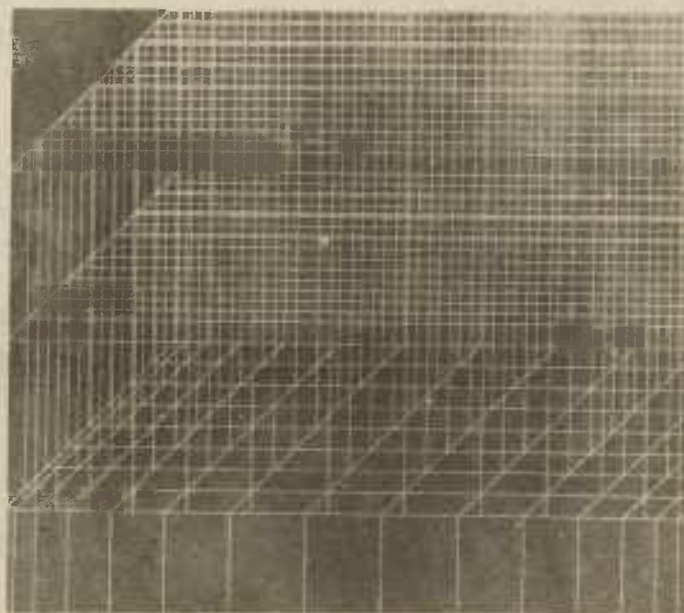
udeležbo. Naj povemo, da bi taki četrtkovi filmski večeri, če bi organizatorjem uspelo odpraviti nekatere tehnične napake, v bodoče popestrili kulturno ponudbo, še posebej kar zadeva filmsko kulturo za mlade. -sp-

IZŠEL JE

Kulturni poročevalec

Najnovejšo številko glasila Zveze kulturnih organizacij Slovenije uvaja anketa, ki vabi bralce, da se izrečejo o dvomesečniku, ki izhaja že lepo število let. Sicer pa je v središču pozornosti tokratne, avgustovske številke Kulturnega poročevalca (KP) šolanje za kulturne potrebe, ki se mu Jože Humer s krajšim zapisom roče postavlja v bran: Ne sekaj veje, ki šele poganja. V rubriki Dogovori si velja prebrati poročilo o vrnitvi obiska Demokratični Zvezi Južnih Slovanov iz Budimpešte, v aktualni temi pa Sodelovanje okolja s šolami na področju kulture. Svojsko draž in pestrost dajejo glasilo tehtne in poglobljene razprave, ocene in odmevi, dokaj nov — posebej glede odmevov — prijem uradništva KP. To pot se kaže poglobliti v zapis z okrogle mize o sodelovanju kulturnih in izobraževalnih organizacij z ZKOS pri izvajanju ljubiteljske ustvarjalnosti. Nič manj zanimivi in koristni niso prispevki v rubrikah Predstavljamo (PIKUD na osnovni šoli 25. maj Kapela), Kaj delajo — kaj načrtujejo, Vzgoja in izobraževanje ter Literatura in druga pomagala (Publikacije ZKOS). Sledijo nasveti in priporočila — med njimi je tudi prvi iz serije zapisov Kultura in prosti čas — prireditve (Razstava „Slovenska delavska in narodno-obrambna izobraževalna in kulturna društva 1868–1962“) in gostovanjska ponudba.

Zadnji del KP zapolnjujejo Pravila ravnanja (Pravilnik o nalogah in delovanju organov, delovnih teles ZKOS in republiških združenj), rubrika iz naše preteklosti (Bruno Hartman: Delavsko gledališče v Mariboru do leta 1920) in slednjič Ne čisto zares. Skratka, v najnovejši številki glasila ZKOS Kulturnem poročevalcu — že 57. številka — bo našel vsakdo nekaj zase. B. Ž.

IVO BOŠNJAKOVIČ: GRAFIKA (z razstave del skupine — Grupa 676 v galeriji Kulturnega centra v Murski Soboti).

POMURSKI TEDEN DOMAČEGA FILMA

Letos prvič lahko napovemo skupno manifestacijo domačega filma v vseh štirih pomurskih središčih. Na osnovi dveletnih izkušenj programskega sveta za kinematografsko dejavnost pri Kulturnem centru v Murski Soboti in sodelovanja z ljubiteljskim kinematografom ter organizacijskimi izkušnjami filmskih manifestacij v Gornji Radgoni, se je tokrat priključila še Lendava in tako je s skupnimi močmi uspelo pripraviti Teden domačega filma v Pomurju. Le-ta bo potekal od 15. do 22. oktobra, na sporedu pa bo osem izbranih filmov iz letošnje domače filmske produkcije. Najboljše je bilo težko dobiti v pokrajino ob Muri, kajti, čeprav združeni, naši filmarji oziroma tisti, ki delajo v kinematografih, še vedno niso v enakovrednem položaju s predstavniki iz večjih središč. Distributerji dajejo prednost predvsem premieram in daljšemu predvajanju filmov v večjih krajih — širšim zaledjem — ljubiteljev filma, o čemer priča tudi dejstvo, da na primer soboški kinematograf sploh niso vključili med tiste, ki so letos predvajali izbor filmov tako imenovanega malega Pulja po Pulju. O tem ali je to odraz trenutnega stanja in dolgotrajnega vztrajanja na predvajanju komercialnih (in kvaliteto vprašljivih) filmov, s katerimi mora bojda kino Park kot samostojna gospodarska organizacija reševati svoj finančni položaj, čeprav sicer sodi pod okrilje soboškega Kulturnega centra, tokrat ne bi razglabljali, ker se zdi, da je govoriti in pisati o tem kot „bob ob steno“, zadovoljstvo pa, da uspevamo v sedanjih situaciji le napovedati Teden domačega filma, ki je plod dolgotrajnega dogovarjanja o pomurskem sodelovanju na področju kinematografije.

V osmih večerih se bodo tako v Murski Soboti kot Gornji Radgoni, Ljutomeru in Lendavi zvrstili predvidoma naslednji filmi: Balkan expres, Še tokrat, Halo taxi, Dih, Moj očka za določen čas, Meh na asfaltu, Cifra — mož in Nekaj vmesnega.

Med naštetimi Balkan expres ni naključno na prvem mestu, saj je letošnji puljski nagajenec (filma Živojina Pavloviča: Voni po telesu v Pomurju tokrat ne bomo mogli videti, ker ga bodo vrteli v republiških središčih). Prav tako kaže opozoriti na edini mladinski film Mah na asfaltu ter pripisati, da bo večina izbranih filmov gledljivih, če sodimo po dobrih ocenah publike v Areni in v mestnem redu na listi popularnih filmov, ki so tekmovali za nagrado Jelen. Na tem seznamu je bil slovenski film Eva režiserja Francija Slaka sicer na zadnjem mestu, kar pa ne pomeni, da film z naslovom junakinja Mirando Caharia ni vreden ogleda in verjetno bo tudi pri nas, če izpade kak od zgoraj naštetih naslovov. O tem, kdaj in kje bo kateri od napovedanih filmov predvajan v Tvednu domačega filma, bo razvidno iz kulturnega koledarja in napovedil v posameznih kinematografih.

Brigita Bavčar

kulturni koledar

ČETRTEK, 22. SEPTEMBRA

MURSKA SOBOTA — Ob 19.30 bo v dvorani kina Park uprizoritev gledališke predstave — novitete Miloša Mikelnja: MORALNO POLITIČNE KVALITETE TOVARISA GUBCA, s katero gostuje slovensko ljudsko gledališče iz Celja.

PETEK, 23. SEPTEMBRA

MURSKA SOBOTA — Ob 19. uri bo v galeriji Kulturnega centra otvoritev likovne razstave skupine 676, z literarnim večerom

PONEDELJEK, 26. SEPTEMBRA

MURSKA SOBOTA — V grajski dvorani bo ob 19.30 premiera UČNE URE Eugena Ionesca, s katero pričnaja jesensko-zimsko sezono gledališče MI. Režiser predstave je Milivoj Roš, nastopili pa bodo gledališki ljubitelji: Emil Erjavec, Nataša Matjašec in Lidija Horvat.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra je na ogled razstava pod naslovom Reformacijsko gibanje na slovenskem vzhodu.

LENDAVA — V galeriji Lendava je odprta razstava 20 let delavskih srečanj bratstva in prijateljstva. Dokumentarna razstava je prikaz razvoja in utrjevanja bratstva ter prijateljstva občin ob sotočju Drave.

V lendavski čitalnici je na ogled knjižna razstava del pisatelja Miška Kranjca, posvečena 75-letnici njegovega rojstva.

LJUTOMER — V galeriji Anteja Trstenjaka je na ogled knjižna razstava ob 170-letnici rojstva rojaka — znanega slavista dr. Frana Miklošiča, ki jo posreduje univerzitetna knjižnica iz Maribora.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin so razstavljeni akvareli Jureta Godca iz Celja.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Richard Bach Jonatan Livingston galeb (Mladinska knjiga), Rugb Baabe Hill HANTA JO (Pomurska založba) in priročnik VSE O VLAGANJU IN SHRANJEVANJU ŽIVIL (Lipa Kopera).

Paul Busson

43

UPORNIK MELHIOR (DNEVNIK IZ FRANCOSKE REVOLUCIJE)

Prevedel: Vladimir Komidar

kazljiva. Dovolj nas je, da zadevo razvozlam, saj ne gre za svetlobne pojave ali za nesmiselno potrkanje.

Tedaj so se v steni odprla vrata in v sobo je stopilo nekoliko sključeno starejše dekle nelepega rumenkastega obraza. Na sebi je imelo dolgo haljo iz siv: zvile. Ko se je bilo priklonilo zbrani družbi, je sedlo v naslonjač in si uredilo obleko. Za njo je stopil v sobo temno oblečen moški nepričupnega izraza in prodornih oči, star 30 ali 40 let, torej toliko kakor dekle. Imel sem vtis, da se mu izraz neprestano spreminja, kakor da bi omahoval med smehom in jokom. Priklonil se je, zbral na srebrnem krožniku dogovorjeni prispevek, postavil nato krožnik poleg enega izmed svečnikov, se ponovno priklonil in nato trdo spregovoril kakor Rus, ki govori nemščino.

»Predstavljam vam gospodično Marijo Terezijo Köckerling iz Rewala, staro 38 let. Kakor hitro bo prešla v magnetično spanje, bo lahko kar najbolj natančno odgovorila cenjenim obiskovalcem na vsa vprašanja o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti.« Stopil je k mizi, ugasil nekaj gorečih sveč, se približal nepremičnemu dekletu, iztegnil roki in ji šel s prsti ob obrazu ter večkrat ob čelu, očeh in sencih. Potem se je obrnil.

»Sedaj spi«, je jedrnat izjavil.

Ogledali smo si jo in dobili vtis, da imamo pred seboj osebo, ki sede spi.

»Če dovolite, visoko spoštovani gospodje,« je nadaljeval pritajenim glasom, »je za ta poizkus potreben brezpogojen mir. Ko boste na stavljena vprašanja prejeli zadovoljive odgovore, polglasno pritrdite, da so pravilni. Vkolikor temu ne bo tako, tedaj vas prosim, da me brez razburjanja opozorite, nakar bom ponovno vprašal. Marsikdaj se namreč pripeti, da pretresljive podobe zmedejo občutljivi gospodičin um. Gre za podobe iz neznanih področij. Dovoljeno je vsako utemeljivo preiskovanje in preizkušanje. Strogo pa je zabranjeno povzročati hrup, kričati ali pa se dotikati gospodičinega telesa, ker ji lahko telesni strah ogrozi življenje. V takšnem stanju je namreč zrahljana zveza med dušo in telesom.«

Poslušalci so prezirljivo šepetali, poizkuševalec pa je nadaljeval:

»Najprej jo bom sam nekaj vprašal, da se učenost občinstvo prepriča, kako preprosto je dogajanje, in da se izključi možnost

prevare. Gospodična Marija Terezija!« se je s povzdignjenim glasom obrnil k spečemu dekletu.

Na obrazu smo ji opazili trzanje, medtem ko je nemirno premikala roki, grabila zdaj z njima po zraku, zdaj pa se zopet oklenila naslonjala.

»Gospodična, ali me slišite?«

»Slišim«, je rekla s čudno spremenjenim, globokim, a raskavim glasom.

»Povejte mi imena prisotnih velecejenjenih gospodov, začeni od desne proti levi!« Nato se je obrnil k nam, zaslonil usta z roko in povedal:

»Vse vidi v nekakem zrcalu in tako tudi računa.«

Izraz obraza se ji je spremenil, lahno se je nasmehnila, nato pa naštevala: »Dr. Ahacij Moll, profesor Gisbertus van der Meulen, dr. Johann Baptist Schlurich, baron Dronte Melhior, učitelj Benedikt Fleck, velecejenjeni dr. Emanuel Balaenarius in dr. Veit Pfefferich.«

Slišati je bilo odobravalno mrmranje. Učitelj Fleck pa je polglasno menil, da lahko tudi po običajni poti izvemo za imena tako slavnih mož.

Poizkuševalec je jezno zmajal z glavo in vprašal spečo osebo:

»Naj mi gospodična pove, katero pomembno delo piše gospod, ki je pravkar dvignil roko?«

Dal nam je znak, nakar je velecejenjeni doktor na našo tiho prošnjo dvignil roko. Köckerlingova je zopet oživela, začela premikati ustnice in končno povedala:

»O zdravilnem učinku čiste vode pri zaprtju in o škodljivosti preprostega dovajanja.«

»Dobro!« je rekel dekan. »Čudovito!«

»Tudi to je slednjič mogoče izvesti!«, je zasikal nezaupljivi rdečelasi učitelj.

»Sedaj prosim spoštovane gospode, naj sprašujejo po mili volji!«

»Magnetizer je ostro pogledal učitelja in ga s kretnjo roke pozval, naj začne.

»Koliko denarja imam v žepu?« je vzdihnil očitno prese-nečen.

(DALJE PRIHODNJIČ)

TALIS je prejel na nedavnem vinskem sejmu v Ljubljani ZLATO MEDALJO za ribezov liker CASSIS, žganje VILJAMOVKA in za vinjak KAVAL

Z MATEJO IZ TEŽAV

V aprilu je skupščina občine Ljutomer uvedla v Lesnini, TOZD Mizarstvo Ljutomer, ukrep družbenega varstva, saj so bili huje oškodovani družbeni interesi. Z ukrepom so za dobo enega leta omejene samoupravne pravice delavcev. Imenovan je začasni kolegijski poslovodni organ.

Pa mesecev je poteklo od takrat. Kljub razmeroma kratkemu roku pa že ugotavljajo da se stanje izboljšuje, o čemer pričajo tudi polletni poslovni rezultati. Res je sicer, da je obračun tudi tokrat pokazal rdeče številke, vendar je izguba v primerjavi z lanskim negativnim rezultatom veliko nižja. Do konca leta bodo poslovanje še izboljšali in ga verjetno sklenili s pozitivnim rezultatom. Za prvo polletje velja še zapisati, da so v Mizarstvu v tem času imeli prihodek višji za 24 odstotkov, medtem ko so dohodek povečali kar za 38 odstotkov. Žal pa je čisti dohodek povsem skopnel, med drugim tudi zaradi velikih obresti za kredite. Za obresti izdajo namreč več kot pa znaša masa za osebne dohodke. Posojilodajalci

torej Mizarstvu ne prizanašajo, pa bi morali, sicer bo pot iz kroga izgubarjev dolga. Boleče je, da kolektiv plačuje visoke obresti tako redni banki, kakor tudi interni banki.

V ljutomerskem Mizarstvu si torej z boljšim delom prizadevajo za boljše rezultate. Na domačem tržišču zlasti dobro prodajajo pohištveni program Mateja. Vključili so se tudi v izvoz. V Francijo in na Švedsko bodo letos dobavili blago v vrednosti okrog 50 milijonov, skušali pa bodo prodreti tudi na ameriško tržišče. V prihodnjem letu naj bi tako ustvarili že 100 milijonov dinarjev deviznega prihodka.

Kolektiv Ljutomerskega Mizarstva so prejšnji teden obiskali člani predsedstva občinskega in

medobčinskega sveta zveze sindikatov. Ugodno so ocenili dosežene uspehe po uvedbi ukrepa družbenega varstva, ob tem pa odločno poudarili, da tudi zdaj odločitve ne bi smele iti mimo delavcev, torej je treba v prizadevanja za saniranje stanja vključevati družbenopolitične organizacije in samoupravne organe, čeprav slednjim zdaj pravice „mirujejo“. Ne bi se namreč smelo zgoditi tako, kot se marsikje, da v času družbenega varstva naglo izboljšajo poslovanje, pozneje pa spet zaidejo v težave. V Ljutomeru se to najbrž ne bo zgodilo, saj se vse bolj krepi delavčeva osveščenost, ki se med drugim kaže tudi v boljšem delu. Torej zato tudi boljši uspehi. Med drugim se to pozna tudi pri osebnem dohodku, ki v zadnjem času znaša v povprečju okrog 13 tisoč dinarjev. Te dni so v Lesnini, TOZD Mizarstvo izplačali tudi nadomestilo za dopust.

Š. SOBOČAN

Varstvo okolja v Pomurju

Inšpektorji dvigajo roke?!

Naposled nam je vendarle uspelo dobiti tudi z več številkami in primerjavami podprto informacijo o nekaterih vidikih onesnaževanja okolja s predlogi za ureditev določenih primerov v Pomurju. Kljub temu ostajajo na sanitarni inšpekciji pri medobčinski upravi inšpekcijskih služb v Murski Soboti precej črnogledi. Njen vodja, višji sanitarni tehnik Jože Fras, pravi: „Inšpekcijski organi smo v težavnem položaju, kajti varstvo okolja obravnava cela vrsta predpisov (več kot 200 — op. pis) in nimamo zanj specialnega predpisa. Dodatno nam nadzor nad njimi otežuje dejstvo, da je zakonodaja v glavnem usmerjena v samoupravno dogovarjanje, in to z različnimi dejavniki: od krajevnih skupnosti do organizacij združenega dela in celo interesnih skupnosti, denimo s komunalno interesno skupnostjo. „Dejavnost nadzora varovanja okolja je sprito prej povedanega razporejena na vse vrste inšpekcij, največ pa se z njo ukvarjata sanitarna in vodnogospodarska inšpekcija. Da pri medobčinski upravi inšpekcijskih služb v Murski Soboti še vedno nimajo organizirane tudi komunalne inšpekcije, pomeni dodatno vrzel in oteževalno okoliščino za nemoteno in predvsem učinkovito delovanje (kontrolno in nadzor) teh organov. To še tem bolj, ker zavzema onesnaževanje okolja iz leta v leto vse bolj zaskrbljujoče razsežnosti.

TRN V PETI — NEVARNI ODPADKI

Čeprav zakon o ravnanju z odpadki (Ur. list SRS, št. 8/78) ne pozna „posebnih“ odpadkov, se je ta izraz že dodobra udomačil, vanj pa sodijo: agresivni, infektivni, vnetljivi, eksplozivni in strupeni odpadki. Resda natančnega pregleda nad tem, koliko je teh odpadkov v Pomurju, ni na voljo, lahko kljub temu mirno verjamemo študiji o nevarnih odpadkih, ki jo je decembra leta 1981 izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem iz Murske Sobotice, po kateri se samo industrijskih „posebnih“ odpadkov nabere letno za okrog 1500 kubičnih metrov. Tretjina jih odpade na radgonsko delovno organizacijo Gorenje-Elrad, na Avtoradgono 360, soboško Panonijo 200, lendavsko Ina-Nafto 180 kubičnih metrov in tako naprej.

Večletna zavračanja in prepričevanja na vseh mogočih forumih in ravneh niso ravno dosti zalegla, zato je razumljivo, da se po delovnih kolektivih odločajo ukrepati na lastno pest in odgovornost. Z drugimi besedami: ker imajo baze ali kakšne podobne prostore za nevarne odpadke zvrhano polne, iščejo nova odlagališča. To pa ni le ekonomsko nesmotno, marveč še bolj ekološko nevarno, saj taka „razpršena“ odlagališča otežujejo nadzor in kontrolo inšpekcijskih organov.

O večletnem iskanju skupnega, regijskega odlagališča smo že nekajkrat pisali, vendar je očitno vse skupaj bob ob steno. Žal kaže, da tudi pri varstvu okolja ni tako lahko podirati občinskih plotov in prebijati ledu nezaupanja med regijami. Prav s tega vidika ne bo odveč obnoviti neslavne kronologije iskanja pomurskega odlagališča „posebnih“ odpadkov.

Začelo se je pred dobrima dvema letoma, ko je pomurska regija — prva v republiki — komisijski za varstvo okolja pri izvršilnem odboru gospodarske zbornice Slovenije predlagala, naj bi bilo skupno odlagališče za vso severovzhodno Slovenijo oz. vsaj njen skrajni del blizu opekarnice Krževci oz. Boreci v občini Ljutomer. Medobčinska gospodarska zbornica v Murski Soboti je predlog utemeljevala z dejstvom, da je sestava tal tod glinasta in nepropustna, zato ne bi smelo biti bojazni za zastrupitev podtalnice ali bližnje okolice. Kasneje so strokovnjaki to posplošno in približno utemeljitev zavrnili in Pomurcem svetovali naj poiščejo novo lokacijo. Soboški Zavod za ekonomiko in urbanizem je po nekajmesečnem iskanju izdelal novo inačico: regijsko odlagališče nevarnih odpadkov bi lahko bilo pri opekarni Puconci v občini Murska Sobotica. Toda, pojavili so se še večji problemi. Med največje sodijo stroški, kadri in sam delovni proces, kajti pa predvideni lokaciji po mnenju strokovnjakov ne bi smeli le odlagati strupenih sekundarnih surovin, marveč jih tudi razstrupljati, razvrščati, kontrolirati, predelovati in podobno. To pa bi zahtevalo posebno organizacijo združenega dela, ki bi se z vsem tem ukvarjala načrtno, predvsem pa sistematično, česar si za zdaj v Pomurju ne moremo privoščiti. Sicer pa je ljubljanski Smelt, organizacija za izgradnjo industrijskih objektov, ki ima v tej zvezi bogate izkušnje, že pred dvema letoma pristal, da je pripravljen sprejeti ponudbo iz Pomurja. Da bi jo lahko začeli uresničevati, bi bil potreben najmanj poldrug milijon dinarjev, nosilec pripravljalnih del naj bi bil soboški Zavod za ekonomiko in urbanizem in vsak večji onesnaževalec bi moral prispevati ustrezen delež sredstev. Če bo pobuda dohila zeleno luč, naj bi za začetek postavili betonske bazene za posamezne vrste nevarnih odpadkov, kasneje pa se lotili potrebnih nadaljevalnih del.

Ob vsem tem je še vedno negotova usoda predloga oz. že izdelanih študijskih elaboratov za skupno slovensko odlagališče za nevarne odpadne surovine neke pri Novem mestu, kar samo potrjuje, da se morajo regije in občine znajti, kakor pač nanese.

VARLJIVA „NEDOLŽNOST“ KOMUNALNIH ODPADKOV

Soboška sanitarna inšpekcija ugotavlja, da „so v izcednih vodah nekaterih odlagališč prisotni nikelj, baker, svinec, naftni derivati in podobno, kar je kako ogroža življenjski prostor“. Sicer pa v

komunalne odpadke, ki so torej samo na videz „nedolžni“, sodijo odpadki iz gospodinjstev, javnih površin in objektov ter industrijski odpadki, izvezemši strupene. Po približnih ocenah naj bi jih bilo samo v Murski Soboti 10.700 kubičnih metrov letno, medtem ko za druga območja v Pomurju ni podatkov. Odlagališče zanje še ni nikjer, so le začasne, bolj ali manj tvegane improvizacije, pa naj gre za mestna središča ali vaška naselja. Pri slednjih pravzaprav niti ni tako pereče, saj organski odpadki večinoma pristanejo na gnojiščih, le tisti v večjih kosih najdejo prostor kje v naravi. Občasne zbiralne akcije vsega tega ne morejo zajeti, organizacije (Dinos, Surovina), ki zbirajo odpadne, sekundarne surovine in tržijo z njimi pa v ta namen tudi niso dovolj organizirane.

Širjenje vodovodnega omrežja — marsikje so, naj se bere še tako malo verjetno, na „črno“, „divje“ gradili vodovode in zajetja — prinaša s sabo probleme z odvajanjem odpadkov, kajti drugo ni sledilo prvemu, čeravno bi moralo. Predpisanih greznic na izpraznjevanje ni in odpake grede v obcestne jarke in na druge površine.

„Z upravnimi ukrepi ali predlogi za kaznovanje te problematike v celoti ne bomo razrešili. Lahko se omejimo le na posamične primere, vendar s tem namen še zdaleč ni dosežen. Vzemimo za primer vas Martjanci, kjer skoraj vsi spuščajo odpake v obcestne jarke in če kaznujemo le enega, ne bo dosti pomagalo“, pravi vodja sanitarne inšpekcije v Murski Soboti Jože Fras.

V Pomurju imamo kakih 130 krajevnih vodovodov, ki sodijo po zveznem pravilniku o higieni neoporečnosti vode (Ur. list SFRJ, št. 9/80) med objekte za javno preskrbovanje. Njihovo lastništvo ni urejeno, še manj, da bi bili strokovno upravljani in vzdrževani, kar vse otežuje (onemogoča) sistematičen nadzor nad kakovostjo pitne vode in upravno ukrepanje. Še najboljše so v sanitarnotehničnem pogledu urejeni medobčinski in občinski (mestni) vodovodi, o čemer med drugim priča analiza izvidov bakterioloških preiskav vode. Tako so inšpekcijski organi v slednjih ugotovili le 10 odstotkov neprimernih vzorcev, v krajevnih (vaških) vodovodih skoraj 40 in pri hišnih ter posameznih vodnih virih kar 68 odstotkov neprimernih vzorcev vode. Številke povedo dovolj, podobno zgovorne pa so tudi, ko gre za čistilne naprave. Premorejo jih le v mestu Murska Sobotica, Radenci in Ljutomeru, vendar še te najraje delujejo s polovičnimi zmogljivostmi. (Kako je s čistilnimi napravami pri farmi v Podgradu, Konusovem tozdu v Ljutomeru, pri farmi v Nemščaku in v lendavski občini se tokrat ne kanimo spuščati!) V Murski Soboti se velik del odpadka zliva v potok Ledava, v Ljutomeru v potok Ščavnica in marsikje je podtalnica ves čas v nevarnosti zaradi okužbe.

Zdi se, da so nam tovrstne nevarnosti „španska vas“, kajti v zadnjem obdobju je bilo tudi v pomurskih vodotokih kar nekaj poginov ribjega zaroda. Resda so posredni manjše količine, pa vendar ni razlogov za podcenjevanje. Zakrivil jih je človek in škoda je, da je doslej ponavadi ostajal anonimen. Zastran vsakovrstnih obolenj in možnosti epidemij pa vedó več povedati zdravniki.

NAMESTO SKLEPA

Pred kratkim, sta se na občinski konferenci SZDL v Murski Soboti na skupni seji sesla svet za varstvo okolja in koordinacijski odbor za stanovanjsko politiko in v zvezi z informacijo o nekaterih vidikih onesnaževanja okolja v Pomurju sprejela dva bistvena sklepa. Prvi je, naj bi medobčinski svet SZDL prek občinskih skupščin vplival na čimprejšnje „usoglašanje“ glede lokacije za regijsko odlagališče nevarnih odpadkov in njegove ureditve, drugi pa, naj se vsi štirje občinski izvršni sveti resno in odgovorno „pozabavajo“ s predlogi, ki jih vsebuje informacija, in se lotijo dela. (Mimogrede še tole: kot se nismo poglobili v probleme s čistilnimi napravami, tako smo se tudi ognili vprašanju „divjih“ odlagališč, na primer v Petišovcih, ki je pravcati škandal za to območje, in zasmrjenemu ozračju, ki je poglavje zase. Računamo, da se bo vendarle kmalu kaj premaknilo na bolje! Ali pa še na slabše!!)

Branko ŽUNEČ

Ukrepali smo in naredili prvi korak!

V naših enotah, ki vodijo vaše hranilne in druge račune, ste verjetno opazili posebne nabiralnike.

V njih zbiramo kritične ocene našega poslovanja, vaša zapažanja ob morebitnem neprimernem odnosu naših delavcev do vas, vaše predloge za izboljšanje storitev, pa tudi pohvale, če ste bili ob obisku v naši banki hitro in vestno postreženi.

Ne smemo si dovoliti, da bi bil kateri koli od občanov nezadovoljen z našimi storitvami. Zato pričakujemo vaše sodelovanje, računamo na vašo pripravljenost, da nam boste pomagali pri sprotnem odpravljanju drobnih ali večjih nesporazumov.

Tu smo zaradi vas in vaših interesov in bomo vse večje pripombe, sugestije ter opažanja obravnavali izjemno skrbno in z vso zavzetostjo.

ljubljska banka

Na tej rahlo ovinkasti cesti v Polani pri Murski Soboti marsikateri voznik neusmiljeno pritiska na plin. Domačini, posebno tisti s traktorji, so pri zavijanju z dvorišč na glavno cesto pogosto v negotovosti. Ob dejstvu, da so hiše (tik ob cesti) sreča, da so vsaj oni previdni. Foto: Janko Stolnik

Komu so v napoto prometni znaki? V lendavski občini je čedalje več polomljenega in pomen dranega, nekateri tudi cvetju ne prizaneajo. „Vitranc“

AH TA ŠOLA!

Prvega septembra se je spet začela šola. Hodniki so se napolnili, klopi bodo počekane in papirji razmetani po tleh. Šola pa se je začela dirka za knjigami, za zvezki in drugimi potrebščinami. Poleg vsega pa usmerjeno izobraževanje vedno narekuje kaj novega in tudi letos ni moč dobiti vseh knjig za druge in tretje letnike. Vseh knjig še niso niti napisali.

Danes tretji letniki so nasploh prvi, ki so prišli v usmerjeno izobraževanje in za njih je moč dobiti le matematiko, književnost, nemško vadnico, samoupravljanje. Za strokovne predmete pa predlagajo posamezni profesorji različna dela, ki že obstajajo več let. Le tako si lahko pomagamo v kolikor ne zabeležimo vse v zvezke in razlage profesorjev.

Na SCTPU je bil v začetku šolskega leta organiziran sejem knjig. Na tem sejmu je sodelovala knjigarna DOBRA KNJIGA iz Murske Sobotice. Dijaki prvih letnikov so spet dobili paket knjig, katerega cena je znašala že tretjo leto 1500 dinarjev, čeprav so knjige že močno obrabljene. Vsota odškodnine se še ni spremenila, čeprav za celoten paket odšteješ in so nekateri odšteli skupno 3000 dinarjev, če so ga hoteli obdržati. Mnogi so mnjenja, da bi letos morala biti odškodnina nižja, kajti nekatere knjige so res razcefrane.

Danes se samo lahko vprašamo, kdaj bodo vse knjige v knjigarnah in jih bo moč kupiti. Mnogi so mnjenja, da bo trajalo še precej časa, ko bo prva generacija „usmerjencev“ že zasedla delovna mesta. Zato so mnogi dijaki srečni, če lahko kje dobijo knjige, ki so jih uporabljali prejšnji programi, kajti veliko premalo je razlaga profesorjev in predvsem iz strokovnih predmetov moraš odnesti več znanja. Navsezadnje pa znanje primanjkuje dijaku in kdo je temu kriv? Najbrž prenašajo uvedeno usmerjeno izobraževanje! Vesna Smodiš

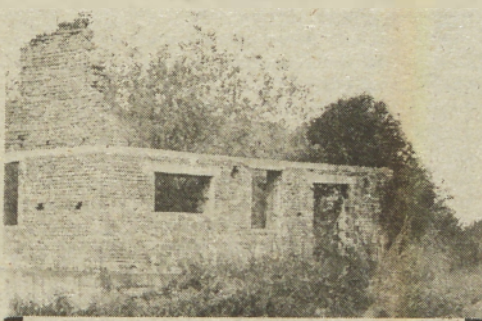

Krajevna skupnost v Kobilju je med drugim poskrbela tudi za ureditev pokopališča. Največ pozornosti so posvetili stezam in odlagališču. K. Š

Počitničarji iz Jugoslavije v Murski Soboti

Počitniška zveza pri OK ZSMS M. Soboti je (17. in 18. septembra) organizirala zbor počitničarjev Jugoslavije. Na zbor so povabili čez 30 mest iz vse Jugoslavije ter delegacije republiških in pokrajinskih konferenc počitniške zveze. Po proslavi so organizirali pohod na Vanečo, kjer so udeleženci položili venec, na uri zgodovine pa je spregovoril Stane Červič-Bojan, preživeli borec bitke na Vaneči. Udeležence je za tem pot vodila v Filovce na ogled lončarske obrti, zvečer pa so pripravili v Vidoncih srečanje počitničarjev na tradicionalnem plavem večeru. V nedeljo so bile zabavne igre in ogled usmerjenih kmetij. E. Melin

Zoprna razvalina sredi Bučečevca, ki ni nikomur v ponos. Še govorijo neradi o njej.

TURNIŠČE

Še več novih sodelavk

V tovarni obutve Planika v Turnišču so po trimesečnem priučevanju sprejeli v redno delovno razmerje 27 novih sodelavk. Rabijo jih še več, zato so v začetku meseca sprejeli na usposabljanje še 28 žensk. Prizadevne so, zato se tudi njim obeta zaposlitev. Če bo tako, bo še pred koncem leta v turniški Planiki 721 zaposlenih. S. Prša

Marsikaj se da narediti, posebno zdaj v energetski krizi, tudi z eno konjsko močjo. Tega Jože Varga iz Partizanske ulice 26 v Murski Soboti ni povedal, dokazuje pa s prevozi iz dneva v dan. Malo počasi, vendar zanesljivo. Upošteva prometne predpise, zaradi prehitre vožnje pa doslej še ni bil kaznovan. Foto: Janko Stolnik

Foto: Janko Stolnik

HERCEGOVŠČAK

Namesto trte koruza

Včasih je na pobočjih hriba v Hercegovščaku v radgonski občini rasla vinska trta, vendar so jo morali pred leti zaradi pobeze izkrciti. Kmetijski kombinat za ponovno zasajevanje ni imel denarja, zato so površine začasno namenili za poljščine. Grozdja in vina ne bo, zato pa bo na teh površinah letos zrastle precej krmne koruze. L. Kramberger

L. Kramberger

APAČE

Več prostora za varstvo otrok

Ob občinskem prazniku bodo v Apačah slovesno odprli prizidek ob otroškem vrtcu. Naložba je vredna okrog deset milijonov dinarjev, v razširjenem vzgojno-varstvenem zavodu pa bo prostora za okrog 60 otrok iz apaške krajevne skupnosti. L. K.

L. K.

Jože Racak iz Polje pri Gornji Radgoni je zadovoljen z letošnjim pridelkom krompirja. Med izkopavanjem pa so našli dva „velikana“. Najdebelejši je tehtal 1,28 kilograma. Ludvik Kramberger

Ludvik Kramberger

ZAKAJ TAKO?

Rad bi osvetlil nekatere nejasnosti in opozoril odgovorne pri Podjetju za komunale, gradbene, obrtne in vrtnarske dejavnosti Soboti, tož Komunalna glede obračuna kurjave za obdobje 1. 11. 1982 do 3. 5. 1983 na Lendavski Sever oz. na Lendavski 25/b ter istočasno prošil za pismeno obrazložitev.

V ČEM JE STVAR?

V stanovanjih stanovanjskega bloka Lendavska 25/b (tudi v ostalih v kompleksu) so zmontirani kalorimetri — torej števec, ki merijo porabljene kalorije v posameznem stanovanju. Tako da bi stanovalci plačevali samo kurjavo, ki so jo dejansko porabili. To naj bi stanovalce pripravilo do tega, da bi optimalno izkoriščali toploto v stanovanjih z zapiranjem in odpiranjem radiatorjev. Sicer pa naj bi plačevali za kurjavo mesečno akontacijo, vendar pa bi ob koncu kurilne sezone obračunali dejansko porabo.

Sedaj pa bi prešel na potek dogodkov okrog kurjave v enosobnem stanovanju, kjer stanujem. Že pred prevzemom ključev sem moral za kurjavo plačati 5.041,75 din akontacije — to je bilo 16. 12. 1982. Primopredaja stanovanja je bila 5. 1. 1983. V zapisniku o primopredaji je vnešeno tudi stanje kalorimetra, in sicer 3673 MWh. Istočasno sem dobil ključ od stanovanja in se čez nekaj dni vselil.

Inkasani je začel kasirati kurjavo z mesecem majem, v znesku 1.777,55 din (površ: 37,58, cena kurjave 47,30), kolikor plačujem še sedaj.

Omeniti moram tudi, da so popisali stanje kalorimetra, ne vem točno kdaj — toda bilo je že po kurilni sezoni. Tako da je sedanje stanje kalorimetra 12.486 MWh.

29. 7. 1983 pa sem po pošti dobil obračun kurjave in tople vode za obdobje 1. 11. 1982 do 3. 5. 1983. V tem obračunu pa me motita dve stvari: način obračuna in obdobje obračuna.

Za tiskovine je lepo razbrati, da so za obračun kurjave fiksni stroški v din na kv. meter, kakor tudi gibljivi stroški. To so staro stanje, novo stanje kalorimetra in razlika, ki bi morala pomnožena z din/MWh v številku z fiksnimi stroški dati dejansko vrednost obračunane kurjave. In ko bi to primerjali z plačano akontacijo bi se takoj pokazala pozitivna ali negativna razlika (kar je tudi razvidno v tiskovini).

Vendar pa je na omenjeni tiskovini precej drugače. Besedilo „fiksni stroški“ je prečrtano in pripisano „povprečje“, pri gibljivih stroških pa ni niti nič vpisanega niti prečrtanega. Tako naj bi (po takem obračunu) 225,59 din na kv. meter krat 37,5 kv. meter = 8.459,65 bil dejanska vrednost kurjave, ki sem jo porabil.

Ob tem se lahko samo vprašam, čemu so sploh monitorirali tako drage kalorimetre, kaj mi sploh pomeni stanje kalorimetra? Ali, kaj se ti ljudje (odgovorni) sploh grede? Zakaj sem tolikokrat zapiral radiatorje, reguliral toploto v stanovanju, da bi imel manj stroškov za kurjavo?

Za koga sem plačal kurjavo za čas pred vselitvijo (saj je začetno stanje kalorimetra ob vselitvi bilo 3.673 MWh — kar dvomim da je bilo ob montiranju). Vprašanja bi lahko še našteval.

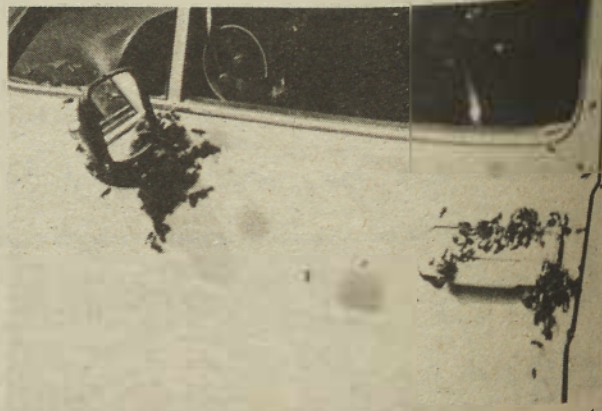
Razen mene so tudi drugi stanovalci vznemirjeni in nezadovoljni. Razširjajo se razne govorice. Da precej kalorimetrov sploh ne deluje dobro. Da jih, čeprav garancijski rok še velja, ne bodo menjali ker ima tovarna, ki jih izdeluje, uvozne težave. Da se kalorimetri sploh ne bodo upoštevali pri obračunu kurjave.

Da bi se vse te govorice nehale, bi bilo najbolje, da bi se odgovorni zavedali svoje odgovornosti, in ljudi seznanili oz. ohvestili, zakaj tak obračun kurjave in kako bo v naprej. Vsi dobro vemo (nekateri bi se tega morali bolj zavedati) v kakšnih casih živimo. Zato ni prav, da ljudje ostajajo v nevednosti, v dvomih. Saj ob raznih govoricah lahko celo pomislijo, da jih nekdo izkorišča, ali celo z njimi manipulira. Oto Kuzmič

10. VINOGRADNIŠKE IGRE V GORNJI RADGONI: Če je po razpoloženju okrog 350 udeležencev 10., jubilejnih vinogradniških vinogradnikov iz severovzhodne Slovenije, se nam tudi tokrat odpre sladka grozdna bera. V soboto so prišli na radgonski stadion Bratstvo in močnost iz Ormoža, Ljutomer, Slovenske Bistrice, Lenarta, Maribora, Ptuj — prisotni pa so bili seveda tudi domači vinogradniki, ki so v radgonskem smučarskem klubom uspešno organizirali igre in različnih športnih panogah. Posebna poslastica so bili trim igre, katero so pokazali spretnost in poznavanje svojega vsakodnevnega dela. V kopcu so slavili Lenartčani, pred domačini in Ptujčani.

Kako zavarovati avto

To vprašanje poizkušajo rešiti mnogi strokovnjaki. Izmišljajo alarmne naprave, takšne in drugačne, tudi elektronske. A sloveska iznajdljivost nima meja. Najboljše so tiste rešitve, ki so najprej postelje. Uspeli smo fotografirati „prototip“ najbolj varne ključavnice za zaklepanje jeklenih konjčkov. Roj čebel, ki je na ogledu in na ključavnici, je porok, da v ta avtomobil ne bo prišel nepovabljeni gost. Vprašanje pa je, kako bo vanj prišel tudi lastnik. Še pa za prijatelje se en nasvet: če želite zagostiti svojemu znancu — uporabite kanček medu. D. L.

TURNIŠČE: cene pujskov

Pretekli četrtek, (15. sept.) so rejci pripeljali na sejmišče v Turnišču 137 pujskov. To je bila za malotrvitno kopar prevelika ponudba, zato so nekateri rejci tudi nekoliko spustili cene. Tako so se le-te gibale od 5.500,00 dinarjev do 8.000,00 dinarjev za par pujskov.

Zanimivo za neučakane gobarje

Tudi pomurski gobarji so nad letošnjo „bero“ razočarani, vendar ostali optimisti. Po oblačnem in dežju se zjasni. Nekaj jurčkov, med drugim prgišči lisičk, naprej pa ne bomo naštevali. Zaradi tistih, ki se na gube bolj slabo spoznajo in potem tudi po deset dni obremenjujejo bolniške postelje in zdravstveno osebje je gobarska družina Murska Sobotica nazorno razstavo. Odprli jo bodo v nedeljo, 25. septembra ob šestnajstih prostorih soboške delavske univerze in Kidričevi 19. Če vas bo zanimalo, si boste lahko primerke ogledali še v ponedeljek, torek in sredo od urah do osemnajstih. Ne zamudite! Velja za starejši in mladi rod.

Upokojenci v Planiki

Društvo upokojencev iz Pesnice pri Mariboru je 3. septembra organiziralo enodnevni izlet po Pomurju. Ogledali so si nekateri znamenitosti in obiskali delovne organizacije, med drugim tudi Planiko v Turnišču.

Med izletom so se srečali tudi s člani lendavskega društva upokojencev.

Fotograf:

LE SESAJ, DOKLER IMAŠ KAJ — To je seveda zgolj prispevek, ki je morda samo naključno zvezo z zdajšnjimi turniški turizmi. Sledijo pa smo se ob pogledu na pujsko s kar 15 sezonskimi pujski. Gospodarski Kolarjevih, po domače Podlogovih v Mošancih. Gospodarski Kolarjevih, po domače Podlogovih v Mošancih. Gospodarski Kolarjevih, po domače Podlogovih v Mošancih. Foto: M. Skledar

V SOBOTO — 24. SEPTEMBRA V MURSKI SOBOTO

Telesnokulturna prireditev „MLADOST 83“

Pravni organizacijski odbor, ki ga vodi Jože Kovač, predsednik skupščine TKS Murska Sobota, pripravlja za soboto, 24. septembra, ob 11. uri na nogometnem igrišču Mure veliko telesnokulturno prireditev, na kateri bo predvidoma sodelovalo blizu 1.000 mladih iz soseske občine. Vzporedno s to prireditvijo pa bodo potekala tekmovanja v atletiki, namiznem tenisu in orientaciji, katerih nosilci so Murska Sobota in občinska zveza tabornikov. Tekmovalni del je smiselno nadaljevanje iger učencev osnovnih šol Evrope, ki so bile v soseski občini že leta 1974 in 1976 oziroma so se jih tekmovalci iz soseske občine udeležili v Ženevi, Darmstadtu in Troaju. Tekmovanje v atletiki se bo pričelo ob 16. uri na stadionu OŠ 17. oktober v Belincih, namiznoteniško tekmovalstvo bo ob 9.00 uri v dvorani srednješolskega centra v Murski Soboti, nadaljevalo pa se bo na osrednjem telesnokulturnem nastopu, tekmovalstvo v orientaciji pa se bo začelo ob 16. uri na relaciji Prosenjakovi — Domanjševci.

V atletiki bodo sodelovali tekmovalci iz Szombathelya in Vas v Murski Soboti, Jenersdorfa iz Avstrije, Ljutomerja, Beltince in Murske Sobotice. Nastopali bodo pionirji in pionirke stari do 15 let. V namiznem tenisu bodo tekmovali pionirji iz Szombathelya (Madžarska), Darmstadta (Z.R. Nemčija), Gradca (Avstrija), Troaja (Francija), Raven in Murske Sobotice. V orientaciji pa bodo sodelovali taborniki iz Viktorije (Avstrija), Gorice (Italija), Zgornjega Senika (Madžarska), Lendave, Radgone in Murske Sobotice. Celotne stroške tekmovanja dela prireditve nosijo nosilci tekmovanj, ki imajo v svojih letnih programih zagotovljena sredstva za mednarodna tekmovanja, zato da organizacijski odbor za tekmovalni del ni zagotovil nobenih sredstev, kar tudi pomeni stabilizacijsko obnovo osnovnih telesnokulturnih organizacij.

F. Maučec

PADALSTVO

Spet pomurski pokal

Več letih bodo člani soboškega aerokluba znova pripravili, tokrat drugič, padalsko tekmovalstvo za pokal Pomurja. Tekmovanja se bodo začela s padalci iz Slovenije, pobratenege kluba Naša krila iz Parize bo prišlo v soboto, 24. septembra, ob 9. uri s trenajznimi skoki. Jutranje bo v nedeljo ob 14. uri, ko se bo pričel program letalskega tekmovanja, ki bo vključeval vzletno-pristajalne steze. Na mitingu bodo sodelovali padalci, motoristi in jadralni piloti ter modelarji iz domačega in sosednjih klubov, ki bodo prikazali svojo spretnost in znanje v zraku.

Jože Pojbič

ZMAGA POLETA IN REMI POLANE

V tekmovalni slovenske moške rokometne lige je Polet v Murski Soboti premagal Rudarja iz Trbovelj z rezultatom 30:27 (Benko 10, Titan 5, Vepič 4, Karina 4, Horvat 4, Gerič 1, Bransberger 1, Merčnik 1). V tekmovalni vzgojni skupini slovenske ženske rokometne lige je Polana iz Trboveljskim Rudarjem s 14:14 (Horvat 9, Kocijer 2, Kavaš, Viraš po enega). Beltinka je izgubila v Izlakah s 14:28 (Zakojč 5, Horvat 2, Blaž 2). Radgona pa je izgubila v Ptujju z Dravo z rezultatom 12:17 (Petek 10, Mauko in Vrabel po 1).

V sosednjih klubov, ki bodo prikazali svojo spretnost in znanje v zraku.

POMURSKO PRVENSTVO

KLEMENČIČ POMURSKI PRVAK

V Gornji Poljani je bilo pomursko prvenstvo v tenisu, na katerem je sodelovalo 24 tekmovalcev iz Murske Sobotice, Radence in Gornje Poljane. Največ uspeha so imeli domačini, ki so zmagali tako v konkurenci kot v dvojicah. Zlasti je bil uspešen Klemenčič, ki je osvojil posamezno: 1. Klemenčič (GR), 2. Vereš (MS), 3. Bračko (GR), 4. Strah (GR). Dvojice: 1. Klemenčič—Avsec (GR), 2. Bračko—Filipič (GR), 4. Strah—Cizej (GR), 4. Lainščak—Vereš (MS).

MARATON TREH SRC V BOVCU

Letošnji tekmovalni maraton „treh src“ v Bovcu bo v nedeljo dne 25. septembra 1983. Tudi letos bo organiziran prevoz z avtobusom. Cena je 100 dinarjev. Prijave zbirata ZTKO Murska Sobota (tel. 21-11) in R. Radenci (tel. 73-040). Odhod z avtobusne postaje Murska Sobota bo ob 5.00 uri, iz Radence pa ob 5.15.

ROKOBORBA

Podlesek na svetovnem prvenstvu

Vesni Podleski, član RK Murske Sobotice, se je udeležil svetovnega prvenstva v vesljarstvu, kjer je osvojil srebrno medaljo. Podleski je sodeloval v kategoriji do 68 kg in osvojil peto mesto. To je zanj prvi svetovni nastop, saj je nastopil brez prejšnjih izkušenj. V borbi za peto mesto pa premagal Nemca, ki je osvojil tretje mesto. Podleski je povedal, da je moral pred nastopom nekaj dni prenočiti v tujini.

V naslednjem Francu Podleski je bil tudi zadnji član zveze slovenskega vesljarstva, ki bo sodeloval na svetovnem prvenstvu, ki bo potekalo od 24. do 30. septembra v svetovni zvezi vesljarstva.

Podleski je namreč prvi slovenski rokoborec, ki se je udeležil sredozemskih iger ter mladinskega in članskega svetovnega prvenstva. Na osnovi rezultatov na svetovnem prvenstvu bo zvezni trener tudi določil kandidate za nastop na olimpiadi.

F. Maučec

ROKOBORBA

Vrbanič tretji na balkaniadi

Rokoborec Pomurja iz Murske Sobotice Jože Vrbanič je sodeloval z državno reprezentanco mladih (do 20 let) v Bukarešti na balkaniadi. V kategoriji do 57 kg si deli tretje do četrto mesto. V boju za kolajno ga je premagal novi balkanski prvak Nanev iz Bolgarije. Uvrstitev Vrbaniča na balkaniadi je realna, saj je prvič nastopil v tako močni konkurenci.

KONJENIŠTVO

Državno prvenstvo triletnikov

Konjeniški klub Ljutomer bo prihodnje nedeljo organizator zadnje letošnje konjske dirke. V 7 točkah sporeda bo nastopilo 52 konj iz Slovenije ter Vojvodine. V središču zanimanja ljubiteljev kasaškega športa bo vsekakor dirka za državno prvenstvo triletnikov, v kateri bo nastopilo 9 konj. Med favorite sodijo Soni Hanover iz Vojvodine, ki je letos dosegel najhitrejši čas, in konji iz Ljutomerske kasaške reje: Rebeka, Lero II. in Lambardija.

KAJASTVO

Činč in Titan zmagovalca v Avstriji

Na reki Muri od Gradca do Wildona v Avstriji je na 32 km dolgem maratonskem sodelovalo tudi nekaj krožanov, ki so dosegli dobre tekmovalne dosežke. Med 62 kajakaši iz treh držav sta v kanuju dvosedu Činč in Titan osvojila prvo mesto, v kajaku enosedu med turisti je Vrdoljak osvojil drugo, pri mladincih v isti konkurenci pa je bil Vereš sedmi in Hrvat enajsti. Krožani se ta čas pripravljajo za maraton na reki Savi, ki bo v Zagrebu 1. oktobra.

tg

SPEEDWAY — DRŽAVNO PRVENSTVO

Kekec — Čaba druga

V Ljubljani je bila zadnja dirka za državno prvenstvo v speedwayu dvojic. Zmagala sta Vrbnjak—Pavlic (Prelog) s 25 točkami pred Žibert—Omerzel (Krško) s 25 in Z. in D. Tominac (Osijek) s 17 točkami. Po štirih dirkah sta naslov državnega prvaka osvojila Žibert—Omerzel s 101 točko pred Kekec—Čabo (Gorenje—Varstvoj, Lendava) z 79, in Vrbnjak—Pavlicem (Prelog) z 71 točkami. Kocuvan—Kocmut (Gornja Radgona) sta s 47 točkami zasedla šesto mesto.

NAMIZNI TENIS

Manj kot smo pričakovali

Prvi selekcijski turnir mladincev in mladink severovzhodne regije je zbral 80 igralcev in igralk iz sedmih klubov. Nastopili niso najboljši, ki so igrali na I. republiškem selekcijskem turnirju. Pomurci niso v celoti izpolnili pričakovanj, saj se je od nekaterih pričakovalo več, tako da si nobeden ni priboril mesta, ki bi ga uvrstilo na II. republiški selekcijski turnir.

Pri mladincih je zmagal Kotnik iz Fužinarja, Sobočana Gazdag in Veselinovič sta si razdelila 3. do 4. mesto, med osmerico pa so se uvrstili še trije Sobočani Simon in Mirko Unger ter Žitek. Pri dekletih je bila najboljša Šošterčeva z Mute, lep uspeh pomeni tretje mesto Lahove, ostale pomurske predstavnice pa so bile slabše. M. U.

SNL

Zmaga Mure v Kopru

V tekmovalni slovenske nogometne lige so igralci Mure iz Murske Sobotice v Kopru premagali istoimensko moštvo z rezultatom 2:1. Oba gola za Muro je dosegel Rous.

Lendavska Nafta pa je v tekmovalni drugi slovenske nogometne lige—vzhod igrala v Brežicah neodločeno 3:3. V naslednjem kolu igra Mura doma z Izolo (2. 10.), Nafta pa z Filkojem.

HOKEJ NA TRAVI

Prvi turnir Pomurju

V Ljubljani je bil odigran prvi turnir za prvenstvo Slovenije v hokeju na travi, na katerem so sodelovale tri ekipe: Svoboda (Ljubljana), Partizan Gaberje (Celje) in Pomurje (Murska Sobota). Sobočani so premagali obe moštvi, in sicer Svobodo s 3:0 (Časar 2, Črnko) ter Partizan Gaberje z 2:1 (V. Zelko, Bukvič). Srečanje med Svobodo in Partizanom pa se je končalo z 0:0. Tekme sta sodila Glavač (MS) in Hochberger (Zg). Vodi Pomurje s 4 točkami. Naslednji turnir bo v Štorkah pri Celju, ekipa Pomurja pa je prosta.

ŠPORTNI RIBOLOV

Prvo mesto Ženski plašči

Na soboškem jezeru jebilo sindikalno tekmovalstvo tovarne Mura iz Murske Sobotice v športnem ribolovu. V ekipni konkurenci je prvo mesto osvojila ekipa Ženski plašči pred Težko konfekcijo in Modo. Ker je bila to že tretja zaporedna zmaga ekipe Ženski plašči, je postal osvojila v trajno last. Med posamezniki pa je zmagal Božič (Ženski plašči) pred Vigalijem (Težka konfekcija).

PNL

Rezultati — 4. kolo
Bakovci—Čarda 0:1
Petišovci—Hotiza 3:0
Dobrovnik—Ljutomer 2:2
Veržej—Mostje 3:1
Beltinka—Turnišče 6:3
Lipa—Črenšovci 2:2

Beltinka 4 3 1 0 14:5 7
Petišovci 4 3 1 0 7:1 7
Čarda 4 2 1 1 7:6 5
Hotiza 4 2 1 1 4:4 5
Dobrovnik 4 2 1 1 8:9 5
Mostje 4 1 2 1 8:7 4
Veržej 4 1 2 1 6:5 4
Črenšovci 4 0 3 1 7:8 3
Bakovci 4 1 1 2 6:8 3
Lipa 4 1 1 2 4:8 3
Turnišče 4 0 1 3 6:11 1
Ljutomer 4 0 1 3 4:9 1

I. MNL

Rezultati — 3. kolo
Apače—Šalovci 4:1
Pušča—Radgona 1:3
Puconci—Bogojina 2:3
Dokležovje—Tišina prel.
Tešanovci—Rakičan 2:0

Tešanovci 3 3 0 0 13:5 6
Apače 3 3 0 0 9:4 6
Bogojina 3 2 0 1 5:4 4
Radgona 3 1 1 1 6:5 3
Rakičan 3 1 1 1 6:7 3
Tišina 2 1 0 1 5:5 2
Pušča 3 1 0 2 4:6 2
Puconci 3 0 1 2 6:8 1
Šalovci 3 0 1 2 5:13 1
Dokležovje 2 0 0 2 5:7 0

II. MNL — vzhod

Rezultati — 3. kolo
Filovci—Ižakovci 1:4
Vrelec—Melinci 4:7
Gančani—Prosenjak 3:0
Selo—Bratonci 2:4

Gančani 3 3 0 0 7:1 6
Melinci 3 2 1 0 13:8 5
Ižakovci 3 2 0 1 7:4 4
Prosenjak 3 2 0 1 6:7 4
Bratonci 3 1 1 1 6:5 3
Filovci 3 0 1 2 7:11 1
Vrelec 3 0 1 2 6:10 1
Selo 3 0 0 3 2:8 0

II. ONL Lendava

Rezultati — 2. kolo
Zvezda—Pince 5:2
Lakoš—Kapca 4:1
Žitkovci—Polana 3:3

Lakoš 2 2 0 0 8:3 4
Žitkovci 2 1 1 0 9:4 3
Kapca 2 1 0 1 5:5 2
Zvezda 2 1 0 1 6:8 2
Polana 2 0 1 1 5:7 1
Pince 2 0 0 2 3:9 0

I. ONL Lendava

Rezultati — 3. kolo
Odranci—Renkovič 0:2
Mladost—Kobilje 2:0
Nedelica—Graničar 3:1
Panonija—Olimpija 1:3
Bistrica—Nafta 0:2

Nedelica 3 3 0 0 9:4 6
Mladost 3 2 0 1 8:4 4
Odranci 3 2 0 1 9:6 4
Olimpija 3 2 0 1 7:5 4
Renkovič 3 2 0 1 4:3 4
Nafta 3 1 1 1 4:4 3
Kobilje 3 1 0 2 6:7 2
Panonija 3 0 2 1 2:4 2
Bistrica 3 0 1 2 1:5 1
Graničar 3 0 0 3 3:11 0

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole 25. maj Kapelski vrh p. Radenci razpisuje dela in naloge

pomivalke-čistilke

za nedoločen čas.

Pogoj: končana osnovna šola in opravljen zdravniški pregled za delavce v živilski stroki.

Prednost bodo imele tovarišice, ki imajo stanovanje v bližini šole. Nastop dela 3. oktobra 1983 ali po dogovoru. Prijave pošljite v roku 10 dni na Osnovno šolo 25. maj Kapelski vrh, 69252 Radenci.

Na podlagi 14. člena pravilnika o delovnih razmerjih delavcev delovnih skupnosti upravnih organov občine Ljutomer in strokovne službe skupščine in izvršnega sveta skupščine občine Ljutomer ter sklepa zbora delovne skupnosti oddelka za notranje zadeve

objavlja

oddelek za notranje zadeve občine Ljutomer naslednja

PROSTA DELA IN NALOGE

1. REFERENTA ZA POTNE LISTINE IN TUJCE v oddelku za notranje zadeve za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pogoji: končan program srednjega 4-letnega izobraževanja družboslovne ali ekonomske usmeritve, 7 mesecev delovnih izkušenj in 50-dnevna poskusna doba;

Z opravljanjem del in nalog je možno pričeti 1. 12. 1983.

2. REFERENTA ZA PRIJAVNO-ODJAVNO SLUŽBO, OSEBNE IZKAZNICE IN REGISTER PREBIVALSTVA v oddelku za notranje zadeve, za določen čas s polnim delovnim časom, nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta

Pogoji: končan program srednjega 4-letnega izobraževanja družboslovne ali ekonomske usmeritve in 7 mesecev delovnih izkušenj.

Z opravljanjem del in nalog je možno pričeti 24. 10. 1983.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave, življenjepis ter dokazila o strokovni izobrazbi najpozneje v 20 dneh po objavi prostih del in nalog na naslov: Oddelek za notranje zadeve občine Ljutomer, Vrazova ul. 1.

Kandidati bodo o odločitvi razpisne komisije obveščeni v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

Pomurski zdravstveni center TOZD Splošna bolnišnica M. Sobotice razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

predstojnika transfuzijskega oddelka za mandatno dobo 4 let

Kandidat za razpisana dela in naloge mora, poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

— da ima visoko izobrazbo medicinske smeri z opravljenim specialističnim izpitom iz transfuziologije in

— 3 leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 20 dneh po objavi na naslov: Pomurski zdravstveni center TOZD Splošna bolnišnica M. Sobotice. Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

DELAJSKE UNIVERZE MURSKA SOBOTA, LJUTOMER, LENDAVA

V sezoni 1983/84 smo za vas pripravili naslednje oblike usposabljanja in izobraževanja:

— osnovna šola za odrasle
— voznik motornih vozil (poklicna šola)
— strojnik centralnega ogrevanja
— upravljač težke gradbene mehanizacije in drugi poklici v gradbeništvu
— voznik vilicarja
— skladiščnik
— varnostnik (čuvaj, vratarji)

Organiziramo izobraževanje delavcev za delo; tečaje in seminarje: varstvo pri delu, higienskega minimuma, inštruktorjev proizvodnega dela, mentorjev pripravnikov.

— jezikovni tečaji za otroke (5—15 let) nemščina, angleščina, madžarščina
— jezikovni tečaji za odrasle nemščina I. II., angleščina I. II., italijanščina, madžarščina, specializirani tečaji

Organiziramo vzgojnoizobraževalno delo s starši in mladino, filmsko vzgojo, izposojamo prometne filme, prostore in učno tehnologijo.

— strojepis I. II., za srednješolce
— gospodinjstvo
— življenje in krojenje, ročna dela

V sodelovanju z DPO vam ponujamo pester program seminarjev in predavanj z družbenopolitično tematiko.

Imamo center za študij ob delu:
— VEKŠ za vse smeri I. stopnje
— VTS strojnik, letos tudi skupni program I. letnika

Zahtevate podrobnejše informacije osebno, pismeno ali po telefonu!

Delavska univerza Lendava 75 026

Delavska univerza Ljutomer 81 758

Delavska univerza Murska Sobota 21 872

TEK — svetovna epidemija

JOGGING JE POSTAL NE SAMO NAVADA, TEMVEČ NEOBHODEN NAČIN ŽIVLJENJA MILIJONOV LJUDI PO VSEM SVETU.

Doslej so že dokazali, da si človek s tekom znatno izboljša splošno zdravstveno stanje. Predvsem to velja za funkcije srca in ožilja. Med najpomembnejšimi spremembami pa je tudi podaljšanje mišičnega tkiva v srčnih stenah, zaradi česar se lahko srčni prekati bolj razširijo in prečrpajo več krvi, hkrati se razširijo tudi krvne žile, srce tako dobi več krvi in s tem več kisika. Ker srce črpa več krvi kot običajno, si lahko privoščijo počasnejši ritem bitja, kadar organizem počiva. Srce ima tudi več časa, da se odpočije in obnovi moči.

TEK NA PRVEM MESTU

Ameriški svet za telesno kondicijo in šport je od sedmih vrhunskih strokovnjakov za rekreacijo zahteval, naj postavijo lestvico priljubljenih športov glede na to, koliko pomagajo pri vzdržljivosti srca, dihal, mišic, pri telesni moči, prožnosti, duševnem ravnotežju in splošnem telesnem počutju (prebavi, teži, spancu). V njihovem poročilu je bil tek na prvem mestu, sledijo pa mu kolesarstvo, plavanje in rokomet. Sredi tabele sta še tenis in hoja, golf pa je na zadnjem mestu. Tek je prav tako na prvem mestu po številu porabljenih kalorij na uro.

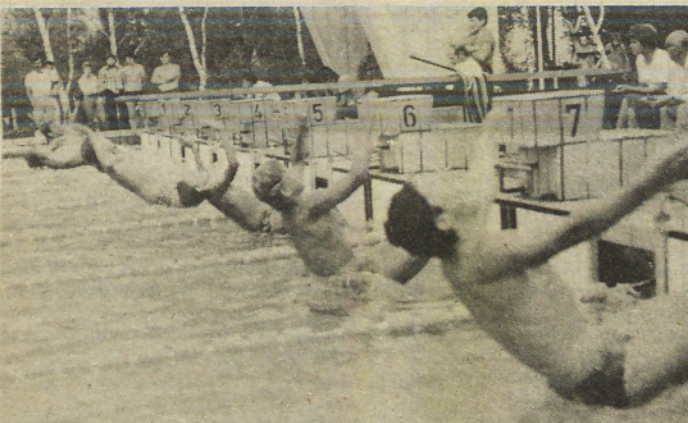
Kardiolog iz New Jerseyja dr. Sheehan dokazuje, da tek povečuje zmogljivost srca in pljuč, zmanjšuje telesno težo in krvni pritisk, zmanjšuje količino holesterola in triglicerida, se pravi maščob v krvi, ki povzročajo koronarne bolezni.

TEK IN FIZIČNO POČUTJE

Nekatera poročila in primeri dokazujejo, da je napre-

zato se človek počuti dosti bolj sproščeno in pomirjeno, tako kot po počitnicah. Zmerni telesni napor ob zmanjšani duševni napetosti prispeva k uravnavanju spanca, ki ga sodobna civilizacija človeku pogosto krati. Od tod sledi, da so tisti, ki vsak dan tečejo, znatno odpornejši ob vsakdanjih duševnih stresih, manj so živčni in bolj razpoloženi, bolj so lahko pozorni in koncentrirani. Splošno počutje je boljše, dobra kondicija pa daje človeku tudi več užitka. Dr. Kostrubala, ki je bil sam srčni bolnik, a se je njegovo zdravje izboljšalo ravno s pomočjo teka, je začel vključevati tek tudi v skupinsko zdravljenje duševnih bolnikov. Pri rednem programu zdravljenja s tekom se seveda zmanjšuje zdravljenje z zdravili. Kostrubala je vključil v tovrstno zdravljenje bolnike, ki jih je tlačila depresija, shizofrenija, narkomanija itd.

Tek v veliki meri zmanjšuje depresijo, ki sledi srčnemu infarktu. Zato tudi vedno več

Tek je po koristnosti na prvem mestu pred kolesarstvom in plavanjem. Vpliva na vzdržljivost srca, dihal, mišic, na telesno moč, prožnost in na splošno telesno počutje.

vanje arterioskleroze možno preprečiti s kombiniranim programom telovadbe in diete. Tek ugodno deluje tudi na dihalo. Prepona, trebušne in prsne mišice se krepijo, dihanje pa postaja vedno lažje. Krepijo se vse telesne mišice, zlasti na nogah. Pravijo, da se ženskam ni treba bati premočnih in preveč mišičastih nog. Tek namreč prispeva k oblikovanju podolgovatih vijugastih mišic kot pri plavalcih in ne kot pri dvigalcih uteži. Čeprav ni silšati logično, pa je vendarle res, da tek običajno ne krepi apetita, ampak ga zmanjšuje. Redni tekači, tudi tisti, ki precej pojedjo, skoraj nikoli nimajo pretirane telesne teže. Tisti, ki redno tečejo, so bolj odporni proti poškodbam mišic in sklepov, ker so bolj prožni, hitrejši in krepkejši. Dejstvo je, da tekači navadno prenehajo kaditi in zaužijejo manj alkohola, izboljšajo pa se jim spolne funkcije.

TEK PREMAGUJE DEPRESIJO

Dr. Medved, redni profesor fakultete za telesno kulturo v Zagrebu, pravi: „Upravičeno lahko domnevamo, da sistematična telovadba pomembno vpliva tudi na preprečevanje stresov. Človek je med rekreativno telesno dejavnostjo praktično zaščiten pred delovanjem duševnih stresov urbanega okolja. Med tem ne misli na vsakdanje probleme, ki ga obremenjujejo, ampak zelo verjetno prihaja še do nekakšnega „odvajanja napetosti“, in

zdravnikov po svetu taklim bolnikom priporočajo tek.

Vsi, ki redno tečejo, vam bodo priznali, da jim tek nudi obilo zadovoljstva. Čeprav je večina začela teči predvsem za boljšo kondicijo in iz strahu pred infarktom ali zaradi hujšanja, pa jim počasi pride tek v meso in kri, po določenem času ne tečejo več zaradi občutka dolžnosti, ampak zato, ker si to želijo. Pri tem je presenetljivo to, da jim je teči vedno lažje. Pravijo, da tekači, ki ne bi mogli redno teči, občutijo močan pritisk in željo po teku. Če se ne odpravijo na tekaško stazo, se jih lotava intenzivna potnost.

Tekači sčasoma dosežejo stanje notranjega miru, ki se potem prenaša tudi na njihovo vsakdanje življenje. Okrepijo si mnenje o lastni veljavi in mnogo lažje poiščejo rešitve za številne probleme. Nek uspešen vodilni delavec pravi, da mu prihajajo najboljše zamisli o poslu ravno med tekom. Skoraj vsi tekači trdijo, da se jim delovna sposobnost poveča in da so ob koncu delovnega dne dosti manj utrujeni. Prek 400 podjetij je uvedlo tek za delavce med rednim delovnim časom, tekažo kar po hodnikih in uradih. Računi so jasni: uslužbenci tako dobro vzdržujejo svojo kondicijo, pri delu pa so veliko bolj koristni.

Tudi v Pomurju ima tek vse več pristašev. V naslednjem poglavju bomo napisali več o krosih in maratoni pri nas v Jugoslaviji in po svetu.

naši kraji in ljudje

KORISTNO NALAGAJO ZBRANI DINAR

Bratonci, naselje z okrog 760 prebivalci od katerih je skoraj polovica zaposlenih, ležijo ob glavni cesti Beltinci—Murska Sobota, sodijo med zelo urejena naselja v soboški občini. Tako lahko vsakdo, ki se pelje skozi ta priazen kraj, ugotovi, da Bratončani posvečajo posebno skrb urejenosti. Malo je hiš, ki so manj urejene, pa še te so deležne nenehnih opozoril krajevnih funkcionarjev. Urejeno pa imajo tudi odlagalnišče za smeti.

ZGLEDNI VRTEC

V preteklem obdobju so v krajevni skupnosti Bratonci veliko storili za napredek kraja. Med pomembnimi pridobitvami velja na prvem mestu omeniti zgledni vrtec, ki je bil pred dvema letoma zgrajen v Lipovcih za naselje Lipovci—Bratonci. Obiskuje ga 16 otrok iz Bratonec. Gre za koristno sodelovanje dveh krajevnih skupnosti, ki bosta skupaj urejali tudi vprašanje telefonije.

Lani so se Bratončani lotili adaptacije in razširitve vaškega doma, kjer je trgovina Potrošnika, gasilske garaže in orodjarna, dvorana in drugi prostori za dejavnost društev in organizacij. Sredstva za ureditev trgovine je prispevalo trgovsko podjetje Potrošnik, kar se bo obračunavalo z najemnino, sredstva za razširitev vaškega doma pa krajevna skupnost. V lanskem letu so asfaltirali še preostali del makadamskih cest, tako da so sedaj vse ceste v naselju asfaltirane.

AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE IN TELEFON

V teku je urejanje avtobusnega postajališča ob glavni cesti Bel-

tinci—Murska Sobota. Krajevna skupnost Bratonci je že svoje obveznosti opravila, čakajo le na asfaltno prevleko, kar bi morala financirati skupščina občine Murska Sobota in pa na čakalno hišico, ki je že več kot leto dni plančana. Kljub težavam upajo, da

bodo postajališče kmalu dokončno uredili in da krajani ne bodo več čakali avtobus na planem.

Krajevni dejavniki si tudi zelo prizadevajo, da bi čimprej rešili vprašanje telefonije. V Bratoncih imajo trenutno le štiri telefonske številke, medtem ko nanje čaka še

36 krajanov. Lokacijska dokumentacija je že pripravljena, čakajo le še na lokacijsko navedbo. Izgradnja telefonije bodo financirali naročniki sami v višini 60.000 dinarjev, ostalo pa bo primaknila krajevna skupnost. Obljubljen je, da bodo telefoni uredili še letos.

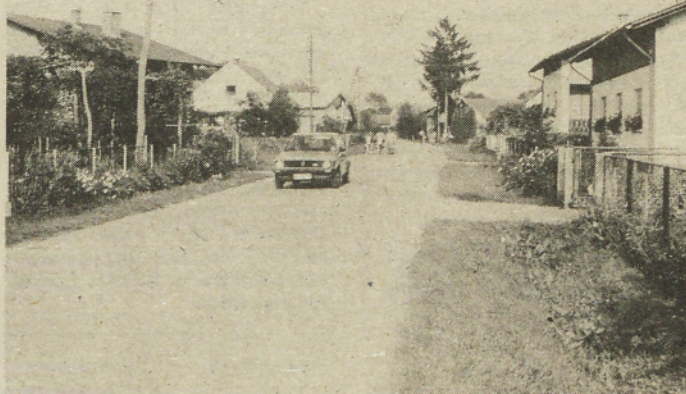
V letošnjem letu tudi namenjajo zgraditi še en vodnjak, ki je v sušnih mesecih pomemben vir pitne vode, istočasno pa tudi zamenjati glavno cev iz vodovodno omrežje, ki je stara jalo. S tem bodo tudi rešili problem pitne vode.

MRLIŠKA VEŽA IN SLAČICE NICE

Ker bo krajevna skupnost Bratonci v letošnjem letu dobila posojilo za asfaltiranje cest, načrtujejo, da bodo sredstva iz samoprispevka uporabili v druge namene. Tako računajo, da bodo zgradili novo mrliško pokopališče in pa tudi nogometno igrišče, ki bi ga drugi medobčinski nogometaši bi-

Pri tem bodo zbirali dodatna sredstva, veliko pa bodo tudi opravili prostovoljnim delom. Poleg tega pa bo potrebno zgraditi še en transformator (dva že imajo), ki je v delu naselja slab vodovodni tok. Tako torej v krajevni skupnosti Bratonci koristno nalogajo vsak zbrani dinar, za hitrejši razvoj kraja. Volje jim ne manjka, zlasti pa ne vodenja vodovoda krajevne skupnosti — predsednika skupščine Štefana Jerebca in predsednika sveta Janeza Škafarja, ki v svojih prizadevanjih imajo veliko podporo vseh organizacij in društev, zlasti pa krajanov, ki želijo napredka.

Feri Mauš

Naselje Bratonci

NOVO KRAJEVNO VODSTVO — Štefan Jerebic, predsednik skupščine in Janez Škafar, predsednik sveta KS Bratonci

KOBILJČANI RADI PRIMEJO ZA DELO

Šesto duš, šteje danes krajevna skupnost Kobilje, od teh se jih velika večina ukvarja s kmetijstvom, nekaj pa jih je našlo zaposlitev v lendavski in soboški občini. Vas leži med močnimi gozdovi, kjer so nekoč tudi Primorci, ko so tod sekali hrastove in ga odvažali v Benečijo. Tod je ostala prisna slovenska beseda, čeprav je vas na meji in je v svoji zgodovini doživljala prenekatere okupacije.

Pred nedavnim se jim je izpolnila velika želja. S skupnimi močmi so asfaltirali del ceste, ki jih povezuje z Dobrovnikom, ta del republiške ceste je bil sicer kamen spotike že dolga leta. Tokrat so jun priskočile na pomoč nekatere delovne organizacije, pa občinski in republiški cestni sklad.

„Asfalt poznamo v Kobilju že

dolgo“, je pripovedoval predsednik sveta krajevne skupnosti Pavel Nemeth. „Med prvimi v občini smo asfaltirali vaške ceste. Samoprispevek je tudi tu bil uveden že pred 20 leti in od takrat se s pomočjo njega napravi vsako leto nekaj za ljudi, ki v tej vasi živijo.“

Imajo svoj vodovod, novo šo-

lo, v kateri deluje tudi vrtec, pomeni so, da njihova šola nosi ime revolucionarja Edvarda Kardelja. No, pa se najprej ustavimo pri šoli. Kobiljčani so že začeli z akcijo gradnje prizidka k šoli, v katerem bodo dobili delavnice za praktično delo. Šola je tudi pobudnik kulturnega dela v vasi. V pravem pomenu besede je to njihova šola. Mladi v vasi so uspešni na kulturnem in športnem področju, še posebej pa pri gasilcih. Številna priznanja z občinskih tekmovanj bodo seveda krasila tudi novi gasilski dom, ki bo verjetno končan že letos. Pohvalijo se lahko tudi s

staro gasilsko brizgalno, ki je stara že sto let. Lani jih je prizadela velika katastrofa, imeli so velik požar v katerem je bilo uničenih nekaj domačij, toda probleme bodo rešili tako kot so doslej vse.

Kobilje je med rednimi vasi v lendavski občini, ki ureja tudi telefonijo. Dobili so že eno javno telefonsko govornico, skušajo pa povečati tudi število telefonskih naročnikov. Nalujmo nekaj uspešnih akcij, ki so jih opravili v bližnji prihodnosti, ki je čedalje manj „šmarncne“ in je čedalje manj kleti in sodobnih dalje več vinskih kleti in sodobnih nasadov, so napeljali elektriko.

Sedaj pa je problem, ki jih najbolj tare — Staro šolo poslopje bi radi odstopili za razvoj drobnega gospodarstva. Radi bi imeli manjšo delavnico in popravilno delavnico, ki bi imela vilo kmetijskih strojev, pa bodo se dva transformatorja in dogradili gasilski dom. Vse to želijo napraviti, da bi se mladi ne iz vasi zaustavili. Kobilje je iz vasi zaustavilo, v kateri namreč edina vasi ob meji, v kateri se je število prebivalcev povečalo, pri čemer je bilo v vasi 40 odstotkov.

Nekoč je vas imela 1100 prebivalcev, danes pa le 600. Zanimajo se tudi za industrijski sektor, ki je na njihovem območju razvil 50 odstotkov kmetijskih proizvodov v družbenem sektorju.

V teh težavah ekonomski sektorji bo seveda težko preživeti, vendar želje krajevne skupnosti, ki Kobiljčani od teh težav ne bodo odpeljali, tudi ni akcije izpeljati.

Jesen je na pragu — plodove je potrebno spraviti v kašče. Več kot 50 odstotkov zemlje je v družbenem sektorju, zato mladi doma ne najdejo dela in se izseljujejo.

ZUPRAVE ZA NOTRSNJE ZADEVE V MURSKI SOBOTO

NESREČE Z LIČKALNIKI

Smo v času spravila koruze. Mnogi jo silirajo, drugi pa poberejo storže in jih olupijo na stroju za ličkanje. Minili so časi, ko smo liče odstranjevali ročno. Žal pa je ta napredek prinesel nesreče, ki jih je bilo tudi letos veliko. So posledica malomarnosti pri delu. Mnogi namreč na ličkalnem stroju odstranijo varnostno mrežo, segajo med valje, kadar se koruza zatakne z roko in tudi pogonske gredi niso povsod zavarovane. Spominimo naj, da je lani gred hudo poškodovala neko dekle. Pozivamo torej na večjo varnost pri delu z ličkalniki. Torej, kadar ste pri stroju, ne pijte alkohola.

V torek, 13. septembra, ob 13.30 se je zgodila huda delovna nesreča pri siliranju koruze. Na njivi Alojzije Kuzmič iz Motočevca so pri delu pomagali sovaščani. Med njimi tudi Anton Grah iz Ropoče, ki je koruzinje metel v stroj za rezanje silaže.

Nenadoma pa je Grah padel v odprtino za rezanje in stroj mu je odrgal roko v komolecu. Prepeljali so ga v soboško bolnico.

Branko Srša iz Spodnjega Kamenščaka je 15. septembra ličkal koruzo pri Edvardu Kosiju v Radomerščaku. Pred pričetkom dela je na ličkalniku odstranil varovalno mrežo pa tudi med delom ni bil previden, saj je z roko hotel odstraniti koruzni storž, zato so mu valji zagrabili

prste na desni roki in mu jih hudo poškodovali.

15. septembra ob 21. uri se je zgodila delovna nesreča v Radomerju. Janez Pevec je ličkal koruzo s strojem, ki ga je pogonjal traktor. Na ličkalniku je odstranil varovalno mrežo in se s prsti dotaknil valjev, da bi odstranil zagoden storž, vendar mu to ni povsem uspelo: valji so zagrabili roko in mu jo poškodovali.

Tudi v organizacijah združenega dela so čisto delovne nezgode. 13. septembra se je zgodila nesreča v ljutomerskem Tehnostroju. Milan Jaklin iz Bukovja, zaposlen v Tehnostroju, je z mostnim dvigalom dvignil 2,5 metra visoko del traktorske šasije, nakar se je utrgala nosilna vrh, zato je tovor

padel na sodelavca Draga Kranjca in mu prizadel hude poškodbe. Primer raziskuje posebna komisija.

V prejšnjem tednu je bilo tudi nekaj nesreč. Poglejmo prometno kroniko!

V petek, 16. septembra, ob 16.30 se je zgodila nezgoda v Odrancih. Martin Zver iz Odranec se je peljal s traktorjem po lokalni cesti. K vozilu je imel priklonjen gumijast voz, na njem pa travo. Zaradi neprimerne hitrosti v križišču se je priklonnik prevrnil, z njega pa je padla sopotnica Anica Žalik in se hudo poškodovala.

V petek se je zgodila nesreča tudi v Lendavskih gorah. Okrog 15.30 je po klancu navzdol peljal s traktorjem Stefan Hozjan iz Gornje Bistrice. V blagem levem ovinku pri zidnici številka 260 je vozilo zaneslo na rob ceste oziroma na nasip, kjer se je traktor prevrnil na bok. Voznik se je ranil, na vozilu pa je škoda za 30 tisoč dinarjev.

16. septembra ob 11.30 uri je Bojan Holec iz Črešnjevec med vožnjo iz Lutverec proti Loma-

nošem pripeljal na betonski most, kjer ga je zaradi neprimerne hitrosti v ostrem levem ovinku zaneslo čez cesto v 2 in pol metra globok jarek. Vozilo je obstalo na boku, 22-letni sopotnik Alojz Škrobar iz Hercegovščaka pa se je lažje poškodoval.

V soboto okrog 7.50 ure se je zgodila prometna nesreča. Valter Janku iz Avstrije se je peljal po regionalni cesti Apače—Gornja Radgona. V križišču pri Podgradu se ni prepričal, če lahko varno zapelje na prednostno cesto, zato je trčil v avto, ki ga je vozil Franc Mohorko iz Skok pri Mariboru. Telesnih poškodb ni, pač pa gmožna škoda, ki znaša na obeh vozilih 400 tisoč dinarjev.

Prejeli smo tudi poročilo o nesreči, ki se je pripetila v nedeljo, 18. septembra, v Turnišču. Zaradi neprimerne hitrosti je osební avto, ki ga je vozil Jože Kozicov iz Gomilice, zaneslo na levo stran in je trčil z gasilskim avtom, s katerim se je peljal Ludvik Lebar iz Turnišča. Kozicov se je lažje poškodoval, materialna škoda na vozilih pa znaša 70 tisoč dinarjev.

ke. Zaradi izgleda in tudi zavoljo tega, ker moč ne plačuje davkov, izgovarjajo se, da je „državi že dovolj dal“ (nacionaliziran mlin).

Ludvik Toka se preživlja s starostno kmečko pokojnino, tu in tam dobi kaj od žene iz tujine, omenil pa mi je tudi prihranke. Ob tem je bil nekam skrivnostno, sem pa prepričan, da nima denarja ne v švicarski banki in tudi zlata najbrž nima nikjer zakopanega. Samotno življenje in spomine na mlada leta mu pestijo čebele in sosedovi otroci. Tako je pač življenje! Nikoli ne veš kam te zanes. Glavno pa je, da je človek zdrav! Ludvik čez morebitno bolezen ni potopil, čez osamljenost pa je rekel marsikatero.

Tekst in foto: S. SOBOČAN

Dež onemogočil trgateg

Veliko truda je bilo vloženega v priprave na tradicionalno prireditev Lendavska trgateg 83, v katero se je vključilo tudi turistično društvo. Žal je močno deževje prireditev onemogočilo. Odpadli sta povorka po lendavskih ulicah in šaljivo tekmovalstvo v vinogradniških opravilih v Petišovcih. Prireditelj, TOZD Golfurist gostinstvo Lendava, pa je od vsega uspel pripraviti le nastop folklornih skupin, ki so zaplesale v dokaj majhnem prostoru hotela Lipa.

Jani D.

ZGEP „POMURSKI TISK“ n. sol. o. TOZD POMURSKA ZALOŽBA Murska Sobota, Lendavska 1

RAZPISUJE

na podlagi sklepa založniškega sveta

dela oz. naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za štiriletni mandat

vodje komerciale

Pogoji: poleg splošnih z zakonom določenih pogojev, mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje: — visokošolska izobrazba ekonomske ali komercialne smeri — 3 leta delovne prakse — nekaznovanost z neoporečno preteklostjo

Prijave z dokazili o zahtevani izobrazbi je potrebno poslati na naslov: ZGEP „Pomurski tisk“, Murska Sobota, Lendavska 1, kadrovska služba v 8 dneh od objave razpisa.

Kandidate bomo s sklepom o izbiri obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

OSAMLJEN V „HACIENDI“

Čeprav dela slovenščina Ludvik Toka iz Centibe nekaj težav — bolj ali manj madžarski jezik — se je potrudil in zelo doživeto pripovedoval o svojem življenju.

let je star. Njegova hiša stoji est Lendava—Dolina. Vsak, kdor pelje mimo, si verjetno zastavi prašanje, k zakaj se hiša, ki je bila nekoč prava vila, podira.

je na zelo prometnem območju, bi tu lahko stala dobra gostilna. Rekli so ji „madžarski diós csárda“. Daleč od znan lokal je bil tod. V njem se uveljavljali trgovci, ki so trgovali na relaciji Lendava—Karcna. Polno dvorišče je bilo obkroženo s kolesljev. Imeli so prostora za konje. V lokalni hiši je bil njegov prostor za stregle mlade človeke, obiskovalci so se ma-

Ludvik Toka iz Centibe pred svojo hišo, kjer je bila nekoč daleč naokrog znana scarda.

pa ni nobena skrivnost — sam je dajal, da ne sme biti — da se je osamljenosti že naveličal, zato nestrpno čaka ženo, ki se bo naposled vrnila iz Nemčije. Tedaj naj bi podrtijo odstranila in na njenem mestu postavila montažno hišo. Objekt verjetno ne bo zakril mogočnih kostanjev, pod katerimi so bile nekoč velike veselice.

Ludvik je veliko več kot v oštariji delal v mlinu. Tam so se valji vrteli 6 dni in noči, le v nedeljo ne. Tedaj pa je spet moral v gostilno. Še dobro, da si je v mestecu Győr našel ženo, ki mu je gospodinjila do 1964. leta, ko je odšla na Nemško.

„Letos se bo vrnila,“ se Ludvik veseli. Tedaj ga bosta verjetno obiskali tudi hčerki, ki sta poročeni na Madžarskem. Prav gotovo res, da so se ženske za Ludvika kar teple. Bil je mlad, bogat ... imel je tudi (menda drugi v Prekmurju) osebni avto mercedes, za katerega je odštél 280 tisoč dinarjev. V primerjavi z motornim kolesom Triumph, ki je tedaj stalo

LJUDJE IN USODE

... klobasami, golaši, klobasami, golaši ... Vse to je bilo v Lendavi, v Lendavi ... so tisti časi?

— Kaj res. Kdaj je bilo to? Mojja starša sta bila iz bogate rodbine. Tudi sama sta imela mnogo pod palcem. Oče Ludvik je bil ... leta ... sedel v Centibi v ... leta ... leta pa je kupil od ... in ... torej stavbo, ... podira. Sicer pa je ... leta ... leta je čez 180 ...

... mogočno poslojse se bo ... prodal, vendar ga nič ne ... to ... Zakaj je trnast, ... njegova skrivnost. Pač

komisija za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja skupščine občine M. Sobota v skladu z 20. členom Statuta občine M. Sobota (Ur. objave, št. 12/83)

RAZPISUJE

postopke in naloge

načinika Geodetske uprave občine M. Sobota

Pogoji: — Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo — smer geodezija — 5 let delovnih izkušenj

Prijave kolkovanje s 8. - din, z dokazili o izobrazbi in delovnih izkušnjah ter življenjepisom naj kandidati pošljejo v 15 dni od objave razpisa na naslov:

komisija za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja skupščine občine Murska Sobota

krvodajalci

Iz „MURE“: Branko Kamničar (11), Janez Obal (14), Stefan Lukač (6), Franc Zver (8), Alojz Pihler (7), Jože Horvat (2), Darja Ficko-Još (1), Marija Lautar (5), Angela Hauko (2), Olga Čuk (8), Dragica Gašparič (3), Regina Drvarič (3), Majda Zorjan (6), Marija Sever (8), Miroslava Filo (4), Lidija Fister (3), Marjana Gomboc (6), Dragica Cipot (1), Marjeta Hercog (1), Helena Šebjan (7), Blanka Barbarič (8), Metka Vogrinec (3), Erika Kovač (6), Jurgen Špur (1), Hermina Hanžekovič (6), Marija Ficko (7), Anica Grah (5), Franc Lukač (11), Stanislava Šipoš (2), Zvonko Konrad (5), Marija Flis (6), Anica Bernjak (4), Vera Perkič (13), Kristina Kežmah (11), Stefan Rakuša (12), Irena Fras (12), Šarika Kisilak (8), Marija Forjan (2), Ivan Horvat (2).

Dušan Jureš, Žel. postaja (5). Milan Kuhar, Petrol (6). Ivan Karas, Diana (13). Iz Pomurskega tiska: Anton Kumin (7), Bojan Gal (3), Marjan Fašalik (1).

Iz „Panonije“: Janez Flegar (43), Jože Budija (26), Beno Doring (3), Geza Kianec (3), Stanko Lepoša (1), Drago Kavaš (1).

Iz „Avtoradgona“: Milan Kuzmič (6) in Stanko Močnik (6). Jože Kavaš, KIK Pomurka (21).

Anica Pertoci: OŠ Tšina (11). Stanislav Ternar, Brezovica (4), Kristina Šadl, Rakičan (10), Jože Kalamar, Certus (16), Barbara Šabjan, Kobilje (7) in Marija Pozvek, Kovačevci (18).

MURA — Alojz Sreš (7), Marija Vöröš (15), Terezija Perkič (14), Kristina Jančar (4), Magda Lazarevič (11), Gizela Raduha (6), Alojzija Koser (12), Gizela Dominko (4), Ana Zver (2), Mirjana Baranja (6), Marija Tomec (2), Marija Debelak (13), Olga Prkič (7), Marija Konkolič (5), Pavlina Pintar (1), Vlado Rijavec (7), Pavel Zadravec (7), Zorica Krenos (3), Marija Mertuk (7), Milka Forjan (7), Kamila Škrlec (8), Ida Serec (3), Vika Trajnek (5), Zdenka Uljančič (1), Jozica Seruga (1), Dragica Lovenjak (2), Matilda Veron (1), Zdenka Poldauf (1).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Stefan Pozvek (14), KIK Pomurka; Stefan Žižek (3), Podjetje Sobota; Albin Horvat (10), Milan Lukovnjak (4), Mirko Rantaša (5), vsi iz Radenske; Milan Pečič (5), KIK Pomurka; Srečko Vojevce (9), KIK Pomurka; Jože Ošljaj (67), Pucanci; Alojzija Blatnik (20), Mele; Jože Andrejek (2), Avtoradgona; Jože Žjbrat (20), Anica Kolarič (10), oba Imgrad; Antonija Kovačič (17), Dobrava.

poroke

Franc LOVENJAK, kmetovalec, Beznovi 2 in Gizela KALMAN, delavka, Motvarjevci 87; Alojz ČERNELA, mesar, Bogojina 157 in Milena OŠLAJ, učiteljica, Filovci 31; Leopold KOČAR, komercialist, Bogojina 136 in Majda VOGRIN, medicinska sestra, Bogojina 96; Jožef LEBAR, izolater, Gomilica 74 in Ivanka TÖRÖK, krojačica, Filovci 121; Viktor ŽRIM, medicinski tehnik, Predanovci 45 in Slavica SAPAČ, študentka PA, Brezovci 24; Alojz VIRAG, delavec v prašičereji, Rakičan, Jezera 55 in Silva PETKOVIČ, delavka v prašičereji, Rakičan, Jezera 55; Andrej KOROŠAK, študent psihologije, M. Sobota, Kidričeva 16 in Helena POZDEREC, ekonomska tehničar, Beltinci, Ribiška pot 10.

prispevki za kirurgijo

ZA IZGRADNJO KIRURŠKEGA BLOKA SO DAROVALI:

Obrtno združenje Ljutomer (namesto venca očeta Žunič Jožeta, Krapje 74) — din 1.000,00; MURA TOZD Ženska oblačila — sodelavci 311. brigade (namesto venca pok. mami sodelavke Kovač Elizabete) — din 1.700,00; MURA TOZD Ženska oblačila — sodelavci 321. brigade (namesto venca pok. sineku sodelavke Buček Ane) — din 1.550,00; Cimerman Albina, Partizanska 11, Turnišče — din 1.000,00; Dervarič Barbara, N. J. Kerentiča 5, M. Sobota (namesto venca za pok. Marijo Fabjanič, Kocijeva 6, M. S.) — din 1.000,00; Deglorie Jacques, Joanna van Konstantinopelstraat 16, Belgija — din 10.000,00; Društvo upokoencev — Pomurski tisk Murska Sobota (namesto venca za pok. Fabjanič Marijo) — din 1.000,00; OO sindikata I. osnovne šole Murska Sobota (namesto venca pok. Tomažu Bošnjaku) — din 1.500,00; OQZS Del. skup. PZC Murska Sobota (namesto venca na grob pok. brata sodelavke Marije Šadl in pok. mame sodelavke Kranjec Angele) — din 1.000,00; OOS Zavod za časopisno in radijsko Murska Sobota (namesto venca na grob pok. sorodnika sodelavke Grete Kerčmar) — din 600,00; Stanovalci bloka St. Kovača 19, Murska Sobota (namesto šopka za pok. Tušar Venclja) — din 1.000,00; Sosedji Pucko, Šiftar, Ficko in Rotar (namesto venca na grob pok. sestre dipl. ing. Franca Skledarja) — din 800,00; OOS Vzgojnovarstvenega zavoda Murska Sobota (namesto venca pok. očetu Horvat Marije in pok. bratu Gomboc Anice) — din 1.600,00; Cepregi Irena in Karlo, Fizinje 10, 66320 Portorož (namesto venca pokojnemu Kerčmar Ludviku iz Murske Sobote) — din 1.000,00; OO sindikata Potrošnik TO Preskrba (namesto venca na grob pok. hčerki od Sovjaki Marije) — din 1.000,00; Gasilsko društvo Rogaševci (namesto cvetja na grob Flisar Karela) — din 1.000,00; Gasilsko društvo Hodoš (namesto cvetja na grob Flisar Karela iz Murske Sobote) — din 1.000,00; OOS „Kroj“ Murska Sobota (namesto venca za pok. Flisar Karela) — din 2.000,00; Društvo upokoencev Murska Sobota (namesto venca za pok. Kuzmič Verono) — din 700,00; Gasilsko društvo Martjanci (namesto cvetja na grob Flisar Karela iz Murske Sobote) — din 3.000,00; INTES TOZD Mlinopek Murska Sobota — kolektiv Pekarne (namesto venca Lačnovemu očetu iz Murske Sobote) — din 2.000,00; INTES TOZD Mlinopek Murska Sobota — kolektiv Pekarne (namesto venca pok. Kuzmičev mami iz Murske Sobote) — din 2.000,00; Gasilsko društvo Zenkovi (namesto cvetja na grob Flisar Karela iz Murske Sobote) — din 1.500,00; Zinka Puškaš, Bakovska ul. 13, M. Sobota (namesto venca za pok. Karla Flisar) — din 2.000,00; MURA OOS TOZD Ženska oblačila Murska Sobota (namesto venca pok. sineku Miholič Anice) — din 2.000,00; Družina Gomboc Franca, Murski Črnci 22 (namesto venca za pok. Flisar Karela) — din 1.500,00; Skupnost otroškega varstva Murska Sobota (namesto venca za pok. Anico Kovač iz Murske Sobote) — din 1.500,00; MURA TOZD Ženska oblačila — 301. brigada M. Sobota (namesto venca pok. očeta sodelavke Kous Štefke) — din 2.450,00; Društvo upokoencev Murska Sobota (namesto venca za pok. Flisar Karela) — din 700,00; ABC Pomurka MI OO sindikata Delovne skupnosti Murska Sobota (namesto venca na grob očeta našega sodelavca Turner Štefana) — din 800,00.

„RAŠICA“ TOZD otroške pletenine „BELTINKA“ Beltinci

objavlja licitacijo

osnovnih sredstev (pletilnih in konfekcijskih strojev) in drobnega inventarja, ki niso za uporabo v temeljni organizaciji oziroma so neuporabna in nekompletna.

Javna licitacija bo v soboto, 24. 9. 1983, ob 10.00 uri v Rašici TOZD Beltinka Beltinci, Štefana Kovača 3.

Osnovna sredstva in drobní inventar si lahko zainteresirani ogledajo uro pred pričetkom licitacije.

Pravico udeležbe na licitaciji imajo pravne in fizične osebe.

Interesenti morajo pred licitacijo položiti 10 odstotkov varščine od izključnih cen, ki bodo objavljene s seznamom osnovnih sredstev in drobnega inventarja uro pred pričetkom licitacije v TOZD Beltinka.

Nekdanja italijanska filmska zvezdica Elsa Riccione, ki je največ svojih vlog odigrala na plažah beneškega Lida, se je odločila, da bo spremenila poklic: vpisala se je namreč med fotoreportere.

STROGO DOSLEDNO

— Kako si zadovoljen z novim stanovanjem?
— Izvrstno, le z dvigalom ne. Težave.
— Kakšne?
— Na njem piše „SAMO ZA ŠTIRI OSEBE“, zato moram vedno počakati na tri sosede.

DOBRO JE, ČE VESTE

S stradanjem proti zasvojenosti

Strokovnjaki za stradanje so neke vrste alchemiki. Vendar ti ne bodo delali zlata, temveč bodo svojim pacientom, katerih organizem je zaduščen z odpadnimi snovmi in strupi, pomagali osvoboditi telo te zaduščenosti, pomagali jim bodo najti pot do resničnega zdravja, do njihovega zdravja.

Razen tega, da je stradanje najučinkovitejši način zdravljenja najpogostejših bolezni našega časa, je tudi eno od najboljših metod v borbi proti kajenju, alkoholizmu in narkomaniji. Na žalost se stradanje še premalo koristi v borbi proti tem zasvojenostim. Edini način odvajanja od zasvojenosti je popolno očiščenje telesa vseh strupov, naj bo to nikotin, kofein, alkohol ali heroin. V času stradanja s sokli se bodo izločili vsi toksini, vsa tkiva se bodo očistila in osvobodila strupov. Kri se bo popolnoma očistila in želja po cigaretah ali čem drugim bo izgnila. Na primer alkoholik bo potreboval 10 do 14 dni prečiščevanja s stradanjem s sokli. Najprej je priporočljivo dvotedensko postopno odvajanje od alkohola, tako fizično kot psihično.

Po začetku stradanja je potrebno jesti vegetarijansko hrano, z večjo količino posušenega pivskega kvasa, posebnih vitaminov in hranljivih dodatkov.

Prav tako je priporočljivo, da se v času zdravljenja alkoholika daje le temu nekakšna zamenjava in se mu tako potoži želja za pijačo. Najboljše mu je dati kozarec svežega

sadnega soka, ki ga lahko zasladimo z medom. Če ima rajši sadni sok brez meda, mu je treba dati kakšno pecivo z medom. Tak alkoholik mora vedno imeti pri roki sokove, sladkarije, ali nekaj podobnega, kar mu lahko poteši željo med obroki.

STRADANJE IN KAJENJE

Obstaja veliko poročil, ki govorijo o uspešnosti odvajanja kajenja s stradanjem s sokovi. Po dveh oziroma treh tednih preneha fiziološka želja za kajenjem, kar pomeni, da se je telo očistilo strupa in se je zasvojenec rešil zasvojenosti. Določena psihološka želja, kot na primer držanje cigaret med prsti, bo trajala še nekaj mesecev, vendar bo tudi ta postopoma prenehala. Po stradanju je treba jesti samo naravno zelenjavno hrano.

ŽENSKES KADILKE SE HITREJE STARAJO

Ženske, ki kadijo, se dvakrat hitreje starajo. Hitreje dobijo na licih gube. Od strokovnjakov ženske ne bodo prikrile, da so kadilke, pa čeprav se naličijo z debelim slojem šminke. Kajenje ni samo stvar, ki se niti ne spodobiti za ženske, ampak ima tudi posledice, katerih je ženske najbolj strah — prehitro staranje, razen tega pa sploh ne bi spominjali na rak na želodcu, pljučih, pri respiratornih organih, ustnicah in ustih. Stradanje s sokovi je učinkovita in enostavna metoda zoper kajenje.

Zgodba o premetenem volku Lobo

Tompson je imel kaj videti. Tam, kjer pustil zastrupljene stave, je opazil volčje sledove — toda stave ni bilo več, tudi druge in tretje ne! Lovec se je napotil za volčjimi sledovi. Premeten Lobo je zvelkel vse stave na kup, se po njih poscal in niti ene ni obrizgal.

Zadnje Tompsonovo upanje so bile pasti. Največje in najboljše je kupil. Misleč, da volk noče mesa, ki ga ni sam ubil, je lovec privezal za neko drevo telico, okrog nje pa je nastavljal pasti. Tompson in njegovi pomočniki so spet delali v rokavicah in v škornjih, ki so jih najprej pomočili v svežo kri.

Blanca se je ujela

Toda zviti Lobo tudi tokrat ni nasedel. Odkril je vse pasti in pred vsako z zadnjimi nogami izbrskal jamo, da bi tako nanje opozoril ostale člane volčjega krkla. Ko je obvohal vse pasti in jih označil, je telico ubil, toda njenega mesa se ni dotaknil.

Lovec Tompson je še nastavljal pasti in pri tem spreminjal „taktiko in strategijo“, toda brez uspeha. Lobo se je pri tem nekaj naučil: z zadnjimi nogami je na pasti metal kamenje in jih tako „zapiral“.

Toda vztrajnemu Tompsonu se je naposled nasmehnila sreča. Nekega jutra je v pasti našel Loboovo družico Blanco. Vest o tem dogodku se je kot blisk razširila po dolini. Prišli so pastirji in farmarji ter Blanco obsodili na smrt: okrog vratu so ji zategnili vrv jo potem odveli do neke farne in obesili na drevo. Pod drevesom so nastavlili pasti...

Lobo je zvečer zavohal sled svoje družice in kot da je čutil, kaj se je zgodilo, je dolgo zavijal, potem pa se je napotil proti farmi, kjer je na drevesu visela Blanca.

Tokrat se je zgodilo prvič, da je bil stari volk Lobo premalo previden. Skakal je pod drevesom, hoteč Blanco sneti z vrvi, toda zaman. Toliko časa je plesal pod drevesom, da je naletel na past, ki ga je zgrabila za zadnje noge.

Ko so iz hiš prihitali ljudje z bakljami je volk renčal in jim kazal zobe. Grizel je železo in lotil se je tudi nog, da bi jih odgrizel. Ni mu uspelo. Vso noč je zavijal, kot da hoče priklicati ostale volkove iz krkla. Odziva ni bilo.

Ljudje so prihajali tudi naslednji dan, da bi si ogledali premetenega volka, ki jim je v nekaj letih povzročal toliko

preglavic. Tompson je nastavljal vodo in meso, se ni ničesar dotaknil.

Naslednje jutro so ga našli mrtvega.

Zgodbo o premetenem volku je opisal kanadsko-ameriški pisatelj Ernest Thompson Seton. Priče dogajanja so zatrjevali, da se je zgodilo takako kot je pisatelj opisal.

Belo volkuljo Blanco so farmarji navezali na vrv in jo usmrtili

Drugje smo prebrali

Nekega Johna Playmana iz Hamiltona v ameriški zvezni državi so kaznovali, ker je kalil javni red in mir. In kaj je nakrivil? Nekega večernega dne je šel od hiše do hiše in od popolnoma nezanimivih ljudi zahteval, da ga čohajo po hrbtu.

xxx

Rekorder glede očetovstva je menda perzijski šah Fat Ali (vladal na prelomu iz 18. v 19. stol.), ki so mu številne žene rodile 154 otrok in 28 hčerk.

xxx

Iz zapora v St. Petersburgu (ZDA) so zmnkavti ukradli psa čuvajalca.

xxx

Neki Walter Kästner iz ZR Nemčije (rojen 1902, umrl 1974), zakrknjen samec, je v svoji oporoki določil denar za nakup grobov. V srednjega so položili njega, grob na vsaki strani pa je moral ostati prazen. Vse samo zato, da tudi po smrti ne bi drugemu s babšerom.

Okoli Avstralije?

Štiridesetletni Ron Grant, avstralski pek, ke postal prvi svetovni prvak v jogingu. V 135 dneh je tako pridno tekal po rodni celini, da je nabralo 8300 kilometrov. S tem je zrušil leto dni star rekord Kauffa, ki je v 148 dneh pretekel „samo“ 8260 kilometrov.

Novi svetovni prvak ne namerava počivati na lovorih. Sklenil je namreč, da bo obtekel Avstralijo po obali. Nekateri verjamejo, da bo hitremu peku, ki pa se bolj malo ukvarja z žemljami, to tudi uspelo, saj je sposoben preteči 20 do 90 kilometrov na dan, odvisno od pogojev.

Za podvig se je Grant pripravil leto dni. Bil je prepravljen, da mu uspe. Trdna volja je najboljši začetek.

LOVEC IN ZDRAVNIK

— Kaj misliš, da sam ustrelil danes?
— Ne mislim, ampak vem; so ga že prepešali v bolnišnico...

ŠE NI ZNANO

— Moja boljša polovica vsenomer govori, govori...
— O čem pa?
— To še vedno ni jasno.

VPRAŠANJE KAR TAKO

— Nacek, se vam je pri delu kdaj zgodilo kaj groznega?
— Zekaj?
— Ker se ga tako bojite.

Odrezavi jezik je opešal

Enotedensko bivanje nekdanjega absolutnega boksa Muhameda Aliju v Londonu je prineslo precej raznih zanimivih oboževalcem velikega športnika. Ob prihodu v prestolnico je Ali deloval brezvoljno, številni oboževalci so pomislili, da je drogirani.

Po obisku pri zdravniku (obisk so prikrivali) je slavni prišel k sebi, vendar se vsi strinjajo, da to ni več tisti veliki Ali, ki ga imeli vsi radi ne samo zaradi udarnih pesti, ampak tudi zaradi vega jezika.

Na koncu kratkega obiska stare celine pa je Ali bil pokonjen nekdanje „forme“. V starem stilu je meni nič tebi nič izjavil, da nenehoma spremljajo agenti CIA in da pristajajo na vsakim pogovorom. Ukaz za nenehno nadziranje je po njegovem dal sam predsednik Reagan.

Zakonitosti terorizma in nasilja

Na ameriški tovarni ladji, namenjeni na to stran Atlantika, so se pripeljale tri nenavadne limuzine znane znamke Cadillac. Razkošna vozila so namenjena skrivnostnim bogatim kupcem nekje na Srednjem vzhodu. Vozila so bila narejena posebej po naročilu in so običajnemu smrtniku po ceni nedosegljiva, saj stane vsak Cadillac te vrste okoli 7 milijonov dolarjev. Vendar se cena ne vzpenja v višave zaradi razkošja, temveč zaradi posebnih varnostnih naprav.

Vozila imajo vgrajene naprave, ki za njim spuščajo oljne madeže, ali dimne zavese, vgrajene imajo metalce solznih bomb in granat ter napravo za daljinsko odkrivanje in detoniranje eksploziva. Karoserija avtomobilov je posebej ojačana z dodatnim jeklom in steklenimi vlakni, da je ne more preluknjati nobena krogla in celo manjša bomba ne.

Jasno je, da so tudi stekla neprebojna.

Ti avtomobili, v katerih naj bi se vozila kakšna visoka glava, varna pred besom ljudstva ali brezobzirnostjo terorizma, so le eden od proizvodov, ki jih tržišču ponuja mlada, cvetoča veja protiteroristične industrije. Diplomati, politiki, poslovneži in druge slavne osebnosti so namreč vse bolj pogosto žrtve nasilja.

„Hujši ko so naslovi v časopisih, boljši je naš posel,“ je jedrnatno označil stanje neki uslužbenec enega od specializiranih podjetij za izdelavo varnostnih naprav, ki je med drugim tudi oskrbelo ameriškega predsednika Reagana z neprebojnim jopičem med njegovo lansko turnejo po Franciji. Jopič je bil izdelan tako spretno, da se ni podlegel nobeni obleki skoraj nič opazilo, a je bil predsednik le va-

ren pred smrtonosnimi krogli vsaj po telesu.

Posel, ki cveti zaradi razmaha terorizma in nasilja, pa ni samo v prodaji različnih izdelkov, marveč tudi v prodaji storitev. Mogoče je, za dober denar seveda, najeti vrhunske čuvanje, strokovnjake, ki znajo organizirati varnost, ki nadzorujejo zaposlovanje delavcev, ki so v tesnejših osebnostih z varovano osebo ipd.

Dobro gredo v prodajo tudi najrazličnejši učbeniki, ki obravnavajo samoobrambo in varnostno zaščito domov, uradov in stanovanj. Pa tudi šole, v katerih se udeleženci uče streljanja, borilnih veščin in ravnanja v najrazličnejših razmerah, od ugrabitev do terorističnega napada, se lahko pohvalijo s cvetočim poslom.

Oblikovala se je celo posebna vrsta poklica: pogajalec s

teroristi in ugrabitelji. Na Zahodu ponujajo svoje usluge spretni možje, ki zatrjujejo, da znajo prepričati teroriste in ugrabitelje, da svoj plen izpušče iz rok za polovično ceno, kot jo v začetku postavijo. Seveda tudi delo prepričevanja in pogajanja precej stane — tarifa se vrti okoli 6 milijonov dolarjev — a kaj je to v primerjavi s milijardo, ki jo, denimo, teroristični ugrabitelji zahtevajo.

A kot povsod je tudi v tem cvetočem poslu veliko površnosti. Omanski sultan je dal svojega mercedesa predelati neki trdkvi v vozilo, ki naj bi bilo varno pred krogli, plinskimi bombami in drugimi napadi. Predelava ga je stala 28 milijonov dolarjev. Toda ko je na lastno pest preskusil avtomobil in izstrelil vanj nekaj krogel iz avtomata, se je avto razletel.

SADNI SOKOVI

Borovnice zdravijo vid

Sadni sokovi so v sodobni prehrani zelo cenjene pijače. So naravne z vsemi prednostmi svežega sadja. Vsebujejo vitamine A, B in C, rudninke soli, sadne kisline, hitro prebavljiv grozdni in sadni sladkor ter raznovrstne dišavnosti. Zaradi teh snovi delujejo sokovi osvežljivo in krepilno. Zaradi hranilnih snovi v sadju so tudi hranljivi, gosti bolj od bistril. Energijska vrednost je sorazmerno nizka, če jim posebej ne dodajamo sladkorja.

Prav posebno je priporočljivo uživanje sokov v času, ko nas preganjajo težave splošne utrujenosti. Z njimi dobimo naravne snovi, ki jih telesu primanjkuje, najpogosteje zaradi enolične zimske prehrane. Več ko je v sokovih vitaminov, bolj so učinkoviti. Zato se odločamo za sokove, za katere vemo, da so iz sadja, ki vsebuje veliko vitamina C, pa tudi drugo kot na primer limona, grenivka, pomaranča, rdeči in črni ribez in še drugi.

Vedno nam ni na voljo sveže sadje, ki je primerno za stiskanje svežih sokov. Prav učinkovito jih nadomestimo

z industrijsko pripravljenimi brez konzervansov (navadno je to označeno na embalaži). Na splošno so naši industrijsko izdelani sadni sokovi visoko kakovostni, njihova stran je le zelo visoka cena. Dodan pa jim je sladkor, zaradi česar ima sok izrazitejšo splošno aromo in večjo energijsko vrednost, vendar pa manj odzveja. Zato sokove redčimo z vodo ali slatino. To velja tudi za sirupe, ki so na splošno manjše vrednosti od nezgoščenih sadnih sokov.

Številni sokovi se odlikujejo tudi po svojih zdravilnih učinkih. Poglejmo nekaj primerov!

V soku črnega ribeza je veliko vitamina C, nekaj vitaminov iz skupine B in precej vitamina A. Od rudninke snovi so zastopani kalcij, fosfor, železo in precej kalija; vsebuje tudi lecitin. Pripisujejo mu zdravilno moč pri revmi, gihtu, nalezljivih boleznih, posebno gripu. Pospesuje delovanje telesnih celic, ugodno vpliva na prebavo pri boleznih ožilja (arterioskleroza) ter na povišan krvni pritisk.

Sok rdečega ribeza vsebuje vse snovi, našete pri črnem ribezu, le v nekoliko manjših količinah. Odlikuje se po vitaminu C, kaliju in sadnih kislinah. Ugodno vpliva pri boleznih z vročino, pospešuje delovanje prebavnih žlez in izločanje vode iz organizma.

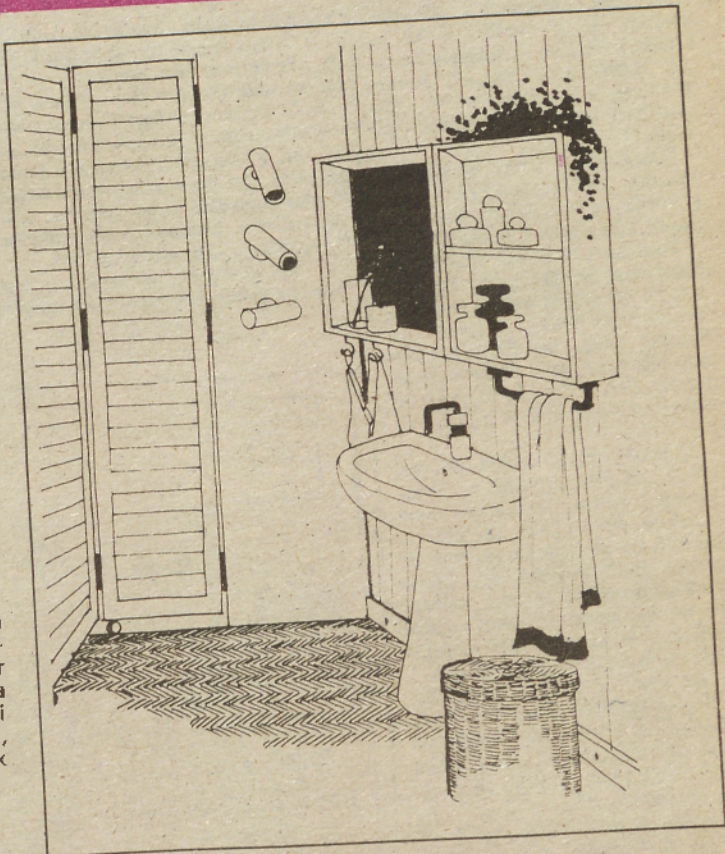
Značilno za borovničev sok je, da vsebuje poleg drugih tudi črnelo kislin in posebno barvilo. Del črnelo kisline, ki je prost, ugodno deluje na sluznico v ustih, grlu in želodcu. Drugi del je vezan za barvilo; ta pa se sprosti šele tedaj, ko pride v črevo, kjer je alkalno okolje. Pronica v najbolj skrite gube bolega črevesja in ga zdravi. V borovničevem soku je tudi nekaj benzojeve in salicilne kisline. Obe uničujeta koli bakterije, ki se zadržujejo v debelem črevesu in povzročajo težave. Še bolj učinkovit kot predelan je svež sok. V zadnjem času so raziskovalci odkrili še eno pomembno lastnost borovnic. Vsebujejo neke snovi, ki zdravilno vplivajo na vid. Uživati pa je treba plodove ali sok dalj časa in redno.

NZ

ZA PITEV ZEP

Umivalna niša

Umivalnik v najemniški sobi je velika prednost, saj prav ta navidezna malenkost omogoči popolno osamosvojitve od ostalih prostorov. Kljub njegovi pomembni vlogi pa nas večkrat bode v oči. Prav zaradi tega smo prostor opremili tako, da je umivalnik izpopolnjen v umivalno nišo. Pripadajoči del stene smo obložili z lesenimi opažem. V enaki širini so tudi tla zaščiteni z neobčutljivim kokosovim tekačem. Garderobna omara sicer delno omejuje umivalni kot, za boljše predelave od ostalega dogajanja pa poskrbi paravanska stena. Zanj smo uporabili dve krili starih polknov in jih s šarnirji gibljivo spojili z omaro in med seboj. Spodnja kolesca omogočajo lažje premikanje polknov in zapiranje niše. Tudi za odlaganje in obešanje rekvizitov pa namestitev ogledala nismo segli globoko v žep. Dva navadna stara predala smo prebarvali, ju dopolnili z ogledalom in polico ter obesili na steno. Z malo denarja in nekaj ročnimi spretnostmi smo torej uredili umivalno nišo, ki kot taka poslej ni noben tujek v naši mali sobi.

ZAVEDAMO SE

NOVI PODNAJEMNIK

— Gospa, moja prejšnja stanodajalka je jokala, ko sem odhajal.
— Pri meni se to ne bo zgodilo. Plačevali boste vsprej ...

Skoraj vsi se dobro zavedamo, da je treba pasove zategniti. Ni pa prav, da nam to še naprej ponavljajo tisti z naramnicami.

AVTOMOBILIZEM

VARČNI MOTOR

Kolone si predstavljati, da se z avtomobilom, ki je težek 1100 kilogramov, s hitrostjo 100 kilometrov na uro, vendar ga pogonjata le dva bata, kljub temu pa ni težiti, da motor ne bi imel dovolj moči. Tako bi se počutili, če bi se peljali z novimi alfa tovarne Alfa Romeo, v katero vgrajujejo nov modularni motor.

Za takšno novost pravzaprav upravlja elektronika. Alfa ima elektronsko upravljanje štiričlindrični motor 2000 kubičnih mililitrov. Ko vozilo doseže potniško hitrost, se dva cilindra izključita. Če pa hitrost pade pod 100 km/h, se hitrost pospešiti, na primer, da nameravate prehiteti, se bosta spet vključila cilindra in pogonjata dva bata, torej bodo delali vsi štiri cilindra oziroma bata. Vse to se odvijava avtomatski. Odločitve (vključevanje cilindrov) prinaša računalnik. V ovarni Alfa Romeo so ugotovili, da je s tako elektronskim upravljanjem 24 odstotkov goriva. Letna bosta proizvedli 1000 km motorja.

Ko se hladilna tekočina v alfa motorju segreje do 70 stopinj celzija, se dva cilindra izključita iz pogona. Če pa je potrebna polna moč motorja, pritisnemo na sklopko za dodajanje plina in vključeni so vsi štiri cilindra oziroma bata. Sicer pa so v Alfa Romeo izdelali tudi šestcilindrični motor, ki ima dve skupini po tri cilindre. Osebniki avto bodo premikali trije bata, ostali trije pa se bodo vključevali po potrebi.

in odmerja potrebne količine, potem upravlja z elektronsko naravnanim vžigom itd.

Morda še tole: sprva, ko začne motor delovati, so v „pogonu“ vsi štiri cilindra oziroma bata. Čim se temperatura hladilnega sredstva dvigne na 70 stopinj, se dva cilindra izključita in njuna bata delujeta v praznem hodu. Vse je tako

naravnano, da delujejo 1 in 4 ali 2 in 3. Po vsakih 200 obratih prevzame težo (torej pogonja os motorja) drug par cilindrov (oziroma batov). Vsi štiri pa se vključijo (kot že zapisano), če pritisnemo na sklopko za plin (prejeto v število obratov zniža na 680 v minuti).

NEKAJ ZA FOTOAMATERJE

Govoreča kamera

V tovarni Minolta v Osaki na Japonskem izdelajo govorečo kamero! Novi model AF ima poleg običajnih elektronskih naprav tudi napravo, ki ustvarja sinovno glas. Kamera pove fotografu nekaj o slikanju, kot: Vloži film, kadar amater vneto na sprožilec, v aparatu pa nima Kadar svetlobne celice zmerijo pre-

malo svetlobe, kamera ukaže: Pretemno, uporabi fles! Če pa snemalec slabo nastavi ostrino, glas iz kamere veli: Preveri razdaljo! Če je čevkava kamera fotografu odveč, ji lahko odvzame glas in jo uporablja kot navadno elektronsko kamero. Nov Minolta aparat zaenkrat govori v angleščini, nemščini, francoščini in japonsščini.

— Bil sem žejen.
— In zakaj nisi raje pil vodo?
— Zdravnik mi je ob zadnjem pregledu dejal, da imam jeklene živce, jaz pa nočem, da bi mi zarjavili.
POREDNEŽ V SOLI
— No, šanji, povej mi odkod dobivamo elektriko?
— Iz svinjakov.
— Odkod ti to, kdo to je učil?
— Nič. Le včeraj, ko je zmanjkalo elektrike, je oče v jezi dejal: „Prekleto svinjo, spet so nam izklopili elektriko ...“

VSAKO GOSPODINJSTVO BI JO MORALO IMETI

Omarica prve pomoči

Vsako gospodinjstvo bi moralo imeti omarico prve pomoči. Najboljša je lesena omarica, ki se da zakleniti. V njej naj bodo stalno najnujnejša zdravila, obvezila (zavoji) in drugo, kar naj bo varno shranjeno pred majhnimi otroki.

Za poškodbe imamo v omarici:

- ovoj rane,
- sterilno gazo,
- nekaj zavojev različnih širin,
- levkoplast,
- stekleničko s 100 grami čistega alkohola,
- škarije,
- trikotno ruto,
- nekaj varnostnih sponk,
- termometer.

Za nego zvina je treba imeti nekaj borovih tablet za obkladke, proti visoki temperaturi pa tablete (acisal, aminopirin itd), dalje: stekleničko sirupa za izkašljavanje, stekleničko kapljic proti nahu, mazilo proti ugrizom žuželk in za lažje opekline.

Tudi škaticla kamilic ni odveč, ker se lahko uporabljajo kot čaj za notranjo uporabo, pa tudi za zunanjo uporabo (za izpiranje oči, ustne in nosne votline itd).

Če v omarici česa manjka, je treba to takoj nadomestiti. Omarica prve pomoči ne sme biti shramba za preostanke zdravil po katerikoli bolezni.

sestavil	beogradska	ptica	plug	pozdrav	slivi	mesto v	ameriški
Marko	ski no-	roparica		starih	podoben	Romuniji	igravec
Napast	gometni			Rimljano	drevesni		(Arren)
otok	klub				sad		
Nizozem-							
skih							
Antlov							
gora v							
Julijevih							
hrvaško							
gorovje,							
del Lake							
mosko					osebni		
ime					zaimek,		
					drvoznika		
natrij					krški		
					svet		
					velika		
					posoda		
avtomobi-		ožna na				planina	
lska		Malaj				nad	
oznaka		slakar				Vran-	
Avstrije		Jakopič				skan	
nevidna							menični
zmes							pozivane
plinov							
priprava							
za preiz-							
kusanje							
vida							
medmet					zensko		
					ime		
					aplova		
					drama		
oblačilo						tekoca	
muš-						začimba	
mank						časovni	
						prislav	
zakonski							
par z							
otroki							
naslov							
lence,							
prejemnik							
posiljke							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: Gagnari, oktober, svarilo, pano, AN, or, kiti, delirij, ala, Ava, R, trn, species, ter, sto, vrtnet, Omar, Ra.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNKA

Zgodimoci dnevoj, gda je v Soboti grozna smrdilja vo vodarila, je priso v varai Belokof rajdas, steri je miksi vregnejsi gor lam na Republiku. Gda je racno za lufton lapsati, te ga je Belok potrousto, ka majo raz tej edni simpozij, kak do racnoli sepa. prila saditi, na na vsej oknaz v varai take klince gouvati, steri trnok dejat dirjo. Kliti de te v varai tak lipou dilsalo, kame ta do sninjake livouf na jezera jrdijs. Na, na te, naj vohajo svine, - klince - za strof.

MOJE SONČNE POČITNICE

„Srečne počitnice.“ Dobro se imej čez poletje! „Hvala! Srečno! „Tebi tudi!“ Tako in podobni klici so se slišali v razredu, preden smo zapustili šolsko poslopje in krenili napoti razburljivim počitniškim pustolovščinam.

Sola, velika bela stavba, je žalostna zrla za nami in kot da bi govorila, se je iz daljave slišal njen prijeten glas: „Srečno, otroci!“

Tudi jaz sem se zelo veselila počitnic. Kar žarela sem od sreče, ko sem se spomnila, koliko lepih doživetij me še čaka. Poletje sem večinoma preživela doma, čeprav sem bila nekaj dni v Tuhejskih toplicah, dan v Zagrebu in podljudri teden pri starih starših v Dolgi vasi.

Z otroki našega okoliša sem preživela ničkoliko prijetnih ur. Žoge, loparje, kolesa in kotalke smo nenehno uporabljali. Ko smo se utrudili od poskakovanja, smo ob hladni pijači posedali pod bujno krošnjo sosedove smreke, ki nam je nudila prijetno zavetje pred pekočim soncem. Toda nagajivi žarki so nas vselej našli tudi tam.

Ko sem bila doma, sem pomagala staršem pri raznih opravilih, pa tudi brala sem veliko. Prebirala sem zanimive povesti in romane pa tudi kakšen zabavnik ali revija se mi je znašla v rokah.

Počitnice so švigale mimo kot blisk iz vedrega neba in neza-vedajoč se je prišel stric September in v svoji malhi prinesel s sabo začetek pouka in nove skrbi za šolarje.

Ko se vprašam, kako sem preživela letošnje počitnice, lahko odgovorim, da so bile lepe, tople, razburljive, vesele, razigrane... toda malce prekratke.

Jutka Kiraly, 7. e
OŠ Drago Lugarič Lendava

KO SEM BIL ŠE MAJHEN...

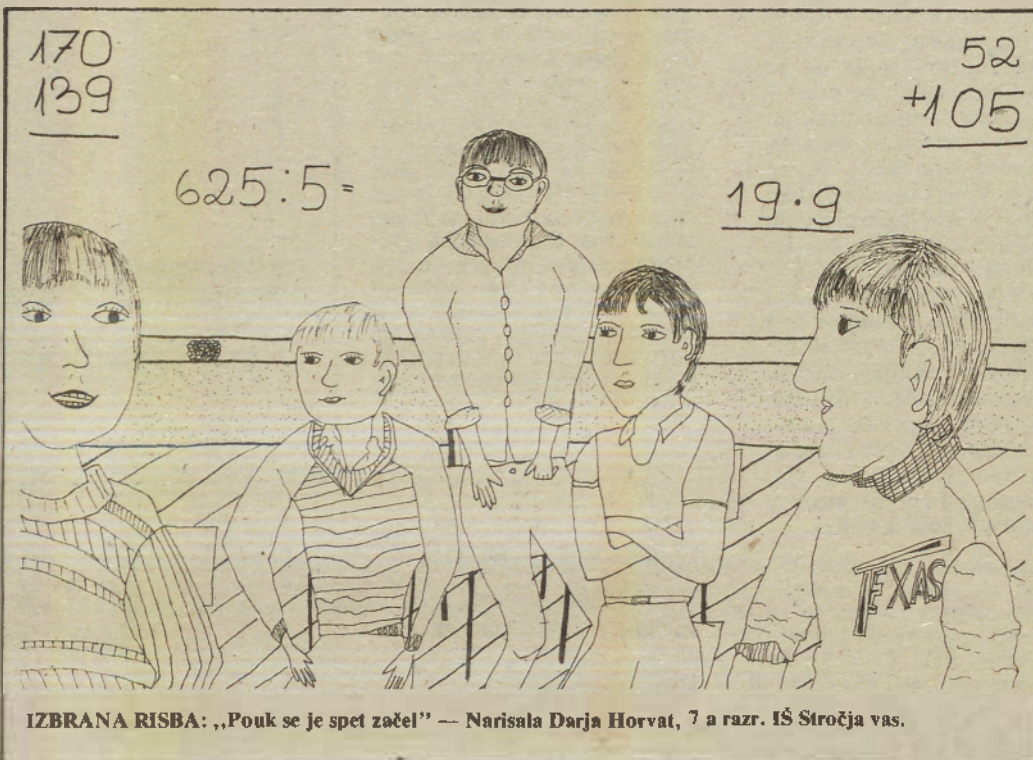
in mi je bilo štiri ali et let, se mi je pripetil nenavaden dogodek.

Z mamo sem bil na polju. Poslala me je domov po kramp. Pripeljal sem se do prve hiše. Sredi poti pa je stala krava. Tako sem se je ustrašil, da bi mi skoraj ušlo v hlače. Naglo sem se obrnil in odhitel nazaj na polje.

Toda krava me je opazila in se pognala za mano. Pot je bila najprej ravna, nenadoma pa se je pojavil ovinek pred menoj. Sedaj nisem vedel, kaj naj storim, a sem ovinec le nekako zvožil. Krava me zdaj nprveč videla in se je ustavila. Jaz pa sem še vedno dirjal. Pripeljal sem se do mame, ki me je čudno pogledala in me vprašala: „Kaj pa se je zgodilo, da si tako bled?“ Močal sem. Ona pa je vpraševala naprej: „Kje pa imaš kramp?“ Tudi na to vprašanje ni dobila odgovora.

Šele zvečer sem povedal, kaj se mi je zgodilo. Vsi so se pričeli smejati, meni pa je bilo žal, da sem jim izdal skrivnost.

IGOR BAKAN 6. raz.
OŠ BELTINCI

IZBRANA RISBA: „Pouk se je spet začel“ — Narisala Darja Horvat, 7 a razr. IŠ Stročja vas.

MOJE POČITNICE

Počitnice so hitro minile. Igrala sem se, malo učila in pomagala staršem pri delu.

Nekoga dne sta prišli k nam sestrični. Povabili sta me k njim na počitnice. Tako smo se odpeljali v Gederovce. Ko smo prišle v vas, sem zagledala novo trgovino. Teti sva se z Alenko ponudili, če je treba kaj prinesiti iz trgovine. Rekla je da nič ni treba, dala je le denar, naj kupiva sladoled. Ko sva stopili v trgovino, sem opazila, da je tista nova in lepša od naše. Kupili sva si sladoled in ga pojedli. Sploh so bile lepe počitnice.

Marjana Rantaša, 4. a
OŠ Bakovci

Dopisujte V VESTNIK

POLETNI DAN

Dobili smo nalogo, da napišemo spis o najlepšem ali najzanimivejšem poletju.

Zgodilo se je takole: Zvečer je mama rekla, da se bom šla s prijateljico jutri kopat. Zjutraj sem se kmalu zbudila. Simona sem, čeprav je bila spal, potegnila s postelje. Kmalu nato je še vstala mama. Umla sem se pripravila ter pohitela na avtobusno postajo. Kot bi trenil, sem bila v Mariboru. V kopališču jih je kar mrgolelo. V hipu sem se slekla in že sem bila v vodi. Od začetka je bila tako mrzla, da sem dobila kurjo polt. Vendar mi je trajalo dolgo, le nekaj minut. V vodi sem se nuro sprostita in dosti plaval. Toda bila sem hitro upehana, kajti manjkala mi je kondicija. Ko pa sem našla prijateljico, sem pozabila na utrujenost. Čas je mineval in razigranosti, kot bi trenil. Nekajkrat sva šli na sladoled. Tudi vroče vode nisva izpustili. Vendar je bila prevroča, kajti sonce je pripekalo, kot če bi bilo nad samimi Maravci. Tisti dan me je sonce zelo opeklo. Posledično so bile hude. Skoraj vso noč sem se obračala na postelji, zakaj se mi je hrbet. Popila sem precej „moravske vode“, kot je rekla prijateljica, ki je potopila me je nemalo krat. Vendar ji nisem hotela ostati dolžna. Tudi ona je precej popila.

Melita Laci, 8. raz.
OŠ Dobrova

PRVI DAN ŠOLE

Ko smo šli opoldne v šolo, smo bili veseli. Na dvorišču smo videli svoje sošolce. Potem je pozvonilo in šli smo v razrede. Že smo videli, ko je tovarišica vstopila. Rekla je: Kdo pa je združil šipo na omari? Učenci smo rekli: Mi nismo. „Kdo jo je, ne vemo.“ In res nismo vedeli. Šipo so razbili dopoldne. Tako se je začel prvi dan. Naša šipa na omari nam ga je malo pokvarila.

Regina Balazek, 3. a
OŠ Trzin

NEZAŽELJEN OBISK

Bila je sobota, zato sem imela veliko dela. Že velikokrat sem bila doma, a me ni bilo strah. Pohitela sem z delom. Najprej sem se lotila pospravljanja po sobah, potem pa še v kuhinji.

Nenadoma zunaj nastane ropot. V prvem hipu sem pomislila, da se je vrnila mama, vendar to ni bila ona. Na hodniku sem zagledala potepuha, ki sem ga videla že v sosednji vasi. Oče je o njem pripovedoval, da naj hodi po vasi. K nam ga še ni bilo. Le kaj ga je prineslo!

Bilo me je strah, ko je vstopil v kuhinjo. Nekaj je kazal, ker ni mogel govoriti. Iz njegovih kretenj sem spoznala, da bi rad piljalo. Vsa prestrašena sem mu s tresočim glasom skušala dopovedati, da nimam piljale. Prišlo mi je na misel, da rad krađe. Mrz me je spreletel. Ko čisto sem napotil proti vratom. „Odidi in se ne vračaj!“ je kričalo v meni. Prve mi je začelo počasneje utripati. Odšla sem v kuhinjo in sedla, počutim sem se utrujeno, kakor bi opravljala težko delo. Nestrpno sem pričakovala, da se vrne mama. Povedala sem ji, kaj se je v tem času doma dogajalo in potlačila me je, kot že velikokrat prej. Čez nekaj dni je potepuh spet prišel, vendar me takratna sreča ni bilo doma.

To je bil droben utrinek iz minulih počitnic, ki so res bile brezskrbne, pa jih je vendar skalil dogodek, o katerem še vedno razmišljam.

SONJA SEVER, 8. b
OŠ PUČONCI

OSEM DNI PO JUGOSLAVIJI (III)

Na Goričko pa ne grem več...

Pot čez Titov Veles proti Prilepu je najprej en sam vinograd. Levo so Kavadarci, središče tega vinorodnega okoliša, kjer se opeajo z mislijo, da bi vinograde spremenili v žitna polja. Saj bi še šlo, pravijo v Makedoniji — če bi vsi Jugoslovani pomagali popiti letno proizvodnjo vina vsaj tako kot Slovenci. Potem nič preveč slikovito skalovje, in končno prilepska kotlina, znana po tobaku.

Vse bolj ko nas vodi pot na jug, toliko bolj smo prisotni izročilu grške, rimske in stare makedonske kulture. Na poti proti grški meji so ostanki grškega, rimskega in nato bizantinskega mesta Stobi... mozaiki, reliefi, ostanki gledališča, bazilik. Pri Bitoli je nekdanje mesto Heraclea, kjer je imel svojo vilo rimski imperator Gaj Julij Cezar, leta 67 po n. š. pa je v tem mestu pred domačini in gosti nastopil kot pevec sam Lucij Domicij Neron, rimski cesar, tisti, o katerem trdijo, da je iz naslade zažgal Rim. Ves dan je pel in publika mu je ves dan morala ploskati, če ne, jo je k temu prisiljevalo oboroženo Neronovo spremstvo s kopii in sulicami. Seveda če poje imperator, potem je treba ploskati.

Potestier (2601 m) je bil ovit v oblake. Na zahodnih obronkih nekaj na novo zapadlega snega. Nevihla je tisto popoldne zakrivala enkratni pogled z naravnega parka Galičica na Ohridsko jezero. Ohrid in Struga.

Pri Ohridu je treba spomniti na daljnjo in usodno povezanost

med tem delom Makedonije in panonskim kulturnim prostorom. Če na zemljevidu pogledate položaj Ohrida, hoste dejali, da je na koncu sveta. To pa ni res niti danes niti ni bilo v preteklosti.

Dobro tisočletje nazaj. V tedanji Velikomoravski državi in pozneje v Pribinovi in Kocljivi kneževini, torej tudi na pomurskih tleh, sta delovala Ciril in Metod, Makedonca iz okolice Soluna. Njuna učenca Kliment in Naum sta uvedla jezik makedonskih Slovanov ne le v cerkev, ampak tudi v književnost. Kliment je organiziral šole, iz katerih je izšlo okoli 3500 učiteljev! Spomin na Klimenta je v ohridski okolici živ še danes. Tudi Naum, ki je prišel v Makedonijo skupaj s Klimentom, si je prizadeval okrepiti kulturo pri Makedoncih. Nad ohridskim jezerom je zgradil lep samostan in leta 910 so ga v njem pokopali.

Iz daljnje Panonije smo v ta konec naše domovine pripotovali v udobnem mercedesovem avtobusu. Kako neki sta potovala Kliment in Naum najprej do Slovaške in potem spet nazaj?

Samo 500 metrov od samostana svetega Nauma je albanska karavla. Na strešni ploščadi stoji kovčeg, na ohridskem jezeru so hoje, ki zaznamujejo jugoslovansko albansko mejo, v daljavi je videti Pogredece, albansko mesto, o katerem sem v Ohridu slišal nekoliko pikro anekdoto. Zgradili naj bi tam v Pogredcih — tako trdijo šaljivci — velik dimnik, pod katerim od časa do časa zakurijo in zadi-

mijo, češ, pogledajte Jugoslovani, tudi mi imamo tovarno.

Meja, meja... Dan prej smo ob Prespanskem jezeru zijali v tisti otok, le dober kilometer od obale, kjer se srečajo naša, grška in albanska meja. Bil je podoben občutek kot pred desetletji, ko smo v Radgoni kot v nekakšno čudo gledali čez mejo v Avstrijo. Avstrija ni za nas Pomurce nobeno čudo več, tako tudi na jugu ne bi bila Albanija, če...

V Vranju so se nekateri pridružili, da jemo zrezke iz oslovskega mesa. Meni se je zdela tista jed nadvse imenitna. Imenitno pa se mi je v Vranju zdelo tudi to, s kakšno prizadevnostjo so nam stregli v prostoru, ki ni bil ničemer podoben, toda s pripombo: „Pridite čez leto, ko homo imeli nov hotel!“

Moramo si priznati, da smo Jugoslovani gurmani in da vemo jedi tudi okusno pripravljati. Pa

sko Žilavko. Radenske pa nismo videli...

Danes povezuje ohridski turistični bazen sodobno urejeno letališče v Strugi. Oh Crnem Dimu nas pelje pot po slikoviti dolini proti Debru, makedonskemu mestecu z velikim odstotkom albanskega prebivalstva. Pod Debrom smo spet skoraj na doseg roke v Albaniji. Postanek v Debru in najprej nekakšen občutek tesnobe, ki pa je izginil, ko so nam v neki kavarnici zelo vladno postregli s kavo. Dvojezični napisi, makedonski in albanski, in neskončni pogovori domačinov, kar čepa, na pločnikih.

Dolina reke Radike je primer, kamor se ni posegla civilizacija: trideset kilometrov ob reki le dve troje osamelih domovanj. Le gladina reke je nekoliko dvignjena zaradi elektrarne Globočica.

Mnoge naravne lepote oh naši poti so premalo izkoriščene. Na primer Kruševu, visoko v gorski kotlini, toda na menda prelepo, gozdno, skoraj dva tisoč metrov visoko planino Buševa, vozi žičnica le pozimi. Podobno je v Tetovu z žičnico na Popovo šapko. Kako premalo vemo izkoristiti ta, kar imamo, smo videli nekaj dni kasneje na Drini. Pri jezu hidrocentrale Perućac je gladina zaradi jezusa dvignjena za 90 metrov. Petdeset kilometrov vožnje z ladjo od tod do Višegrada je pravi užitek. Pravzaprav bi bil užitek, če ne bi že po nekaj kilometrih vožnje zabredli v kilometer dolg pas odpadkov, pač vsega tistega, kar premorejo odlagališča za smeti. Potem spet čista voda in spet odpadki.

Ledava in Ščavnica sta po vsakem neurju še teden dni rumenkasti od ilovice... To panonsko hlato tudi vpliva na človekov značaj?

(Dalje)

Poglej, kako so blede. Bojijo se, da dobijo za večerjo jaginetno, mi pa te poslastice nismo imeli na jedilniku že vsaj dobro leto

Moram priznati, da sem šel na pot z nekoliko strahu, ki se ho zdel marsikomu smešen. Bal sem se namreč, da nam bodo v južnih krajih na veliko stregli z jaginetno, ki je ne prenesem in bi jo zamenjal za kačo ali kuščarja, s tem imam že nekaj izkušenj. Ko sem ta svoj strah nekje v Beogradu omenil, sem bil deležen smeha, češ, jaginetina je danes poslastica, ki je ne pomajajo komurkoli. Mi pa smo imeli penzion, plačan za navadne zemljane.

tudi skopi nismo, manj, čim bolj južno smo. V Tetovu so nam že vnaprej rekli, da je repete čisto nekaj običajnega, domačega, skratka našega. Na mizo smo dobivali najprej kisel vodo knez Miloš, v Makedoniji pelisterko, od helih vin pa vojvodinsko smederevko, ki je že za hrizganec prekisla. Za čuda je bilo tako tudi v neposredni bližini vinorodnega okoliša Kavadarci v Makedoniji in potem podobno v Bosni, kjer smo pričakovali, da nam bodo postregli s hercegov-

Del doslej odkritega antičnega mesta Stobi pri Titovem Velesu

Szombathely

Na katedri 6 novih slovenistov

Na Madžarskem se je medtem (7. sept.) začelo novo šolsko leto tudi na višjih visokih šolah. Na visoki učiteljski šoli v Szombathelyju je tako že 4. leto začela delovati tudi katedra za slovenski jezik in književnost, katere osnovna naloga je usposobiti prihodnje učitelje slovenskega jezika na osnovnih šolah v Porabju. Ime pa tuji pomembno kulturno poslanstvo, saj med drugim študentje in profesorji katedre pripravljajo dvojezične proslave v Porabju (Prešernov dan) in tudi na matični šoli.

Katedro obiskuje zdaj že 11 rednih in 3 izrednih študentov. Najbolj je to število glede na potrebo oziroma razmere na potrebo za kar malo. Pre- v Porabju se kar malo. Pre- seneča pa dejstvo, da se za študij slovenskega jezika odločajo tudi taki, ki ga ni obvladajo, oziroma imajo zelo malo predznanje.

Delo v novem šolskem letu bo sicer potekalo brez blazne nih sprememb. Študenti bodo imeli tedensko je- predavanj iz slovenskega jezika, to je slovnice, književnosti in metodike, v okviru tega pa še jezikovne vaje in seznanjanje s kulturno-slovenskim preteklostjo Slove- nije.

Vodja katedre dr. Karoly Gadányi nam je dejal, da tisti leto predvidevajo, naj bi študentje 2. letnika šli, podoben kot lani, v 2. semestru na usposabljanje na Maribor. To bi akademsko pomenilo zanje tudi namreč pomembno izkušnjo. Na živatiki s slovenskim jezikom v neposrednem okolju. Na visoki učiteljski šoli v Szombathelyju pa pripravljajo tudi študentje katedre za madžarski jezik z mariborsko pedagogiko madžarske. Sodelovanje med obema šolama tako dobro obsega šolama in najbrž je tudi nekaj edinstvenega v svetu.

JOŽE GRAJ

219. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku iz osebnega dohodka delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane na območju občine Gornja Radgona.

220. Odlok o organizaciji in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj, stanovanjskih hiš v lasti občanov.

221. Odlok o spremembi odloka o družbenih priznanjih občine Gornja Radgona.

222. Samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti otroškega varstva M. Sobota

223. Statut skupnosti otroškega varstva Murska Sobota

224. Poročilo o izidu glasovanja na referendumu za uvedbo samopriskevka za območje krajevnih skupnosti Veržej.

225. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za območje krajevnih skupnosti Veržej za naselja Bunčani, Grlava, Krištanci, Šalinci in Veržej

226. Odredba o prekopavanju cest v občini Murska Sobota.

219

Na podlagi 3. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za intervencije v proizvodnji hrane v obdobju 1982—1985 (Ur. list SRS, št. 26/83) in 194. členu statuta občine G. Radgona (Uradne objave, št. 41/81) je skupščina občine G. Radgona na seji zborna združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 29. 8. 1983 sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku iz osebnega dohodka delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane na območju občine Gornja Radgona

1. člen

Odlok o posebnem občinskem davku iz osebnega dohodka delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji na območju občine G. Radgona (Uradne objave, št. 16/82) se spremeni tako, da se glasi:

„Odlok o prispevku iz osebnega dohodka delavcev za zagotavljanje in usmerjanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane v obdobju 1982—1985 v občini G. Radgona.“

2. člen

1. člen odloka se spremeni tako, da se glasi:

„S tem odlokom se predpisuje prispevek iz osebnega dohodka delavcev po stopnji 0,5 % za zagotavljanje in usmerjanje sredstev v proizvodnji hrane na območju občine G. Radgona v obdobju 1982—1985.“

3. člen

4. člen odloka se spremeni tako, da se glasi:

„Sredstva iz 1. člena tega odloka se zbirajo pri skupnosti za pospeševanje kmetijstva občine G. Radgona, ki jih uporabi v skladu s svojim programom in določili tega odloka.“

4. člen

7. člen odloka se spremeni tako, da se glasi:

„Osnova za obračunavanje prispevka iz 1. člena tega odloka je osebni dohodek, namenjen za zadovoljevanje delavčevih osebnih potreb, skupnih potreb ter splošnih družbenih potreb.“

Prispevek iz 1. člena tega odloka se obračunava in plačuje na način, kot je z zakonom o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti (Uradni list SRS, št. 33/80) določeno za obračunavanje in plačevanje prispevkov iz osebnega dohodka za družbene dejavnosti.“

5. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. januarja 1983.

Številka: 422-7/82-IS

G. Radgona, dne 29. 8. 1983

Predsednik
skupščine občine G. Radgona
Jože KOLBL

220

Na podlagi 93. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. l. SRS, št. 3/81) in 206. člena statuta občine Gor. Radgona je na seji zborna združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 29. 9. 1983 skupščina občine Gornja Radgona sprejela

ODLOK

o organizaciji in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj, stanovanjskih hiš v lasti občanov

1. člen

Vrednost stanovanja in stanovanjskih hiš v lasti občanov, ki jih uporabljajo njihovi lastniki ugotavlja za leto 1983 oddelek za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občine Gornja Radgona.

2. člen

Vrednost stanovanj in stanovanjskih hiš se ugotavlja po stanju 30.6. 1983.

3. člen

Vrednost stanovanj, stanovanjskih hiš se ugotavlja na podlagi pravilnika o merilih in načinu za zagotavljanje vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš ter sistem točkovanja (Ur. l. SRS, št. 25/81).

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Štev.: 36-6/83-10

Datum: 29. 8. 1983

Predsednik
skupščine občine G. Radgona
Jože KOLBL

221

Po 205. členu statuta občine Gornja Radgona je skupščina občine Gornja Radgona na skupnem zasedanju zbora združenega dela, družbenopolitičnega zbora in zbora krajevnih skupnosti dne 29. 8. 1983 sprejela

ODLOK

o spremembi odloka o družbenih priznanjih občine Gornja Radgona

1. člen

V 6. členu se v 2. odstavku spremeni prvi stavek tako, da glasi:

O podelitvi spominske plakete, posebnega priznanja in pohvale odloča skupščina občine na predlog njene komisije za odlikovanja in priznanja ali na lastno pobudo.

2. člen

Sprememba tega odloka začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah.

Številka: 17-9/71-01/1

Datum: 29. 8. 1983

Predsednik
skupščine občine Gor. Radgona

Na podlagi 66. člena Zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela (Ur. list SRS, št. 17/1979) ter 34. in 45. člena Zakona o družbenem varstvu otrok (Ur. list SRS, št. 35/79) sklepajo delavci, drugi delovni ljudje in občani, združeni v Občinsko skupnost otroškega varstva Murska Sobota

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O USTANOVITVI SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA MURSKA SOBOTA

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem sporazumom delavci in drugi delovni ljudje po svojih temeljnih organizacijah združenega dela ter delovnih skupnosti, drugi delovni ljudje po svojih samoupravnih organizacijah ter občani po krajevnih skupnostih kot uporabniki, skupaj z delavci in temeljnih organizacijah združenega dela, ki opravljajo vzgojnovarstveno dejavnost kot izvajalci, ustanavljajo Skupnost otroškega varstva Murska Sobota (v nadaljnjem besedilu: skupnost).

2. člen

S tem sporazumom delavci, drugi delovni ljudje in občani, določajo in opredeljujejo:

- cilje združevanja v skupnost in njene naloge,
- pravni položaj skupnosti,
- dejavnost skupnosti,
- programe družbenega varstva otrok,
- združevanje v Skupnost otroškega varstva Slovenije,
- soustanoviteljstvo Občinske skupnosti socialnega varstva M. Sobota,
- sodelovanje z družbenopolitičnimi skupnostmi in organizacijami,
- samoupravno organiziranost skupnosti,
- skupne organe,
- samoupravno delavsko kontrolo in nadzorstvo,
- odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in delovanje skupnosti v izjemnih razmerah,
- samoupravno planiranje v skupnosti,
- družbenoekonomske odnose v skupnosti in
- strokovno službo.

II. CILJI ZDRUŽEVANJA V SKUPNOST IN NJENE NALOGE

3. člen

Delavci in drugi delovni ljudje ter občani se združujejo v skupnost, da v njej zagotavljajo pogoje in združujejo sredstva za izvajanje pravic v zvezi z varstvom materinstva in socialno varstvo otrok in družine ter za uresničevanje dogovorjenega obsega vzgoje in varstva predšolskih otrok.

4. člen

Za dosego ciljev, opredeljenih v 3. členu tega sporazuma, delavci, drugi delovni ljudje in občani v skupnosti zlasti:

- usklajujejo elemente za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljnih plana,
- usklajujejo predloge programov storitev oziroma posameznih storitev s področja skupnosti,
- usklajujejo predloge meril za vrednotenje programov storitev oziroma posameznih storitev,
- ugotavljajo obseg sredstev, potrebnih za izvedbo programov storitev oziroma posameznih storitev v posameznih planskih obdobjih in sprejemajo ukrepe za zagotavljanje teh sredstev,
- zagotavljajo sredstva za širjenje zmogljivosti vzgojnovarstvenih organizacij,
- zagotavljajo sredstva za izvajanje pravice do denarnih in materialnih pomoči,
- sprejemajo plan občinske skupnosti otroškega varstva,
- organizirajo sodelovanje s temeljnimi organizacijami združenega dela, krajevnimi skupnostmi in družbenopolitičnimi skupnostmi pri uresničevanju nalog družbenega varstva otrok in pri drugih vprašanjih, pomembnih za razvoj družbenega varstva otrok,
- se sporazumevajo o drugih zadevah, določenih z zakonom in s samoupravnimi splošnimi akti občinske skupnosti otroškega varstva,
- sodelujejo z družbenopolitičnimi organizacijami in s strokovnimi institucijami ter združeni pri reševanju vprašanj pomembnih za družbeno varstvo otrok,
- sodelujejo z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, zlasti s skupnostmi na področju socialnega varstva, zdravstvenega varstva ter vzgoje in izobraževanja in se z njimi sporazumevajo o načrtovanju in izvajanju skupnih nalog ter o zagotavljanju potrebnih sredstev,
- se sporazumevajo o skupnih nalogah, ki jih uresničujejo v Skupnosti otroškega varstva Slovenije in o združevanju sredstev za te namene.

III. PRAVNI POLOŽAJ SKUPNOSTI

5. člen

Skupnost je pravna oseba s pravicami in obveznostmi, ki jih ima na podlagi Ustave, Zakona, tega Samoupravnega sporazuma, Statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov.

Ime skupnosti je: SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA MURSKA SOBOTA.

Sedež skupnosti je v MURSKI SOBOTI, Titova 24.

7. člen

V pravnem prometu z drugimi nastopa skupnost samostojno in brez omejitev.

Za svoje obveznosti v pravnem prometu z drugimi odgovarja skupnost z vsemi sredstvi s katerimi razpolaga.

8. člen

Skupnost zastopa in predstavlja predsednik skupščine skupnosti z omejitvijo, da sklepa pogodbe po sklepu skupščine skupnosti. V odsotnosti predsednika zastopa in predstavlja skupnost namestnik predsednika z enakimi pooblastili.

Za skupnost podpisuje predsednik skupščine oziroma njegov namestnik ali pooblaščen delavec strokovne službe.

9. člen

Podrobnejša določila o pravnem položaju skupnosti, organizaciji dela in poslovanja ter drugih pomembnejših zadevah vsebuje Statut skupnosti.

IV. DEJAVNOST SKUPNOSTI

10. člen

Dejavnost skupnosti je družbeno varstvo otrok, ki zajema dejavnost in ukrepe s katerimi se zagotavljajo pogoji za varstvo materinstva, za razvoj, vzgojo in socialno varnost otrok, vzgojo in varstvo predšolskih otrok ter določajo delovni in razvojni programi varstva matere, otroka in družine, obseg pravic in načini njihovega uresničevanja ter uresničujejo drugi skupni interesi na področju družbenega varstva otrok.

11. člen

Dejavnost skupnosti je posebnega družbenega pomena.

V. PROGRAMI DRUŽBENEGA VARSTVA OTROK

12. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani zagotavljajo v skupnosti programe družbenega varstva otrok, ki se izvajajo po načelih svobodne menjave dela in po načelih solidarnosti in vzajemnosti.

13. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani združeni v skupnost se o programih družbenega varstva otrok, ki se izvajajo po načelih svobodne menjave dela, dogovarjajo v skupščini skupnosti.

Delavci, drugi delovni ljudje in občani določajo obseg in kvaliteto programov družbenega varstva otrok s samoupravnim sporazumom o temeljnih plana in drugimi planskimi akti skupnosti.

14. člen

Programi družbenega varstva otrok, ki se izvajajo po načelih solidarnosti in vzajemnosti so:

- priprava otrok na vstop v osnovno šolo v letu pred vstopom v osnovno šolo,
- vzgoja in varstvo otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in
- solidarno zagotavljanje minimalnega obsega denarnih in materialnih pomoči.

VI. ZDRUŽEVANJE V SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA SLOVENIJE

15. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani se preko skupnosti povezujejo v Skupnost otroškega varstva Slovenije, da v njej po načelih solidarnosti in vzajemnosti zagotavljajo pogoje in združujejo sredstva za izvajanje programov skupnega pomena družbenega varstva otrok v SR Sloveniji.

16. člen

Skupnost ima v zboru uporabnikov in zboru izvajalcev Skupnosti otroškega varstva Slovenije po eno delegatsko mesto.

Način delegiranja delegatov in njihove naloge ureja Statut skupnosti.

VII. SOUSTANOVITELJSTVO OBČINSKE SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

17. člen

Skupnost je skupaj z Občinsko skupnostjo socialnega skrbstva Murska Sobota, s Skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji — enota M. Sobota, z Občinsko skupnostjo za zaposlovanje M. Sobota in Samoupravno stanovanjsko skupnostjo M. Sobota, soustanoviteljica Občinske skupnosti socialnega varstva M. Sobota.

18. člen

V Občinski skupnosti socialnega varstva M. Sobota delavci, drugi delovni ljudje in občani, združeni v skupnost, oblikujejo, usklajujejo in spremljajo celovito politiko socialnega varstva, usklajujejo svoje programe dela s programi dela ostalih področij socialnega varstva, socialno-var-

stvene elemente za samoupravne sporazume o temeljih plana, osnove in merila za posamezne socialno-varstvene pravice, usklajujejo in oblikujejo osnove in merila za uresničevanje solidarnosti in vzajemnosti in si zagotavljajo enakopravno odločanje z zbori Skupščine občine M. Sobota.

19. člen

V skupščini občinske skupnosti socialnega varstva ima skupnost 6 delegatskih mest.

Način delegiranja delegatov in njihove naloge ureja Statut skupnosti.

VIII. SODELOVANJE Z DRUŽBENOPOLITIČNIMI SKUPNOSTMI IN ORGANIZACIJAMI

20. člen

Skupnost sodeluje s Skupščino občine M. Sobota preko Občinske skupnosti socialnega varstva M. Sobota, ko le-ta enakopravno odloča z zbori skupščine občine.

Skupnost sodeluje tudi z družbenopolitičnimi organizacijami v občini M. Sobota, ko le-te obravnavajo zadeve s področja družbenega varstva otrok.

21. člen

Sodelovanje iz 20. člena tega sporazuma vključuje zlasti:

- izmenjavo mnenj in stališč,
- sodelovanje predstavnikov Skupščine občine M. Sobota in družbenopolitičnih organizacij na sejah skupščine skupnosti in njenih organov ter sodelovanje delegatov skupnosti na sejah organov in teles skupščine občine M. Sobota in družbenopolitičnih organizacij,
- izmenjavo informacijskih, dokumentacijskih in drugih gradiv,
- organiziranje javnih razprav pri uresničevanju politike družbenega varstva otrok.

X. SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST SKUPNOSTI

I. Skupščina skupnosti:

22. člen

Skupnost upravlja skupščina skupnosti (v nadaljnjem besedilu: skupščina).

Skupščino sestavljata zbor uporabnikov in zbor izvajalcev.

23. člen

Delegati v zbor uporabnikov delegirajo delegacije uporabnikov, delegati v zbor izvajalcev pa delegirajo delegacije temeljnih organizacij združenega dela, ki opravljajo vzgojo in varstvo otrok kot glavno dejavnost ter delegacije družbenih organizacij in društev, če s svojo dejavnostjo sodelujejo pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok v okviru sprejetih vzgojnovarstvenih programov.

Število delegatskih mest za zbor uporabnikov in zbor izvajalcev se določi v Statutu skupnosti.

24. člen

V skupščini delegati:

- sprejemajo plan skupnosti,
- oblikujejo politiko na področju družbenega varstva otrok,
- sestavljajo in predlagajo članom skupnosti program dela in razvoja in
- sklepajo o drugih zadevah, ki so določene v zakonih in Statutu skupnosti.

25. člen

Zbor uporabnikov in zbor izvajalcev izvolita izmed delegatov vsak svojega predsednika in njegovega namestnika, oba zbora pa predsednika skupščine in njegovega namestnika.

Mandatna doba predsednika skupščine, namestnika predsednika, predsednikov zborov in njihovih namestnikov se določi v Statutu skupnosti.

26. člen

Predsednik skupščine predstavlja skupnost v stikih z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, družbenopolitičnimi skupnostmi in organizacijami ter drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi ter opravlja druge naloge, ki so določene v Statutu skupnosti.

27. člen

Predsednik skupščine, predsednika obeh zborov in predsedniki skupnih organov skupščine sestavljajo predsedstvo skupščine.

Naloge predsedstva skupščine ureja statut skupnosti.

2. Način in postopek sporazumevanja v skupnosti:

28. člen

Skupščina sprejema odločitve na sejah svojih zborov. Delegati v skupščini odločajo:

- po predhodnem izjavljanju delavcev, drugih delovnih ljudi in občanov,
- na skupni seji obeh zborov,
- enakopravno v obeh zborih in
- samostojno v posameznem zboru.

29. člen

Po predhodnem izjavljanju delavcev, drugih delovnih ljudi in občanov odločajo delegati o planskih dokumentih skupnosti in njihovih spremembah in dopolnitvah.

30. člen

Na skupni seji obeh zborov delegati zlasti:

- oblikujejo politiko na področju družbenega varstva otrok v občini Murska Sobota,
- sprejemajo samoupravni sporazum o temeljih plana skupnosti, stopnjah za financiranje programov skupnosti,
- volijo predsednika skupščine in njegovega namestnika ter člane skupnih organov,
- volijo delegate za skupščino Občinske skupnosti socialnega varstva Murska Sobota,
- odločajo o organiziranosti, nalogah in odgovornostih skupnosti na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- dajejo soglasje k določbam statuta delovne skupnosti strokovne službe, ki se nanašajo na uresničevanje nalog, zaradi katerih je bila strokovna služba ustanovljena,
- dajejo soglasje k programu del in nalog strokovne službe ter k razvidu del in nalog,
- dajejo priznanje organizacijam združenega dela oziroma posameznikom za dosežke na področju družbenega varstva otrok,
- odločajo o drugih zadevah, za katere je pristojna skupščina skupnosti po zakonu in drugih splošnih predpisih ter samoupravnih aktih.

31. člen

Enakopravno in ločeno v obeh zbora delegati zlasti:

- sodelujejo pri sprejemanju dogovora o temeljih plana,
- oblikujejo elemente za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti,
- določajo predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti,
- sprejemajo plan skupnosti,
- določajo standarde in normative za opravljanje vzgojnovarstvenega dela,
- oblikujejo merila za izvajanje svobodne menjave dela pri izvajanju vzgojnovarstvenih programov in posameznih vzgojnih storitev,
- oblikujejo merila za solidarnostno izvajanje zagotovljenega dela programa vzgoje predšolskih otrok,
- odločajo o solidarnostnem zagotavljanju minimalnega obsega denarnih pomoči,
- odločajo o drugih zadevah.

32. člen

V zboru uporabnikov delegati:

- volijo predsednika zbora in njegovega namestnika in
- odločajo o drugih zadevah, določenih s statutom skupnosti.

33. člen

V zboru izvajalcev delegati:

- volijo predsednika zbora in njegovega namestnika in
- odločajo o drugih zadevah, določenih s statutom skupnosti.

X. SKUPNI ORGANI

34. člen

Skupščina ima skupne organe uporabnikov in izvajalcev, ki skrbijo za izvrševanje njenih odločitev in za pripravo predlogov iz njene pristojnosti.

Člani skupnih organov so lahko samo delegati, ki so člani delegacij uporabnikov in izvajalcev za skupščino.

Število skupnih organov, njihovo področje in sestavo določa statut skupnosti.

35. člen

Skupščina oblikuje kot metodo dela predsedstvo skupščine. Predsedstvo sestavljajo: predsednik skupščine in njegov namestnik, predsednik zborov in njena namestnika in predsednik stalnih skupnih organov skupščine.

Predsedstvo skupščine ima predsednika, ki ga izvoli skupščina izmed članov predsedstva.

Mandat predsednika traja 2 leti.

Pristojnosti predsedstva so podrobno opredeljene v Statutu skupnosti.

XI. SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA IN NADZORSTVO

36. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani nadzorujejo delo skupnosti preko svojih delegatov v skupščini in njenih organov.

37. člen

Skupnost ima odbor samoupravne delavske kontrole.

Odbor samoupravne delavske kontrole nadzoruje zlasti:

- izvajanje sprejete politike,
- uveljavljanje pravic in obveznosti delavcev, drugih delovnih ljudi in občanov, združenih v skupnostih,
- izvajanje samoupravnih aktov skupnosti,
- izvajanje družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, katerih udeleženka je skupnost,
- delovanje organov skupnosti,
- izvajanje odločitev skupščine in njenih organov,
- uporabo in razpolaganje s sredstvi skupnosti,
- obveščanje delegatov o vprašanjih, ki so pomembna za njihovo odločanje.

38. člen
Člani odbora ne morejo biti hkrati delegati v skupščini.
Člane odbora volijo in odpokličejo preko skupščine delegacije uporabnikov in izvajalcev, ki so člani skupnosti.

39. člen
Pravice, dolžnosti in odgovornosti odbora podrobneje urejata statut skupnosti in poseben pravilnik.

40. člen
Nadzorstvo nad zakonitostjo poslovanja in dela v skupnosti opravlja za družbeno varstvo otrok pristojni upravni organ v občini Murska Sobota.

XII. ODBOR ZA LJUDSKO OBRAMBO IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO IN DELOVANJE SKUPNOSTI V IZJEMNIH RAZMERAH

41. člen
Skupnost ima odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Podrobnejša določila o sestavi in pristojnostih odbora vsebuje statut skupnosti.

42. člen
V primeru, da bi nastopile izjemne razmere (izredne razmere, neposredna vojna nevarnost, vojna) mora skupnost prilagoditi svoje delo načrtom za delo v teh razmerah in ukreniti vse potrebno za nemoteno delo ter odstranjevanje posledic takega stanja.

43. člen
Skupnost se za usklajeno in učinkovito načrtovanje dela v izjemnih razmerah povezuje z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, društvenimi in družbenopolitičnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi.

44. člen
Skupnost mora v svojih planskih aktih zagotoviti sredstva, potrebna za delo v izjemnih razmerah.

XIII. SAMOUPRAVNO PLANIRANJE V SKUPNOSTI

45. člen
Delavci, drugi delovni ljudje in občani, ki so združeni v skupnosti, morajo planirati razvoj družbenega varstva otrok, pri tem pa poleg ugotovljenih tekočih in razvojnih potreb upoštevati tudi potrebe, ki izhajajo iz planiranih usmeritev družbenoekonomskega razvoja občine in republike.

46. člen
Planiranje se izvaja:
— z določanjem elementov za sklenitev samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti in njegovim sprejemanjem,
— s sprejemanjem plana skupnosti,
— s sprejemanjem dolgoročnega plana razvoja družbenega varstva otrok v občini.

47. člen
Planiranje se v skupnosti prične s sklepom o pripravi planov, ki ga sprejme skupščina in poteka po postopku in na način, ki ga določa Statut skupnosti.

XIV. DRUŽBENOEKONOMSKI ODNOSI V SKUPNOSTI

48. člen
Delavci, drugi delovni ljudje in občani združujejo sredstva za izvajanje nalog družbenega varstva otrok, ki se izvajajo v skupnosti, na podlagi svobodne menjave dela.

Sredstva iz prvega odstavka tega člena, razporejajo in usmerjajo delavci, drugi delovni ljudje in občani na podlagi določb samoupravnega sporazuma o temeljih plana in drugih planskih dokumentov skupnosti.

XV. DRUGA SAMOUPRAVNA RAZMERJA

49. člen
V okviru skupnosti lahko uporabniki in izvajalci ustanovijo enoto skupnosti otroškega varstva.

Statut skupnosti določa pogoje pod katerimi se uporabniki in izvajalci lahko organizirajo v enoto skupnosti ter načela za njihovo samoupravno organiziranost.

50. člen
S statutom skupnosti se podrobneje določijo zadeve o katerih enakovredno z zborom skupščine skupnosti odloča skupščina samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo madžarske narodnosti.

51. člen
Za reševanje sporov, ki nastanejo v družbenoekonomskih in drugih samoupravnih odnosih v skupnosti, je pristojno sodišče združenega dela za področje otroškega varstva v SR Sloveniji v mejah svoje stvarne pristojnosti.

XVI. STROKOVNA SLUŽBA SKUPNOSTI

52. člen
Za opravljanje strokovnih, administrativnih, finančnih in drugih nalog za nemoteno poslovanje ustanovi skupnost skupaj z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi občine delovno skupnost strokovne službe.

Skupščina skupnosti daje soglasje k določbam statuta strokovne službe, ki se nanašajo na uresničevanje nalog, zaradi katerih je bila strokovna služba ustanovljena, k programu dela ter k razvidu del in nalog, ki jih opravlja delovna skupnost.

53. člen
Pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev v delovni skupnosti strokovne službe ureja samoupravni sporazum, ki ga sklenejo delavci delovne skupnosti s skupnostjo in ostalimi ustanoviteljicami strokovne službe.

54. člen
Delavci delovne skupnosti strokovne službe pridobivajo dohodek iz celotnega prihodka, ki ga delovna skupnost ustvari s svobodno menjavo dela.

Pridobivanje prihodka ureja samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela med delovno skupnostjo strokovne službe in skupnostjo ter drugimi ustanoviteljicami strokovne službe, na osnovi opravljenih storitev, v skladu s sprejetim programom dela.

XVII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

55. člen
Ta sporazum začne veljati, ko skupščina s sklepom ugotovi, da ga je sprejela večina udeležencev iz vrst uporabnikov in večina udeležencev iz vrst izvajalcev in ko da k njemu svoje soglasje Skupščina občine Murska Sobota.

56. člen
Z dnem, ko začne veljati ta sporazum, preneha veljati samoupravni sporazum o ustanovitvi Občinske skupnosti otroškega varstva z dne 26. 12. 1974.

57. člen
Ta sporazum se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 17/1981-2
Datum: 11. 6. 1981.

Na podlagi 55. člena samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota je skupščina Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota na zasedanju dne 23. 12. 1981 sprejela

UGOTOVITVENI SKLEP

I.
Skupščina Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota ugotavlja, da je samoupravni sporazum o ustanovitvi Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota sklenjen.

II.
Na podlagi podpisanih OBVESTIL O SPREJETEM SKLEPU je samoupravni sporazum o ustanovitvi Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota podpisalo od 198 udeležencev 140 udeležencev ali 71 %.
Soglasje k sporazumu je dala Skupščina občine Murska Sobota, dne 25. 9. 1981.

III.
Sklepi o sklenitvi samoupravnega sporazuma o ugotovitvi Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota se hranijo in so na vpogled vsem udeležencem na Skupni službi SIS občine Murska Sobota.

IV.
Samoupravni sporazum o ustanovitvi Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 17/1981-2
Datum: 23. december 1981

Predsednik skupščine
Skupnosti otroškega
varstva Murska Sobota:
GRETA ŠKERGET
Greta Škerget, l. r.

Na podlagi 3. odstavka 39. člena Zakona o socialnem skrbstvu (Ur. list SRS, št. 35/79) in 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin št. 12/80) je Skupščina občine Murska Sobota na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 25. septembra 1981 sprejela

SKLEP

o soglasju k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi skupnosti otroškega varstva Murska Sobota.

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Karel Saukič

223

Na podlagi 8., 42., 44., 45., 46. in 62. člena Zakona o družbenem varstvu otrok (Ur. list SRS, št. 36/79) ter 30. člena Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota, sta zbor uporabnikov in zbor izvajalcev na svoji seji dne 30/6—1982 sprejela

STATUT SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA MURSKA SOBOTA

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Skupnost otroškega varstva Murska Sobota (v nadaljnjem besedilu: skupnost) je ustanovljena s Samoupravnim sporazumom o ustanovitvi skupnosti otroškega varstva kot samoupravna interesna skupnost, v kateri delavci, drugi delovni ljudje in občani po načelih solidarnosti in vzajemnosti zagotavljajo in združujejo sredstva za izvajanje pravic v zvezi z varstvom materinstva in socialno varnostjo otrok ter za uresničevanje dogovorjenega obsega vzgoje in varstva predšolskih otrok.

2. člen

Upošteva poseben družbeni pomen dejavnosti družbenega varstva otrok, se s tem statutom določa in opredeljuje:

- statut skupnosti,
- samoupravna organiziranost s pravicami, dolžnostmi in odgovornostmi organov skupnosti,
- ljudska obramba in družbena samozaščita,
- samoupravna delavska kontrola in nadzor,
- postopki samoupravnega planiranja,
- položaj strokovne službe,
- uveljavljanje pravice do denarnih in materialnih pomoči,
- javnost dela in
- postopek sprejemanja statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov,

II. STATUSNE DOLOČBE

3. člen

Skupnost je pravna oseba z imenom: SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA MURSKA SOBOTA.

4. člen

Sedež skupnosti je v Murski Soboti, Titova 24.

5. člen

Skupnost ima štampiljko okrogle oblike s premerom 3 cm, na katerega zunanjem robu je izpisano ime skupnosti.

6. člen

Skupnost zastopa in predstavlja predsednik skupščine skupnosti, z omejitvijo, da sklepa pogodbe po sklepu skupščine skupnosti. V odsotnosti predsednika zastopa in predstavlja skupnost namestnik predsednika z enakimi pooblastili.

Za skupnost podpisuje predsednik skupščine oz. njegov namestnik ali pooblaščen delavec strokovne službe.

7. člen

V pravnem prometu z drugimi nastopa skupnost samostojno in brez omejitve.

Za svoje obveznosti v pravnem prometu z drugimi odgovarja skupnost z vsemi sredstvi s katerimi razpolaga.

III. DEJAVNOST SKUPNOSTI

8. člen

Dejavnost skupnosti je družbeno varstvo otrok, ki zajema dejavnost in ukrepe s katerimi se zagotavljajo pogoji za varstvo materinstva, za razvoj, vzgojo in socialno varnost otrok, vzgojo in varstvo predšolskih otrok ter določajo delovni in razvojni programi varstva matere, otroka in družine, obseg pravic in način njihovega uresničevanja ter uresničujejo drugi skupni interesi na področju družbenega varstva otrok.

Dejavnost skupnosti je posebnega družbenega pomena.

9. člen

Delavci, drugi delovni ljudje ter občani združeni v skupnosti uresničujejo skupne in splošne družbene interese ter opravljajo naloge določene v zakonu in samoupravnih sporazumih s tem, da predvsem:

- sodelujejo pri oblikovanju usmeritev družbenoekonomskega razvoja in politike v občini ter usklajujejo svoje razvojne načrte na področju družbenega varstva otrok,

— določajo temeljne usmeritve razvoja družbenega varstva otrok, ki ga zagotavljajo s svobodno menjavo dela v skupnosti ter preko nje v Skupnosti otroškega varstva Slovenije,

— določajo osnove in merila za oblikovanje sredstev ter obseg potrebnih sredstev za izpolnjevanje obveznosti v svobodni menjavi dela,

— določajo postopke za uveljavljanje pravic do denarnih in materialnih pomoči s tem, da sredstva za denarne pomoči postopoma preusmerjajo v subvencioniranje cene varstva in prehrane otrok

— organizirajo in pospešujejo razvoj dnevnega varstva in vzgoje predšolskih otrok, družbene prehrane in telesne kulture otrok ter omogočajo, da so te oblike dostopne vsem otrokom in s tem omogočajo zaposlenim staršem čim bolj produktivno delo,

— uvajajo in razvijajo dogovorjene vzgojne programe za čim več otrok in s tem prispevajo k izenačevanju razvojnih možnosti vseh otrok in k zmanjševanju socialnih razlik,

— zagotavljajo pogoje za vzgojo otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju,

— zagotavljajo pogoje za vzgojo otrok na dvojezičnem območju,

— sodelujejo s krajevnimi skupnostmi, organizacijami združenega dela ter s strokovnimi institucijami pri uresničevanju nalog družbenega varstva otrok,

— usklajujejo in povečujejo prizadevanja za razvoj otroškega varstva, vseh družbenih dejavnikov, ki v občini izvajajo naloge družbenega varstva otrok.

IV. ZDRUŽEVANJE V SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA SLOVENIJE

10. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani se preko skupnosti povezujejo v Skupnost otroškega varstva Slovenije, da v njej po načelih solidarnosti in vzajemnosti zagotavljajo pogoje in združujejo sredstva za izvajanje programov skupnega pomena družbenega varstva otrok v SR Sloveniji.

11. člen

Skupnost ima v zboru uporabnikov in zboru izvajalcev Skupnosti otroškega varstva Slovenije po eno delegatsko mesto.

Delegata v zbor uporabnikov in zbor izvajalcev Skupnosti otroškega varstva Slovenije delegira zbor uporabnikov oz. zbor izvajalcev skupnosti.

12. člen

Naloge delegata v zboru skupščine skupnosti otroškega varstva Slovenije, so, da odloča v skladu s temeljnimi stališči zbora skupnosti, ki ga je delegiral, kakor tudi v skladu s skupnimi in splošnimi družbenimi potrebami in interesi.

Pri opredeljevanju in glasovanju so delegati samostojni.

V. SOUSTANOVITELJSTVO OBČINSKE SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

13. člen

Skupnost je skupaj z Občinsko skupnostjo socialnega skrbstva, s Skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji — enota M. Sobota, z Občinsko skupnostjo za zaposlovanje M. Sobota, Samoupravno stanovanjsko skupnostjo M. Sobota in Skupnostjo starostnega zavarovanja kmetov, soustanoviteljica Občinske skupnosti socialnega varstva M. Sobota.

14. člen

V občinski skupnosti socialnega varstva M. Sobota delavci, drugi delovni ljudje in občani, združeni v skupnosti, oblikujejo, usklajujejo in spremljajo celovito politiko socialnega varstva, usklajujejo svoje programe dela s programi dela ostalih področij socialnega varstva, socialno-varstvene elemente za samoupravne sporazume o temeljih plana, osnove in merila za posamezne socialno-varstvene pravice, usklajujejo in oblikujejo osnove in merila za uresničevanje solidarnosti in vzajemnosti in si zagotavljajo enakopravno odločanje z zbori Skupščine občine Murska Sobota.

15. člen

V skupščini občinske skupnosti socialnega varstva ima skupnost 6 delegatskih mest.

Delegata v skupščino občinske skupnosti socialnega varstva delegirajo zbor uporabnikov in zbor izvajalcev skupnosti in sicer vsak po 3 delegate.

VI. SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST SKUPNOSTI

16. člen

Skupnost je organizirana tako, da delo v organih upravljanja zagotavlja kar najbolj neposredno sodelovanje delavcev in drugih delovnih ljudi ter občanov kot uporabnikov in izvajalcev družbenega varstva otrok pri uresničevanju pravic do samoupravnega odločanja v skupnosti in pri opravljanju drugih zadev, ki so skupnega pomena.

17. člen

Delavci in drugi delovni ljudje ter občani, uresničujejo naloge skupnosti preko skupščine in njenih organov ter odbora za samoupravni nadzor.

18. člen

Skupnost upravlja skupščina skupnosti. Skupščina je mesto sporazumevanja delegatov uporabnikov in izvajalcev. Skupščino sestavlja zbor uporabnikov in zbor izvajalcev. Zbora sta v mejah pristojnosti samostojna v svojem delu, v skupnem delu pa enakopravna.

19. člen

Število delegacij ter način njihovega delegiranja v skupščino skupnosti določa skupščina s posebnim aktom.

20. člen

Delegati v zbor uporabnikov delegirajo splošne, združene ali posebne delegacije v temeljnih organizacijah združenega dela, v delovnih skupnostih in v drugih samoupravnih organizacijah, v katerih se združujejo delovni ljudje, ki opravljajo samostojno dejavnost s sredstvi v lasti občanov ter delegacije v krajevnih skupnostih. Zbor uporabnikov ima 68 delegatskih mest.

21. člen

Delegati v zbor izvajalcev delegirajo delegacije temeljnih organizacij združenega dela, ki opravljajo vzgojo in varstvo predšolskih otrok kot glavno dejavnost, delegacije združenega dela in delovnih skupnosti, ki s svojo dejavnostjo sodelujejo pri izvajanju nalog s področja otroškega varstva ter delegacije družbenih organizacij in društev, če s svojo dejavnostjo sodelujejo pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok v okviru sprejetih vzgojnovarstvenih programov. Zbor izvajalcev ima 12 delegatskih mest.

22. člen

Zbor uporabnikov in zbor izvajalcev izvolita izmed delegatov vsak svojega predsednika in njegovega namestnika, oba zbora na skupni seji pa predsednika skupščine in njegovega namestnika.

Mandatna doba predsednika skupščine in njegovega namestnika, predsednikov zborov in njihovih namestnikov traja dve leti in so lahko zaporedoma ponovno izvoljeni za še eno mandatno dobo. Nihče ne more biti izvoljen več kot dvakrat zaporedoma na isto funkcijo.

23. člen

Delegati v skupščini skupnosti imajo pravice, dolžnosti in odgovornosti, kot jih določa zakon in ta statut, zlasti pa:

- da izražajo stališča delavcev in drugih delovnih ljudi ter občanov, ki so jih izvolili, o vprašanjih o katerih sklepata zbor skupščine,
- da oblikujejo in sprejemajo sklepe rešitve o vseh zadevah in predlogih, o katerih sklepata zbor skupščine,
- da predlagajo zboroma skupščine stališča in sklepe,
- da usklajujejo svoja stališča s širšimi družbenimi interesi delavcev in drugih delovnih ljudi ter občanov v občini in republikah,
- da obveščajo delavce in druge delovne ljudi ter občane, ki so jih izvolili, o svojem delu v organih skupščine in o delu organov skupnosti,
- da zahtevajo stališča delavcev in drugih delovnih ljudi ter občanov, ki so jih izvolili, če niso dobili smernic ali če le-te ne zadoščajo, da bi se lahko izrekli o vprašanjih, o katerih sklepata zbor skupščine,
- da zastavljajo delegatska vprašanja,
- da spremljajo delo organov in delovnih teles skupščine ter delo strokovne službe in aktivno sodelujejo na sejah organov skupščine skupnosti, v katere so bili izvoljeni.

24. člen

Pri sprejemanju stališč, o katerih odloča skupščina, se delegati ravna po smernicah svojih organizacij in skupnosti ter v skladu s temeljnimi stališči delegacij, ki so jih delegirale, kot tudi skladno s skupnimi in splošnimi družbenimi interesi, vendar so samostojni pri izrekanju stališč in pri glasovanju. Delegat je dolžan obveščati o delu skupščine in o svojem delu delegacije in skupnosti, ki so ga delegirale in jim je odgovoren za njihovo delo.

25. člen

Delegati v skupščini skupnosti ali v njenih zbora odločajo o zadevah, ki so v njihovi pristojnosti, na podlagi poprejšnje razprave delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, ter drugih delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih ali brez poprejšnje razprave na zbora.

Skupščina skupnosti daje v poprejšnjo razpravo delavcem temeljnih organizacij združenega dela ter občanom v krajevnih skupnostih:

- predlog elementov plana,
- osnutek samoupravnega sporazuma o temeljnih plana,
- zadeve, o katerih je potrebno odločati z referendumom,
- druge zadeve, za katere tako odloči skupščina oz. njen zbor.

26. člen

Zbora uporabnikov in izvajalcev enakopravno:

- oblikujeta elemente za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljnih plana skupnosti,
- določata predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih plana skupnosti,

- sprejemata plan skupnosti,
- oblikujeta politiko na področju družbenega varstva otrok,
- določata višino prispevka izračunano v stopnjah,

— določata postopek in način poročanja presežka ali primanjkljaja sredstev oz. valorizacije dogovorjenih sredstev skupnosti,

— določata standarde in normative za opravljanje vzgojnovarstvenega dela,

— oblikujeta merila za izvajanje svobodne menjave dela pri izvajanju vzgojnovarstvenih programov in posameznih vzgojnovarstvenih storitev,

— sprejemata statut skupnosti, poslovnik skupščine skupnosti in druge samoupravne splošne akte,

— sprejemata ukrepe za usklajevanje razvoja družbenega varstva otrok s potrebami splošne ljudske obrambe ter za zagotavljanje potrebnih sredstev za izpolnitev teh nalog v miru in v vojni,

— oblikujeta merila za solidarnostno izvajanje zagotovljenega dela programa vzgoje predšolskih otrok,

— odločata o solidarnostnem zagotavljanju minimalnega obsega delovnih pomoči,

— sklepata o drugih zadevah določenih z zakonom, samoupravnim sporazumom o ustanovitvi, statutom in drugimi predpisi ter samoupravnimi splošnimi akti.

27. člen

Če pri sklepanju v zboru ne pride do odločitve oz. do sklepa v enakem besedilu, je potrebno opraviti usklajevalni postopek po določbah poslovnika o delu skupščine.

Če zavoljo različnih stališč zborov tudi po usklajevalnem postopku ne pride do odločitve o vprašanjih, ki so pomembna za zadovoljitev potreb oz. interesov delovnih ljudi na področju družbenega varstva otrok, lahko skupščina občine na predlog Izvršnega sveta začasno uredi to vprašanje s svojim sklepom.

28. člen

Zbor uporabnikov in zbor izvajalcev na skupni seji zlasti:

— sprejemata ugotovljene sklepe o sprejetju samoupravnega sporazuma o temeljnih plana skupnosti in o sprejetju prispevnih stopnjah za financiranje programov skupnosti,

— volita predsednika skupščine, njegovega namestnika in člane skupnih organov ter imenujeta člane drugih delovnih teles,

— odločata o organiziranosti, nalogah in odgovornostih skupnosti na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite,

— dajeta soglasja k statutu delovne skupnosti strokovne službe, ki se nanašajo na uresničevanje nalog, zaradi katerih je bila služba ustanovljena,

— dajeta soglasje k programu del in nalog strokovne službe ter k razvidu del in nalog,

— imenujeta in razrešujeta vodjo delovne skupnosti skupne strokovne službe,

— dajeta priznanja organizacijam združenega dela oz. posameznikom za dosežke na področju družbenega varstva otrok,

— odločata o drugih zadevah za katera sta pristojna zbor po zakonu in drugih splošnih predpisih ter samoupravnih splošnih aktih.

29. člen

Zbor uporabnikov samostojno:

— voli predsednika zbora in njegovega namestnika,

— ustanavlja delovna telesa zbora in voli oz. imenuje člane teh delovnih teles,

— sklepa sporazuma o svobodni menjavi dela z izvajalskimi organizacijami

— voli delegate za skupščino Občinske skupnosti socialnega varstva Murska Sobota,

— sprejema program dela zbora,

— sklepa o drugih zadevah, ki jih določa zakon, ta statut in drugi samoupravni splošni akti.

30. člen

Zbor izvajalcev samostojno:

— voli predsednika zbora in njegovega namestnika,

— ustanavlja delovna telesa zbora in vodi oz. imenuje člane teh delovnih teles,

— voli delegate za skupščino Občinske skupnosti socialnega varstva Murska Sobota,

— sprejema program dela zbora,

— sklepa o drugih zadevah, ki jih določa zakon, ta statut in drugi samoupravni splošni akti.

31. člen

Seje skupščine sklicuje predsednik skupščine, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik.

Sejo skupščine skliče predsednik skupščine na lastno pobudo, ali na pobudo delegatov skupščine.

Predsednik skupščine mora sklicati sejo skupščine, če to zahteva na podlagi sklepa eden od zborov, 1/3 delegatov skupščine ali odbor samoupravne delavske kontrole.

Predsednik skupščine mora sklicati sejo skupščine, kadar to zahteva občinska konferenca socialistične zveze delovnega ljudstva. Skupščina občine Murska Sobota. Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota ali občinski svet Zveze sindikatov Murska Sobota.

32. člen

Seje zbora izvajalcev skupščine oziroma zbora uporabnikov skupščine sklicuje predsednik, v njegovi odsotnosti pa namestnik predsednika

zboru.

Sejo zbora skupščine sklicuje predsednik zbora na lastno pobudo ali na pobudo delegatov zbora.

Predsednik zbora mora sklicati sejo zbora, če to zahteva na podlagi sklepa zbor, 1/3 delegatov zbora ali odbor samoupravne delavske kontrole.

Predsednik zbora mora sklicati sejo zbora, če to zahteva Občinska konferenca socialistične zveze delovnega ljudstva Murska Sobota, Skupščina občine Murska Sobota ali Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota ali Občinski svet Zveze sindikatov Murska Sobota.

Predlagatelj sklica seje skupščine ali zborov morajo priložiti zahtevi za sklic svoje gradivo oziroma predlog odločitve, zaradi katere so zahtevali sklic seje.

33. člen

Seja skupščine ali zbora skupščine mora biti praviloma sklicana najmanj 15 dni pred dnevom določenim za sejo.

Kadar se seja skupščine ali zbora skupščine sklicuje v krajšem roku, mora biti v vabilu za sejo posebej obrazloženo, zakaj se seja sklicuje v krajšem roku.

34. člen

Delo skupščine oziroma zborov, načine in postopke sprejemanja odločitev, ter delo drugih organov skupščine podrobneje določa poslovnik.

35. člen

Skupščina sprejema odločitve na sejah svojih zborov.

Odločitve in sklepi skupščine o zadevah, o katerih odločajo delegati v skupščini na skupni seji zborov so sprejeti, če je zanje glasovala večina delegatov obeh zborov.

Odločitve in sklepi skupščine, o katerih odločata oba zbora enakovredno, so sprejeti, če jih je v enakem besedilu sprejela večina vseh delegatov v vsakem zboru.

Odločitve in sklepi, o katerih odloča posamezni zbor samostojno, so sprejeti, če je zanje glasovala večina delegatov tega zbora.

36. člen

Glasovanje v skupščini in v zborih skupščine je praviloma javno.

37. člen

Če ni doseženo soglasje med zboroma, ki šteje tri člane iz zbora izvajalcev skupščine in tri člane iz zbora uporabnikov skupščine.

Komisijo in njenega predsednika imenuje na seji skupščina.

38. člen

Skupščina lahko na isti seji nadaljuje razpravo in sprejme odločitev o zadevi, o kateri ni bilo doseženo soglasje, če komisija iz 37. člena tega statuta uskladi stališča in predlaga predlog odločitve soglasno z vsemi glasovi svojih članov.

Če kljub usklajevanju ni doseženo soglasje v skupščini in skupščina ne more sprejeti odločitev s potrebno večino glasov, se predlog odločitve začasno umakne z dnevnega reda, komisija iz 37. člena tega statuta pa naloži, da usklajevalni postopek ponovi.

V primeru iz drugega odstavka tega člena, mora komisija v roku, ki ga določi skupščina, vendar ne daljšem od 15 dni, predložiti predsedniku skupščine predlog odločitve, ki je bil sprejet z vsemi glasovi članov komisije.

Predsednik skupščine je dolžan usklajen predlog odločitve takoj predložiti skupščini.

39. člen

Če tudi po usklajevalnem postopku iz drugega in tretjega odstavka 38. člena tega statuta skupščina ne sprejme predloga odločitve, odločitev pa je pomembna in bi z nesprejeto odločitvijo bilo ogroženo opravljanje dejavnosti družbenega varstva otrok, lahko odločitev sprejme na predlog Izvršnega sveta Skupščina občine Murska Sobota.

2. Predsednik skupščine

40. člen

Predsednik skupščine vodi delo skupščine, predstavlja skupščino skupnosti in predstavlja ter zastopa Občinsko skupnost otroškega varstva Murska Sobota.

Poleg nalog, določenih v samoupravnem sporazumu o ustanovitvi ter nalog določenih v tem statutu, predsednik skupščine zlasti:

- koordinira in usklajuje delo obeh zborov skupščine,
- skrbi, da dela skupščina v skladu s poslovnikom,
- podpisuje akte skupščine in akte skupnosti,
- skrbi za sodelovanje in povezovanje skupnosti s predstavniki družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij ter drugimi samoupravnimi skupnostmi in društvi,
- predlaga skupščini formiranje občasnih organov skupnosti,
- spremlja delo samoupravnih organov skupnosti,
- opravlja druge naloge, ki mu jih določi skupščina skupnosti.

Za svoje delo je predsednik skupščine odgovoren skupščini in Skupščini občine Murska Sobota.

Če je predsednik skupščine odsoten ali zadržan, ga z vsemi pooblastili nadomešča njegov namestnik. Namestnik predsednika lahko po pooblastilu predsednika skupščine opravlja tudi posamezne naloge iz njegovega delovnega področja.

41. člen

Predsednik zbora uporabnikov in zbora izvajalcev skupščine:

- sklicuje in vodi sejo zborov ter sodelujeta pri pripravi predloga dnevnega reda za sejo skupščine oziroma zborov,
- opravljata oziroma skrbita za izpolnjevanje sklepov zborov,
- opravljata druge naloge, določene s poslovnikom o delu skupščine skupnosti.

42. člen

Predsednik skupščine skupnosti, predsednika obeh zborov in predsednik skupnih organov skupščine sestavljajo predsedstvo skupščine, ki:

- usklajuje čas skupnih in ločenih sej zborov ter predlaga dnevne rede sej,
- skrbi za to, da so zagotovljeni pogoji za delo delegatov v skupščini in v zborih,
- skrbi za sodelovanje skupščine s skupščino občine, s skupščinami drugih samoupravnih interesnih skupnosti in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi ter družbenopolitičnimi organizacijami,
- opravlja druge naloge, ki zadevajo usklajevanje dela skupščine in zborov.

Predsedstvo ni organ skupščine, ampak oblika dela.

VII. SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA IN NADZOR

43. člen

Za uresničevanje in varstvo pravic iz naslova združevanja sredstev delavcev, delovnih ljudi in občanov ter za uresničevanje pravic s področja družbenega varstva otrok, ter za nadzor nad izvajanjem politike družbenega varstva otrok, izvoli skupščina odbor samoupravne delavske kontrole, ki je organ samoupravne delavske kontrole skupnosti.

44. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole nadzira:

- izvajanje sprejete politike skupnosti,
- izvajanje samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnosti, njenega statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov,
- izvajanje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, katerih udeleženka je skupnost,
- izvajanje sklepov organov skupnosti,
- skladnost aktov in sklepov organov skupnosti s samoupravnimi pravicami, dolžnostmi in interesi članov skupnosti,
- združevanje sredstev, uporabo in razpolaganje s sredstvi skupnosti,
- obveščanje delegatov o vprašanih, ki so pomembna za njihovo odločanje in opravlja druge naloge, določene z zakonom oziroma splošnimi akti skupnosti.

45. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole ima pravico in obveznost dati pobude in predloge za ustrezne ukrepe pristojnim organom skupnosti.

Odbor samoupravne delavske kontrole ima pravico zahtevati, da organi družbenega nadzora kontrolirajo poslovanje skupnosti, s tem pa mora odbor za samoupravni nadzor seznaniti skupščino skupnosti.

46. člen

Organi skupnosti in strokovna služba skupnosti morajo dati potrebne podatke odboru samoupravne delavske kontrole.

Podatke morajo organi in služba iz prvega odstavka tega člena posredovati v 15 dneh od prejema zahteve, ki mora biti pismena.

Če organi in služba iz prvega odstavka tega člena ne ravna po zahtevah oziroma pobudah organa samoupravne delavske kontrole, mora organ samoupravne delavske kontrole o tem obvestiti skupščino. Če skupščina ne izvrši ukrepov oziroma zavrne pobudo, obvesti o tem organ samoupravne delavske kontrole Skupščino občine.

47. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole mora najmanj enkrat letno poročati o svojem delu skupščini skupnosti.

48. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole ima 5 članov.

Člani odbora izvolijo izmed sebe predsednika in namestnika predsednika odbora.

Člane odbora volijo in odpokličejo preko skupščine delegacije uporabnikov in izvajalcev, ki so člani skupnosti.

Kandidate za člane odbora predlaga komisija za kadrovske zadeve pri Občinski konferenci socialistične zveze delovnega ljudstva Murska Sobota.

Mandat članov odbora traja 4 leta, ista oseba je lahko največ dvakrat zaporedoma izvoljena za člana odbora.

49. člen

Delegati samoupravne delavske kontrole so lahko odpoklicani pred potekom mandata, če se ugotovi, da ne opravljajo dolžnosti za katero so izvoljeni.

Pobudo za odpoklic posameznega delegata ali odbora v celoti lahko poda posamezen zbor skupščine ali drug organ skupščine.

VIII. ORGANI SKUPŠČINE SKUPNOSTI

51. člen

Za izpolnjevanje sklepov skupščine, pripravo predlogov, ki so v njeni pristojnosti in za opravljanje drugih nalog ima skupščina skupnosti naslednje skupne organe uporabnikov in izvajalcev:

- Odbor za razvojne, splošne in druge skupne naloge,
 - Odbor za svobodno menjavo dela,
 - Odbor za uveljavljanje denarnih in materialnih pravic uporabnikov,
 - Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.
- Skupne organe uporabnikov in izvajalcev sestavljajo delegati, ki člani delegacij uporabnikov in izvajalcev.

52. člen

1. Odbor za razvojne, splošne in druge skupne naloge

Člane odbora izvoli skupščina skupnosti v enakem številu izmed delegatov uporabnikov in izvajalcev, izmed njih pa tudi predsednika in njegovega namestnika.

Odbor ima 8 članov.

53. člen

Odbor ima naslednje naloge:

- pripravlja predloge družbenih dogovorov, samoupravnih sporazumov in drugih splošnih aktov, sklepov in ukrepov, o katerih naj bi se sporazumeli delegati uporabnikov in izvajalcev v zborih ali v skupščini skupnosti,
- skrbi za uresničevanje družbenih dogovorov, samoupravnih sporazumov in drugih splošnih aktov, sklepov in ukrepov, ki so bili sprejeti v zborih ali v skupščini skupnosti,
- skrbi za uresničevanje razvojnih načrtov in drugih ukrepov s področja družbenega varstva otrok, ki jih je sprejela skupščina skupnosti,
- seznanja zbere in skupščine skupnosti s problematiko uresničevanja politike družbenega varstva otrok in predlaga ustrezne ukrepe,
- zagotavlja sodelovanje z organi družbenopolitične skupnosti, skupnostjo socialnega varstva in drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi ter družbenopolitičnimi organizacijami v občini,
- spremlja delo strokovne službe, ki opravlja dela in naloge za skupnost,
- poroča o svojem delu skupščini skupnosti
- opravlja druge skupne naloge za katere ga pooblastita zbora skupščine skupnosti.

2. Odbor za svobodno menjavo dela

54. člen

Člane odbora izvoli skupščina skupnosti v enakem številu med delegati uporabnikov in izvajalcev, izmed njih pa tudi predsednika in njegovega namestnika.

Odbor ima 6 članov.

55. člen

Odbor opravlja naslednje naloge:

- skrbi za usklajene aktivnosti pri sklepanju samoupravnih sporazumov o svobodni menjavi dela med uporabniki in izvajalci predšolske vzgoje,
- v sodelovanju z vzgojnovarstvenimi organizacijami oblikuje izhodišča za sklepanje samoupravnih sporazumov o svobodni menjavi dela,
- opravlja druge naloge s področja svobodne menjave dela med uporabniki in izvajalci predšolske vzgoje,
- poroča o svojem delu skupščini skupnosti.

3. Odbor za uveljavljanje denarnih in materialnih pravic uporabnikov

56. člen

Člane odbora izvoli skupščina skupnosti otroškega varstva v enakem številu med delegati uporabnikov in izvajalcev, izmed njih pa tudi predsednika in njegovega namestnika.

Odbor ima 10 članov.

57. člen

Odbor opravlja naslednje naloge:

- spremlja uresničevanje dogovorjene politike denarnih in materialnih pravic; ugotavlja stanje ter problematiko na tem področju in daje predlog za usmeritev politike denarnih pomoči v občini,
- obravnava in odloča o pripombah občanov na izdane ugotovitve o pravicah do denarne pomoči,
- obravnava in odloča o zavrnitvi zahtevka za pravico do denarne pomoči kadar občanov zahtevek ni razumljiv in tako pomanjkljiv, da o njem ni mogoče odločiti,
- po prostem preudarku prizna ali odkloni pravico do denarne pomoči otrokom ne glede na dohodek v družini, če dejanske socialne

okoliščine družine izkazujejo drugačno materialno in socialno stanje od prikazanih v zbrani dokumentaciji.

- odloča o odpisu preplačil na denarnih pomočeh,
- odloča o spremembah v izvajanju oblike porodniškega dopusta in o drugih zadevah iz pravic do porodniškega dopusta in o drugih zadevah iz pravic do porodniškega dopusta,
- opravlja še druge naloge s področja denarnih pomoči na osnovi določil samoupravnih splošnih aktov in naloge za katere ga pooblasti skupščina skupnosti,
- poroča o svojem delu skupščini skupnosti.

4. Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito

58. člen

Člane odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito izvoli skupščina na seji obeh zborov v enakem številu med delegati skupnosti, ki so člani odbora po položaju. Predsednik skupščine je po položaju predsednik odbora.

Odbor ima 7 članov.

59. člen

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito opravlja naslednje naloge:

- predlaga skupščini skupnosti ukrepe za usklajevanje vzgojno-varstvene ter socialno varstvene dejavnosti s potrebami in možnostmi v razmerah ljudske obrambe in v drugih izrednih razmerah, ki vplivajo na varstvo in vzgojo predšolskih otrok ter socialno varstvo otroka in matere,
- pripravlja obrambni načrt in ukrepe pripravljenosti skupnosti otroškega varstva,
- pripravlja načrt delovanja skupnosti otroškega varstva ob naravnih in drugih nesrečah,
- skrbi za uresničevanje nalog po obrambnem načrtu in po načrtu v izrednih razmerah ter za opravljanje drugih nalog skupnosti s tega področja,
- sprejme ukrepe iz pristojnosti zborov skupščine skupnosti otroškega varstva, kadar se skupščina zaradi izrednih razmer ne more sestati,
- zagotavlja sodelovanje s pristojnimi organi družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in drugih samoupravnih organov in skupnosti pri uresničevanju nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- poroča skupščini o svojem delu in sprejetih ukrepih.

5. Predsednik odbora

60. člen

Predsednik odbora opravlja naslednje naloge:

- vodi in vsklajuje delo odbora ter skrbi za izpolnjevanje nalog skupnosti,
 - sklicuje in vodi seje odbora ter predlaga dnevni red sej,
 - skrbi za zakonitost dela odbora,
 - poroča zboroma skupščine o delu odbora in o izpolnitvi sprejetih ukrepov,
 - opravlja druge naloge za katere ga pooblasti skupščina ali odbor.
- Če je predsednik odbora odsoten, ga nadomešča namestnik predsednika.

6. Stalne in občasne komisije in delovna telesa

61. člen

Za posamezna vprašanja lahko skupščina izvoli stalne in občasne komisije in delovna telesa.

Stalne komisije sestavljajo delegati delegacij uporabnikov in izvajalcev, občasne komisije in delovna telesa pa lahko sestavljajo tudi drugi delovni ljudje in občani.

62. člen

Komisija za predšolsko vzgojo in varstvo ima 5 članov in zlasti obravnava:

- problematiko vzgojnovarstvenih organizacij,
- kriterije za sprejem otrok v VVZ,
- varstvo otrok v drugih družinah ter daje predloge v zvezi s tem,
- vskladiitev potreb dejavnosti družbenega varstva med izvajalci pri skupnosti otroškega varstva,
- druge zadeve za katere jo pooblasti skupščina skupnosti otroškega varstva.

63. člen

Komisija za letovanje otrok ima 5 članov in

- pripravlja predlog plana za organizacijo in izvedbo otroških letovanj v tekočem letu,
- pripravi predlog višine cen storitev posamezne izmene,
- določa višino prispevka staršev o plačilu,
- pripravi na osnovi poročil posameznih izmen, zaključno poročilo o realizaciji otroških letovanj,
- opravlja druge v zvezi z letovanjem določene naloge.

64. člen

Delo skupnosti in njenih organov je javno. Skupnost mora zagotoviti redno, pravočasno, resnično in popolno obveščanje uporabnikov in izvajalcev o vsem delovanju skupnosti, o problematiki, razmerah na področju družbenega varstva otrok, o uresničevanju planov skupnosti, o uresničevanju svobodne menjave dela, o porabi združenih sredstev in tudi o drugih vprašanjih, ki so pomembna za sklepanje in uresničevanje samoupravne delavske kontrole.

65. člen

Javnost dela in obveščanje o delu skupnosti se zagotavlja:

- preko delegatov zborov skupščine,
 - s pismenimi gradivi za seje zborov, drugih organov skupnosti in skupnih organov skupščine skupnosti,
 - z občasnimi informacijami o delu skupnosti v delegatskem glasilu občine,
 - z javnim objavljanjem sklepov in drugih samoupravnih splošnih aktov skupnosti,
 - s sredstvi javnega obveščanja in
 - z drugimi oblikami obveščanja, ki jih določi predsednik skupščine ali so določene v samoupravnih splošnih aktih skupnosti.
- Za javnost dela skupnosti skrbi predsednik skupščine skupnosti.

66. člen

Zaradi zavarovanja podatkov, ki se štejejo kot tajni in na podlagi zakona, drugega splošnega predpisa in samoupravnega splošnega akta se lahko omeji javnost dela skupnosti. Sklep o tem sprejema organ skupnosti oz. skupni organ skupščine skupnosti, v čigar področje zadeva spada, izven seje pa predsednik organa. Zoper sklep o omejitvi javnosti je mogoč ugovor na skupščino skupnosti.

Kot tajni v smislu tega člena se štejejo podatki:

- ki so tajni po zakonu, drugem splošnem predpisu in samoupravnem splošnem aktu,
- ki so tajni zaradi potrebe splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- ki so skupnosti sporočeni kot tajni na temelju samoupravnih splošnih aktov ali sklepov organov samoupravljanja temeljnih in drugih organizacij združenega dela, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti,
- ki jih kot tajne določi pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

67. člen

Člani organov skupnosti in skupnih organov skupščine skupnosti ter delavci strokovne službe, ki za skupnost opravljajo strokovna, administrativna in druga pomožna dela, ki sodelujejo v postopku priprave informacije za odločanje, ne smejo uporabljati v tem postopku pridobljenih podatkov na način, s katerim bi lahko pri uporabnikih in izvajalcih povzročili napačno ali pomanjkljivo predstavo o delu skupnosti ali da bi bili v nasprotju z interesi splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

68. člen

Za hrambo zapisnikov in gradiva, ki ga obravnavajo organi skupnosti in skupni organi skupščine skupnosti skrbi strokovna služba, ki za skupnost opravlja strokovna, administrativna in druga pomožna dela.

V strokovni službi so delegacijam in delegatom stalno na vpogled zapisniki in drugo gradivo ter dokumentacija, ki je bila obravnavana na sejah organov skupnosti in skupnih organov skupščine skupnosti.

X. SAMOUPRAVNO PLANIRANJE V SKUPNOSTI

69. člen

Nosilci samoupravnega in družbenega planiranja na področju družbenega varstva otrok so delavci, drugi delovni ljudje in občani, združeni v skupnosti.

Pravico in dolžnost planiranja uresničujejo delavci, drugi delovni ljudje in občani v skupnosti tako, da sklepajo samoupravne sporazume o temeljnih plana skupnosti in sporazume o temeljnih plana občine, da sprejemajo plane skupnosti in da ukrepajo ter delujejo za njihovo uresničevanje.

70. člen

Samoupravni sporazum o temeljnih plana skupnosti sprejemajo delavci, drugi delovni ljudje in občani.

Na podlagi sprejetega samoupravnega sporazuma o temeljnih plana skupnosti, sprejemajo uporabniki in izvajalci v skupščini plan skupnosti, ki vsebuje zlasti določbe o:

- politiki in srednjeročnih ciljih razvoja družbenega varstva otrok na območju občine,
- nalogah, obveznostih in sredstvih prikazanih po sestavinah iz samoupravnega sporazuma o temeljnih plana,
- nalogah, ki jih prevzema skupnost po zakonih, družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih,
- organizacijskih, kadrovskih in materialnih ukrepih za uresničitev nalog določenih v planu.

71. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani združujejo sredstva za izvajanje nalog družbenega varstva otrok, ki se izvajajo v skupnosti na podlagi svobodne menjave dela.

Sredstva iz prvega odstavka tega člena, razporejajo in usmerjajo delavci, drugi delovni ljudje in občani na podlagi določb samoupravnega sporazuma o temeljnih plana in drugih planskih dokumentov skupnosti.

XII. DRUGA SAMOUPRAVNA RAZMERJA

1. Enote skupnosti

72. člen

Delavci ene ali več vzgojnovarstvenih organizacij in tisti uporabniki, katerih potrebe in interese ti delavci zadovoljujejo, lahko v okviru skupnosti ustanovijo na območju ene ali več krajevnih skupnosti enoto skupnosti.

73. člen

V enoti skupnosti njeni člani zlasti:

- sprejemajo razvojne programe vzgojnovarstvene organizacije v skladu s programom skupnosti in spremljajo uresničevanje le-teh,
- se sporazumevajo o sodelovanju vzgojnovarstvene organizacije in organizacij združenega dela uporabnikov pri uresničevanju programov vzgojnoizobraževalne organizacije,
- se dogovarjajo o racionalni izrabi objektov vzgojnovarstvenih organizacij,
- sodelujejo pri oblikovanju letnega delovnega načrta vzgojnovarstvene organizacije,
- sodelujejo pri oblikovanju programov, planov in meril za svobodno menjavo dela in pri drugih samoupravnih aktih skupnosti,
- se dogovarjajo o ostalih oblikah varstva otrok, ki pomenijo širši obseg, dodatni program ali višji standard ter zahtevajo dodatno združevanje sredstev.

74. člen

Enoto upravlja skupščina, ki ima zbor izvajalcev in zbor uporabnikov.

Število delegatskih mest in način delegiranja delegatov v zборе skupščine določa samoupravni sporazum o ustanovitvi enote.

75. člen

Pobudo za organiziranje enote lahko da vsak organ uporabnikov ali izvajalcev na območju enote. Organi takšnih organizacij v ta namen ustanovijo iniciativni odbor.

Iniciativni odbor ugotovi udeležence samoupravnega sporazumevanja, pripravi osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi enote in ga da v razpravo. Po končani razpravi določi predlog sporazuma in ga predloži v sprejem vsem udeležencem.

2. Sodelovanje s SIS za prosveto in kulturo madžarske narodnosti

76. člen

Enakopravno z zborom skupščine skupnosti odloča skupščina samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo madžarske narodnosti o naslednjih zadevah:

- o sprejemanju politike otroškega varstva na narodnostno mešanem področju,
- o načrtovanju novih oddelkov vzgojnovarstvenih organizacij na narodnostno mešanem področju.

XIII. POSEBNO SODIŠČE ZDRUŽENEGA DELA

77. člen

Za odločanje o samoupravnih pravicah in obveznostih v sporih, ki nastanejo v družbenoekonomskih in drugih samoupravnih odnosih med uporabniki in izvajalci v skupnosti, za odločanje o sporih med skupnostmi ter zavoljo sodnega varstva pravic iz otroškega varstva, ustanovijo uporabniki in izvajalci občinskih skupnosti otroškega varstva posebno sodišče združenega dela za področje otroškega varstva.

78. člen

Pristojnost posebnega sodišča, postopek za njegovo delo in za uveljavljanje pravic, ki so v njegovi pristojnosti, sestavo sodišča ter druga vprašanja določijo ustanovitelji s posebnim aktom o ustanovitvi posebnega sodišča oziroma z drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

XIV. STROKOVNA SLUŽBA SKUPNOSTI

79. člen

Za opravljanje strokovnih, administrativnih, finančnih in drugih nalog za nemoteno poslovanje ustanovi skupnost skupaj z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi družbenih dejavnosti občine Murska Sobota strokovno službo.

Delovna skupnost strokovne službe opravlja naslednje naloge za skupnost:

- strokovna, administrativna, tehnična in finančna opravila za skupščino skupnosti ter za njena stalna in začasna delovna telesa,

— finančno vodenje tekočih investicij, priprave finančne dokumentacije tako za Službo družbenega knjigovodstva, kot za urejanje kreditov ter tekoče spremljanje sredstev porabe,
— pripravlja analize, poročila, predloge, informacije in drugo gradivo,
— pripravlja osnutke samoupravnih splošnih aktov in pogodb,
— odgovarja za pravilnost, pravočasnost in zakonitost sestave periodičnih obračunov in zaključnega računa skupnosti,
— poroča skupnosti o svojem delu,
— opravlja druge naloge po pooblastilu skupščine skupnosti in njenih organov.

80. člen

Strokovno službo vodi vodja delovne skupnosti, ki ga imenuje skupščina skupnosti po usklajenem predlogu skupščin drugih samoupravnih interesnih skupnosti, ki so oblikovale skupno strokovno službo in na podlagi mnenja delavcev delovne skupnosti strokovne službe.

Vodja je imenovan za 4 leta in je lahko ponovno imenovan.
Vodja delovne skupnosti opravlja predvsem naslednje naloge:

- organizira in usklajuje delo strokovne službe,
- skrbi da je delo v strokovni službi zakonito, pravilno, pravočasno in racionalno,
- je odredbodajalec za izpolnjevanje finančnega načrta strokovne službe,
- izvršuje sklepe zbora delavcev delovne skupnosti ter sklepe skupščine skupnosti in njenih organov,
- opravlja druge naloge, ki mu jih zaupa skupščina skupnosti in njeni organi.

81. člen

Pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev v delovni skupnosti strokovne službe ureja samoupravni sporazum, ki ga sklenejo delavci delovne skupnosti s skupnostjo in ostalimi ustanoviteljicami strokovne službe.

82. člen

Delavci delovne skupnosti strokovne službe pridobivajo dohodek iz celotnega prihodka, ki ga delovna skupnost ustvari s svobodno menjavo dela. Pridobivanje prihodka ureja samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela med delovno skupnostjo strokovne službe in skupnosti na osnovi opravljenih storitev v skladu s sprejetim programom dela.

XV. UVELJAVLJANJE DENARNIH IN MATERIALNIH PRAVIC

83. člen

Pravico do nadomestila osebnih dohodkov v času porodniškega dopusta, pomoči pri opremlitvi novorojenca in do denarne pomoči uveljavlja upravičenec z vložitvijo zahtevka pri Centru za socialno delo Murska Sobota.

Če občan ni zadovoljen z dokončno odločitvijo organa skupnosti in če o njegovi zahtevi ni bilo odločeno v 30 dneh po vložitvi, lahko v 30 dneh od prejema dokončne rešitve oziroma v 30 dneh od dneva, ko bi o njegovem zahtevku moralo biti odločeno, uveljavlja sodno varstvo pravic.

Do ustanovitve posebnega sodišča združenega dela občan uveljavlja sodno varstvo pri pristojnem sodišču združenega dela.

84. člen

Merila za pridobitev in uveljavljanje pravic do denarnih pomoči in način dajanja teh pomoči se določijo s posebnim aktom skupnosti.

85. člen

Postopek za uveljavljanje denarnih in materialnih pravic se določi s pravilnikom, ki ga sprejme skupščina Skupnosti.

XVI. PREHODNE IN SKLEPNE DOLOČBE

87. člen

Statut sprejme skupščina na skupni seji obeh zborov po predhodni javni razpravi.

88. člen

Statut in druge samoupravne splošne akte sprejemata enakopravno oba zbora skupščine po predhodni razpravi v delegacijah oz. v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, delovnih skupnostih in krajevnih skupnostih, razen če zakon ne določa drugače.

Spremembe in dopolnitve statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov se sprejemajo po enakem postopku kot statut oziroma samoupravni splošni akti.

89. člen

Ta statut začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah skupščin Pomurskih občin.

Z dnem, ko začne veljati ta statut, preneha veljati statut skupnosti z dne 15. 2. 1979.

ŠTEVILKA: 396/1982—3—1/1

DATUM: 30/6—1982

Predsednik skupščine SOV:

Janez KOVAČ, l. r.

Na osnovi 62. člena Zakona o družbenem varstvu otrok (Ur. list SRS, št. 35/79) in 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin, št. 12/80) je Skupščina občine Murska Sobota, na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 9. 3. 1983 sprejela

SKLEP

o soglasju k statutu Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota.

Daje se soglasje k statutu Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota.

Številka: 02—34/82—2

Murska Sobota, dne 9. marca 1983

Predsednik Skupščine občine Murska Sobota

Martin HORVAT, l. r.

224

Na podlagi 12. člena Zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. list SRS, št. 23/73) volilna komisija krajevnih skupnosti Veržej objavlja

POROČILO

o izidu glasovanja na referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevnih skupnosti VERŽEJ.

Na referendumu za uvedbo samoprispevka v krajevni skupnosti Veržej, ki je bil izveden v nedeljo, dne 11. 9. 1983, so bili doseženi naslednji rezultati:

Volilna enota	Štev. vol. upravičen.	glasovalo	nevelj. glasov	glasovalo Za — %	glasovalo Proti — %
VERŽEJ	640	576	18	464—72,50	94—14,69
GRLAVA	271	262	11	186—68,63	65—23,99
BUNČANI	165	162	—	151—91,52	11—6,67
BANOVC	141	130	6	49—34,75	75—53,19

Volilna komisija krajevnih skupnosti Veržej ugotavlja, da je referendum izveden v skladu z zakonom, in da je za uvedbo samoprispevka glasovala večina volilnih upravičencev v naseljih VERŽEJ, BUNČANI, GRLAVA, KRIŠTANCI in ŠALINCI in je v teh naseljih krajevni samoprispevek sprejet. V naselju Banovci, kjer pa ni glasovala večina volilnih upravičencev, pa krajevni samoprispevek ni sprejet.

Štev.: 484/83

Datum: 12. 9. 1983

Predsednik volilne komisije
Franc GALUNDER l. r.

225

Na podlagi 2. čl. Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS 3/73) ter na podlagi 28. čl. statuta KS Veržej je skupščina KS Veržej na svoji seji dne 12. 9. 1983 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje krajevnih skupnosti Veržej za naselja BUNČANI, GRLAVA, KRIŠTANCI, ŠALINCI in VERŽEJ.

1. člen

Na podlagi odločitve delovnih ljudi in občanov krajevnih skupnosti Veržej na referendumu dne 11. 9. 1983 v naseljih Bunčani, Grlava, Krištanci, Šalinci in Veržej, so se občani z večino glasov odločili za uvedbo krajevnega samoprispevka, za obdobje petih let od 1. 10. 1983 do 30. 9. 1988.

Krajevni samoprispevek se uvede za naslednje namene:

V Bunčanih: za asfaltiranje cestne povezave med Veržejem in Bunčani v dolžini 1300 m, pričetek izgradnje telefonskega omrežja ter gramoziranje poljskih cest,

V Grlavi, Krištancih in Šalincih: za asfaltiranje stranskih cest v dolžini 2200 m, pričetek izgradnje telefonskega omrežja ter gramoziranje poljskih cest,

V Veržeu: za pričetek izgradnje kanalizacije, postavitve telefonske javne govorilnice ter gramoziranje poljskih cest.

2. člen

S samoprispevkom se bo predvidoma zbralo:

v Bunčanih 2.778.840,00 din

v Grlavi Krištancih in Šalincih 3.500.360,00 din

v Veržeu 9.414.250,00 din

Sredstva se bodo koristila za izvajanje programov kot je navedeno v 1. čl. tega sklepa.

3. člen
Zavezanec samopriskupka so delovni ljudje in občani, ki imajo stalno prebivališče v naseljih Bunčani, Gričava, Križanci, Šalinci in Veržej in znaša:

v Bunčanih: a) v denarju:

- 3 % od OD iz delovnega razmerja
- 3 % od honorarjev in pogodbenih zaslužkov
- 3 % od OD obrtnikov
- 3 % od pokojnin
- 3 % od povprečnega OD v SRS za preteklo leto za zaposlene v tujini
- 20 % od katastrskega dohodka

b) v delu:

Dva prevoza gramoza na poljske ceste po vsakem hektarju zemlje prispevajo lastniki kmetijskih zemljišč v dveh letih 1983 in 1985.

Prispevek v delu se v primeru neizpolnitve ovrednoti za en prevoz 350 dinarjev.

Svet KS je pristojen, da vsako leto v skladu z uradno ugotovljenim gibanjem cen na novo ovrednoti neizpolnjen samopriskup v delu: v Gričavi, Križancih in Šalincih:

a) v denarju:

- 2 % od OD iz delovnega razmerja
- 2 % od honorarjev in pogodbenih zaslužkov
- 2 % od OD obrtnikov
- 2 % od pokojnin
- 2 % od povprečnega OD v SRS za preteklo leto za zaposlene v tujini
- 20 % od katastrskega dohodka

b) v delu:

En prevoz gramoza na poljske ceste prispevajo lastniki kmetijskih zemljišč po vsakem hektarju zemljišča v dveh letih in sicer 1984 in 1986. leta.

Prispevek v delu se v primeru neizpolnitve ovrednoti za en prevoz 350 din.

Svet KS je pristojen, da vsako leto v skladu z uradno ugotovljenim gibanjem cen na novo ovrednoti neizpolnjen samopriskup v delu.

v Veržej:

a) v denarju:

- 2 % od OD iz delovnega razmerja
- 2 % od honorarjev in pogodbenih zaslužkov
- 2 % od OD obrtnikov
- 2 % od pokojnin
- 2 % od povprečnega OD v SRS za preteklo leto za zaposlene v tujini
- 20 % od katastrskega dohodka

b) v delu:

En prevoz gramoza na poljske ceste prispevajo lastniki kmetijskih zemljišč po vsakem hektarju zemlje v dveh letih in sicer v letu 1984 in 1986.

Prispevek v delu se v primeru neizpolnitve ovrednoti za en prevoz 350 din.

Svet KS je pristojen, da vsako leto v skladu z uradno ugotovljenim gibanjem cen na novo ovrednoti neizpolnjen samopriskup v delu.

c) Poseben prispevek bodo plačali lastniki individualnih hiš in stanovanj, obrtnih prostorov v tistih ulicah in delih naselja, ki se jih bo komunalno urejalo. Spodnja meja prispevka je 15.000 din.

Svet KS je pristojen, da vsako leto v skladu z uradno ugotovljenim gibanjem cen na novo ovrednoti denarno vrednost prispevka.

4. člen

Samopriskupka so oproščeni občani, ki izpolnjujejo pogoje iz 10. čl. zakona o samopriskupku (invalidi, upokojeanci z invalidskim dodatkom, upokojeanci z varstvenim dodatkom, prejemniki socialnih pomoči, prejemniki štipendij učencev in študentov, ter nagrad, ki jih sprejemajo učenci v gospodarstvu).

5. člen

Samopriskup, ki se plačuje od osebnih dohodkov iz delovnega razmerja in pokojnin, obračunava in odteguje izplačevalec OD ali pokojnine, ki mora krajevno skupnost s seznamom seznaniti komu je bil odtegnjen krajevni samopriskup.

Krajevni samopriskup iz katastrskega dohodka obračunava in odteguje SO Ljutomer uprava za družbene prihodke, kakor tudi samopriskup od OD obrtnikov. Samopriskup od delavcev zaposlenih v tujini izterja krajevna skupnost Veržej prav tako pa vse oblike samopriskupa v delu in posebnega samopriskupa. Krajevna skupnost bo vsakega zavezanca prispevka v delu, kakor tudi posebnega prispevka o obveznosti plačila predhodno pisмено obvestila.

6. člen

Nadzor nad zbiranjem krajevnega samopriskupa opravlja svet KS, ki mora najmanj enkrat letno poročati skupščini in zboru delovnih ljudi o zbranih in porabljenih sredstvih, ter enkrat letno podati pisμένο poročilo v lokalnem glasilu Krajan.

7. člen

Sredstva zbrana s samopriskupom se bodo zbirala na žiro računu KS Veržej SDK Ljutomer št. 51930—842—029—8612

8. člen

Ta sklep začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. X. 1983 dalje.

Številka: 485/83

Datum: 12. 9. 1983

Predsednik skupščine KS:
Milan KEMPERLE, l. r.

Na podlagi 1. točke 3. odstavka 9. člena Zakona o varnosti cestnega prometa (Ur. list SRS, št. 5/82) in 117. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80), je Izvršni svet SO Murska Sobota na seji dne 23. 8. 1983, sprejel

ODREDBO o prekopavanju cest

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S to odredbo se predpisujejo pogoji in ukrepi, ki jih je potrebno upoštevati pri prekopavanju ulic in cest v mestu Murska Sobota in v strnjjenih naseljih občine Murska Sobota.

2. člen

Prekopavanje, podkopavanje ter druga dela na ulicah in cestah iz 1. člena opravlja organizacija za vzdrževanje cest na stroške naročnika.

Izjemoma lahko opravlja ta dela tudi druga usposobljena organizacija združenega dela, ko pridobi dovoljenje organizacije za vzdrževanje cest. V dovoljenju določi organizacija za vzdrževanje cest pogoje za opravljanje teh del.

Dovoljenje iz prejšnjega odstavka ni potrebno, če je s poškodbami naprav neposredno ogrožen varen promet, oziroma življenje in varnost občanov, ali bi lahko nastala večja gospodarska škoda. O taki nevarnosti mora upravljalec teh naprav takoj obvestiti organizacijo za vzdrževanje cest in odstraniti neposredno nevarnost.

3. člen

Med druga dela iz prvega odstavka 2. člena se šteje:

— postavitve potrebne prometne signalizacije v času spremenjenega prometnega režima;

— postavitve zapor oziroma delnih zapor, če to zahteva obseg dela na cesti, oziroma, če je to potrebno zaradi večje varnosti delavcev in udeležencev v prometu;

— preusmeritev prometa na ustrezno obvozno cesto.

4. člen

Za promet pristojni upravni organ občine Murska Sobota prepove promet na predlog organizacije za vzdrževanje cest v celoti ali za posamezne vrste vozila na vsej cesti ali na njenih posameznih odsekih, če se dela na cesti ne dajo izvesti brez ustavitve prometa ali če to terjajo drugi utemeljeni razlogi, ki se nanašajo na varnost prometa.

5. člen

Organizacija za vzdrževanje cest oziroma izvajalec del mora najmanj tri dni pred pričetkom del na cesti, če bodo ta ovirala promet, pisμένο obvestiti krajevno pristojno postajo milice.

Organizacija za vzdrževanje cest oziroma izvajalec del mora pred pričetkom del obvestiti udeležence v cestnem prometu o ovirah, zaporah in preusmeritvah prometa (obvozihi), preko sredstev javnega obveščanja (časopis, radio).

Če občinski upravni organ pristojen za promet začasno prepove promet na cesti ali na posameznem odseku oziroma delu ceste, mora o tem obvestiti pristojno UNZ.

II. NAČINI IN POGOJI ZA PREKOPAVANJE CEST

6. člen

Pri prekopih globine nad 100 cm so obvezni varstveni ukrepi, da se ne zrušijo zemeljske plasti z bočnih strani.

Izkopani material se sme odlagati v tolikšni razdalji od robov izkopa, da ne obremenjuje bočnih strani le-tega, oziroma da se ne usipa.

Kopanje zemlje v globini nad 100 cm mora biti pod kontrolo določenih oseb.

7. člen

Pred pričetkom del si mora organizacija, ki bo dela izvajala, pridobiti podatke o vseh morebitnih podzemnih instalacijah na mestu, kjer bo dela izvajala.

Če naletijo delavci med izkopavanjem na napeljave, morajo dela ustaviti, dokler ni poskrbljeno za nadzorstvo strokovne osebe, ki jo sporazumno določi organizacija, kateri instalacije pripadajo oziroma organizacija, ki jih vzdržuje in izvajalec del.

8. člen

Izkop zemljine v globini nad 100 cm je dovoljen le ob zavarovanju bočnih strani izkopa, to je razpiranju.

Izkop zemljine do 100 cm je dovoljen brez razpiranja, če zemljina to dopušča.

Pri širokem izkopu, kjer je naklon brežin enak ali manjši od kota notranjega trenja tal, razpiranje ni potrebno.

Najmanjša širina prekopa, globine do 100 cm, je poljubna; pri globini nad 100 cm pa mora ostati po razpiranju še minimalno 60 cm proste širine.

9. člen

Les in drugi material, ki se uporablja pri razpiranju, mora po svojih lastnostih ustrezati javnim tehničnim predpisom in jugoslovanskim standardom.

Razpiranje rovov oziroma prekopov mora biti v skladu s statičnim izračunom, ki mora upoštevati vse lastnosti tal in prometno ter drugo obtežbo, ki neposredno vpliva na bočne strani izkopa.

10. člen

Če je potrebno prekopati cesto neposredno ob obstoječem objektu in če je globina izkopa večja od temeljenja le-tega, je zato potreben poseben projekt, ki zajema varstvene ukrepe pri delu in ukrepe za zavarovanje ogroženega objekta. Ta dela se smejo izvajati le pod nadzorstvom odgovorne in zato strokovno usposobljene osebe.

11. člen

Pri metanju zemlje iz izkopa globine nad 200 cm je treba uporabljati vmesne pode, položene na posebne podpornike.

Postavitve podov iz prejšnjega odstavka tega člena mora biti v skladu s statičnim izračunom.

Opaž za razpiranje bočnih strani izkopa mora segati minimalno 20 cm nad njegove robove.

Odstranitev opažev je treba opraviti po navodilu in pod nadzorstvom strokovne osebe.

12. člen

Če se v prekope nerazprtih strani izkopa polagajo cevi, vodi in podobno, je treba na krajih, kjer morajo imeti delavci dostop do dna izkopa (spajanje cevi in podobno), bočne strani prekopa razpreti, tako, da so delavci zavarovani pred zrušenjem.

13. člen

Pri prekopavanju cest, po katerih med deli promet ni ustavljen, je treba zagotoviti varnost delavcev pred udeleženci v prometu. V ta namen je treba del (polovico) ceste zapreti in zaznamovati z vidno prometno signalizacijo.

Organizacija za vzdrževanje cest oziroma izvajalec del na cesti ali drugi površini, ki je namenjena za javni promet, mora omogočiti varno vožnjo vozil in hojo pešcev, ter površino namenjeno pešcem ustrezno zavarovati (z ograjo, hodnikom itd.).

Organizacija za vzdrževanje cest, ki mora zaradi del na cesti urediti promet vozil le po enem prometnem pasu, mora s cestno prometno signalizacijo poskrbeti za to, da se po tem delu vozišča varno odvija promet v obe smeri.

14. člen

Zasip izkopanega rova se mora opraviti s čistim prodcem v slojih predpisane debeline, ki odgovarjajo načinu komprimacije in zahtevani zbitosti.

Zbitost iz prvega odstavka tega člena mora biti takšna, da odgovarja prometni obremenitvi za kakršno je grajena cesta, toda ne manjša od $M_e = 0,8 \text{ KN/kv. cm (800 kp/kv. cm)}$.

15. člen

Pred prekopavanjem ceste je potrebno obstoječe asfaltno vozišče izsekati (ne kopati) v širini predvidenega prekopa. Linije izseka morajo biti ravne z ostrimi robovi.

Pri sodobnih voziščih se mora na mestu, kjer je bila cesta prekopana, položiti asfaltna prevleka.

Asfaltna prevleka iz drugega odstavka tega člena mora biti iz materialov, ki ustrezajo obstoječemu vozišču, da ohrani predpisane

značilnosti vozišča in, da je mogočen varen promet na cesti, oziroma promet za posamezne vrste vozil. Robovi te asfaltna prevleke morajo biti v isti nivoletti z obstoječim voziščem.

Pod asfaltno prevleko se na predhodno utrjeni tampon iz 14. člena te odredbe položi sloj pustega betona v min. debelini 40 cm.

16. člen

Če asfaltna prevleka ni mogoče položiti na način, določen v prejšnjem členu, zaradi vremenskih ali drugih okoliščin, se vozišče začasno popravi, dokončno pa čim se za dela ugodne vremenske razmere.

17. člen

Organizacija za vzdrževanje cest oziroma izvajalec del mora takoj, ko dela konča, odstraniti s ceste oziroma druge javne površine prometne znake in druge naprave ter predmete, ki jih je postavila ali uporabljala med izvajanjem del.

Če dopušča narava dela, mora organizacija za vzdrževanje cest oziroma izvajalec del odstraniti s ceste znake in ovire oziroma znake prekriti ob dnevni zaključitvi dela.

18. člen

Investitor oziroma njegov pravni naslednik nosi popolno odškodninsko odgovornost za kakršnokoli škodo, ki bi nastala na cesti ali v cestnem prometu zaradi prekopa ceste, postavitve naprav v cestno telo ali poznejšega vzdrževanja ali odstranitve takih naprav in podobno.

19. člen

Investitor oziroma njegov pravni naslednik nima pravice do odškodnine v kakršnikoli obliki za škodo nastalo na napravah, ki jih je vgradil v cestno telo, zaradi obstoja ceste oziroma vsake uporabe ceste.

III. NADZOR

20. člen

Nadzor nad izvrševanjem pogojev in ukrepov, ki jih je potrebno upoštevati pri prekopavanju cest v mestu Murska Sobota in v strnjenih naseljih občine Murska Sobota izvaja Uprava za inšpekcijske službe občin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota v Murski Soboti.

IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

21. člen

Določbe te odredbe se smiselno uporabljajo tudi pri prekopavanju prometnih površin izven vozišča (pločniki, kolesarske steze in pešpoti, odstavni pasovi, počivališča, parkirišča, avtobusna postajališča in obračališča).

22. člen

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah Pomurskih občin.

Številka: 34--7/83--4

M. Sobota, dne 23. 8. 1983

Predsednik
Izvršnega sveta SO M. Sobota
Pavel PONGRAC

tedenski koledar

23. SEPTEMBER, PETEK — Slavojska
24. SEPTEMBER, SOBOTA — Nada
25. SEPTEMBER, NEDELJA — Uroš
26. SEPTEMBER, PONEDELJEK — Kozma
27. SEPTEMBER, TOREK — Vincenc
28. SEPTEMBER, SREDA — Venčeslav
29. SEPTEMBER, ČETRTEK — Mihael

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA

LJUTOMER

24. septembra ob 20. uri in 25. septembra ob 18. in 20. uri jugoslovanska filmska komedija: „Maratonci tečejo častni krog“;
28. septembra ob 20. uri in 29. septembra ob 20. uri ameriški pustolovski film: „TRIKRATNO IZDAJSTVO“;

„SVOBODA“ GORNJA RADGONA

23. septembra ob 18. in 20. uri ameriški karate film „OKTAGON“;
24. septembra ob 20. uri in 25. septembra ob 17. in 19. uri japonski pustolovski film: „Maskirani vozniki“;
28. septembra ob 19. uri in 29. septembra ob 19. uri, ameriško-nizozemski zgodovinski vojni film: „ZARJA V DEŽELI ZULU“;

ČRENŠOVCI

24. in 25. septembra — nemški barvni kriminalni film: „HAM-BURŠKA MAFIJA“;

prodam.

ŠTEDILNIK, kombinirani (elektrika-plin), in dodatno peč, ugodno prodam. Mikloš Kuzmiča 31, M. Sobota. M-3514
TELEVIZOR Gorenje, barvni, ugodno prodam. Informacije po tel. 21-867 po 15. uri, ali Borovnjakova 4. M-3515
POHIŠTVO za dnevno sobo, prodam. Donko, Prešernova 43. M-3517
KRAVO, starejšo, brejo, prodam. Andrejci 11. M-3518
GROZDJE z brajd prodam. Jakopič, Ciril Metodova 38, M. Sobota. M-3519
ELKA LESLIE 200 W prodam. Oktobrske revolucije 3, tel. 069 24-182. M-3520
SUHA DRRVA, ješja, večjo količino, prodam. Rogač, Tišina 64. M-3521
TAM 5500 K 5 t, letnik 1974, registriran do avgusta 84, prodam. Franc Sep, Črenšovci 37/a. M-3522
100 l vina in grozdja z brajd v Lendavskih gorah ugodno prodam. Jože Vuk, Mala Polana 70. M-3523
KRAVO s teletom, mlado ali brejo, prodam. Tišina 38. M-3524
FIAT 125 italijanski prodam. Branko Fujs, Stara I, M. Sobota. M-3525
KRAVO, 9 mesecev brejo, prodam. Renkovič 91, Turnišče. M-3527
ORGLE ELKA CAPRI 101 elekt PIANO, CLAV, STEEL, GUITAR, prodam. Jože Berden, Filovci 150. M-3528
PEČ za centralno kurjavo FERROTERM 40.000 kal, novo,

prodam. Stanko Gašpar, Markovci 97/a. M-3529
SIMCO 1000 GLS, letnik 1973, prodam. Barbarič, Peskovci, tel. 78-012. M-3530
FIAT 126 P, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam. Alojz Plej, Veržej 38. M-3531
GARAŽO, leseno za dva avtomobila in termoakulacijsko peč, 3 KW, novo, prodam. Naslov na upravi lista. M-3534
KOSILNICO BCS prodam. Naslov na upravi lista. M-3535
MALE PUJSKE prodam. Gradišče 10, Tišina. M-3536
ŠTEDILNIK Gorenje, peč na trda goriva Gorenje in divan prodam. Anton Fujs, Mikloš Kuzmiča 18, M. Sobota M-3537

VW avto, spalnico, hladilnik, peč na trda goriva, dvosled, pralni stroj prodam. Požun, Gaberje 89, Ogled v nedeljo od 10. do 12. ure. M-3538
GROZDJE z brajd in šmarnico prodam. Gergorec, Andrejci 58. M-3539

ELEKTRIČNO KITARO IBA-NEK eminent za kitaro ali pevsko ozvočenje z boksi ter 80 W ojačevalce ugodno prodam. Renato Šarkanj, Mojstrska 2, M. Sobota. M-3540
FIAT 750, starejši letnik, registriran do julija 1984, dobro ohranjen prodam po ugodni ceni. Partizanska 31, Bakovci. M-3541

RENAULT 4 TL registriran do avgusta 1984 prodam. DOBROVNIK 83/a. M-3561

REX KOMBI SPECIAL GORENJE-MUTA s koso, frezo in ostalimi priključki, sušilnico za koruzo, pšenico (v zrnju) prodam. Vaneča 80. M-3564

KRAVO, staro 5 let, 8 mesecev brejo, prodam. Vrečič, Petanjci 89. M-3565

ČRNO-BELI TELEVIZOR, ekran 60 cm, z vgrajenim madžarskim programom prodam. Titova 16, stanovanje 2, M. Sobota. M-3566

ŠKODO 100 — lahko po delih — prodam. Garažo v M. Soboti vzajem v najem. Tel. 23-571. M-3567

10 vreč CEMENTA prodam. Št. Kuzmiča 4, M. Sobota. M-3568

MOPED APN 4 prodam. Trnje 129. M-3569

OSTREŠJE, rabljeno, prodam za drva. Benko, Prosečka vas 41, Mačkovci. M-3570

POHIŠTVO za dnevno sobo prodam. Štefan Gutman, Krog 59/a. M-3571

PREŠO za KOMBAJN ZMAJ, novo, prodam. Naslov na upravi lista. IN-460

SLEMENJAKE, 8-valne, prodam. Viktor Kozar, Nunska graba 30. IN-461

POSESTVO, 3,50 ha, s hišo in gospodarskim poslopjem ob asfaltu na ravnini — primerno za vse — prodam. Naslov na upravi lista. IN-462

GROZDJE mešanih sort iz Centiba prodam. Bot, Kapca 145. Le-348

STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem, garažo, sadovnjakom in vinogradom prodam. Šmidlehner, Dobrovnik 301. Le-350

FIAT 750, letnik 1976, ugodno prodam. Dobrovnik 219. M-3572

ŠTEDILNIK, električni, Gorenje prodam. Dragor Horvat, Oktobrske revolucije 24, M. Sobota. M-3574

MOST iz kvalitetnega belega grozdja po stiskanju prodam. Tel. 74-024. M-3575

RENAULT 12 (DACIA 1300) ugodno prodam. Vidovič, Radenci, tel. 069 73-110. M-3576

GROZDJE, šmarnico, prodam v Tešanovcih. Naslov na upravi lista. M-3577

HIŠO, nedograjeno, na Cankovi prodam. Informacije: Domajinci 35, Cankova. M-3579

MALE PUJSKE in slivovko prodam. Domajinci 35, Cankova. M-3579

FIAT 750 prodam. Kupšinci 23. M-3582

Komisija za delovna razmerja osnovne šole Puconci objavlja prosta dela in naloge

varuhinje

(4 ure dela) za čas nadomeščanja delavke na porodniškem dopustu.

Pogoji: varuhinja ali vzgojiteljica.
Rok prijave: 8 dni.
Nastop dela: 17. 10. 1983.

PLUG OLTOV prodam. Vprašati: Melinci 171. M-3583

KORUZO na storžih ali za silažo, 40 arov, prodam. Vprašati v popoldanskem času na naslov: Lainčak, Kuharjeva 7. M-3584

GROZDJE prodam. Trstenjakova 64, M. Sobota ali Suhi vrh 4. M-3585

GROZDJE na brajda, jurko, prodam. Alojz Kolman, Satahovci 24. M-3586

TRAKTOR STAYER 36 PS z jermenico prodam. Štefan Tratnjek, Gančani 20. M-3587

MALE PUJSKE prodam. Benko, M. Petrovci 11. M-3589

ZASTAVO 101, registrirano do avgusta 1984, prodam za 35.000 dn Marija Kardoš, Razlagova 11. M-3590

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 731 s hidravličnim volanom, nov, plug, frezo, podrahljač in škropilnico, prikolico, hidravlično stiskalnico (230 l), stiskalnico na patentno matico (60 l), športni avto LANCIA, dvosled, MINI MORRIS 1000, letnik 1977, IMV RENAULT KOMBI, letnik 1976, prodam. Informacije: Kidričeva 31, M. Sobota. M-3591

TRAKTOR STAYR 28 KS in voz za traktor prodam. Koren, Dobrovnik 155. M-3592

ŠKODO 100 po ugodni ceni prodam. Radovci 15. M-3593

AVTOMATIK 3M, letnik 1982, dobro ohranjen prodam. Naselje 14. divizije 10, M. Sobota. M-3594

ZASTAVO 101 confort — letnik 1982 — prevoženih 3800 km prodam. Mladinska 33, M. Sobota, tel. 22-966. M-3595

ZASTAVO 101, letnik 1980, odlično ohranjeno, ugodno prodam. Naslov na upravi lista. M-3596

FIAT 750 prodam. Kupšinci 23. M-3597

DACIO 1400 prodam. Maučec, Lendavska 19, M. Sobota. M-3598

SREŠNO OPEKO FOLC prodam. Mala nova ulica 10, M. Sobota. M-3599

ŠKODO športno — letnik 1978 prodam. Tel. 22-727. M-3600

ZASTAVO 101, letnik 1980, prevoženih 22500 km ugodno prodam. Naslov na upravi lista. M-3601

POHIŠTVO za spalnico prodam. Tel. 23.821 od 17. ure naprej. Katja Temlin, Titova 1 C, M. Sobota. M-3602

ZASTAVO 750 SE staro 2 in pol leti prodam. Tovarna mlečnega prahu, Slavko Štefanec. M-3603

KOSILNICO LAVERDA prodam. Koloman Veron, Gorica 20. M-3605

ZASTAVO 101, letnik 1976, prodam. Šafarsko 9. M-3606

WARTBURG limozino, zamrzovalno skrinjo in pralni stroj, prodam. Ljudske pravice 14, M. Sobota. M-3607

MALE PUJSKE prodam. Poljska 8, M. Sobota. M-3608

PRIKOLICO za živino prodam. Sebeborci 101. M-3609

ZASTAVO 101 confort 1300, dobro ohranjeno, staro 2 leti, registrirano do 21. 9. 1984 prodam. Lazar, Mladinska 30, Bakovci. M-3610

TERMOAKUMULACIJSKO peč prodam. Janžev vrh 36, Radenci. M-3611

POHIŠTVO za spalnico ugodno prodam. Cankarjeva 22, M. Sobota. Tel. 22-251. M-3612

LADO 1600, letnik 1981, december, prodam. Tel. 21-914 dopoldan, popoldan 21-263. Ladislav Kerčmar, Veščica n. h. M-3613

POHIŠTVO za spalnico, dobro ohranjeno, in otroško posteljo prodam. Prvomajska 9, M. Sobota (Tomšičeva naselje.) M-3615

Dragemu dedku Aleksandru Kerčmarju iz Šalovec iskreno čestitata za 70. rojstni dan ter želita, da bi med svojimi najdražjimi praznoval še vrsto zdravih, srečnih in zadovoljnih let vnuka Darinka in Branko z mamico.

HIŠO v Rogaševcih prodam. Naslov na upravi lista. Tel. 21-608. M-3616

FIAT 125 po delih in male pujske prodam. Veščica 55. Tel. 22-250. M-3617

NSU 1200 C, letnik 1971, prodam. Naslov na upravi lista. M-3618

GOLF, november 1980, prodam. Domajinci 21. M-3619

PEVSKO OZVOČENJE DYNACORD 120 W prodam. Drago Kornhausler, Matjaševci 11, tel. 78-216. M-3620

GROZDJE, jurko in klinton, prodam. Mlajinci 26. M-3621

KRAVO, mlado brejo, vozno, po izbiri prodam. Lipovci 51. M-3622

R 4 TL, special karamboliran, lahko tudi po delih prodam. Popoldan tel. 069 23-139, St. Rozmana 12. M-3623

FIAT 132 GLC 1800 ccm — s plinsko napravo — letnik 1977, prodam ali zamenjam za manjši avto. St. Rozmana 8, tel. 069 21-685. M-3613

TELIČKO staro 4 mesece, tetovirano, prodam. Pečarovič 51. M-3625

KRAVO, mlado, kontrola A, brejo 8 mesecev, prodam. Štefan Kozlar, Gaberje 128. M-3626

DISCO opremo prodam. Gradišče 12, Tišina. M-3627

3 leta staro kravo s teletom prodam. Flegar, Grajšče 39/a, Tišina. M-3628

CITROEN GES 1.3, letnik 79, garažiran, odlično ohranjen, prodam. Peter Miklič, popoldan po 17. uri, tel. 061 218-504. M-3629

ZASTAVO 101, prevoženih 45.000 km, prodam. Panonska 19, Rakičan. M-3630

SVINJI, visoko breji, prodam. Hedvika Dominko, Dol. gorice 81, Lendava. Le-351

ZASTAVO 101, letnik 1972, prodam. Franc, Tomšičeva 14. Le-353

8 arov VINOGRADA, cepljenega na brajda, z grozjem prodam. 4-arska parcela nad vasjo primerna za počitniško hišico. Štefan Holzman Mostje 76. Le-354

GROZDJE, sortno, in 700-litrsko kad prodam. Šmidlehner, Dobrovnik 301. Le-356

SPAČKA prodam za 25.000 din. F. Kovačiča 20. Ljutomer. IN-464

ZASTAVO 750 prodam za 35.000 din. Marija Fajfar, Sitarovci 9, Bučkovci. IN-464

URSUS C 335 z koso, 1800 delovnih ur, prodam. Onišak, Krapje 16, Veržej. LN-463

MEDETAŽNO DVONADSTROPNO NOVO HIŠO, zgrajeno do druge faze, primerno za kakršnokoli obrt ali lokal ob glavni cesti v smeri M. Sobota — Lendava v vasi Odranci Prod. Ponudbe pod šifro „NAJBOLJŠI PONUDNIK“. M-3552

NOVE GUME za ZASTAVO 101 13/145 in FIAT 1300 po delih ter novo motorno žago prodam. Milan Božič, Šalinci 32, Križevci pri Ljutomeru. IN-465

dam. Flegar, Grajšče 39/a, Tišina. M-3628

CITROEN GES 1.3, letnik 79, garažiran, odlično ohranjen, prodam. Peter Miklič, popoldan po 17. uri, tel. 061 218-504. M-3629

ZASTAVO 101, prevoženih 45.000 km, prodam. Panonska 19, Rakičan. M-3630

SVINJI, visoko breji, prodam. Hedvika Dominko, Dol. gorice 81, Lendava. Le-351

ZASTAVO 101, letnik 1972, prodam. Franc, Tomšičeva 14. Le-353

8 arov VINOGRADA, cepljenega na brajda, z grozjem prodam. 4-arska parcela nad vasjo primerna za počitniško hišico. Štefan Holzman Mostje 76. Le-354

GROZDJE, sortno, in 700-litrsko kad prodam. Šmidlehner, Dobrovnik 301. Le-356

SPAČKA prodam za 25.000 din. F. Kovačiča 20. Ljutomer. IN-464

ZASTAVO 750 prodam za 35.000 din. Marija Fajfar, Sitarovci 9, Bučkovci. IN-464

URSUS C 335 z koso, 1800 delovnih ur, prodam. Onišak, Krapje 16, Veržej. LN-463

MEDETAŽNO DVONADSTROPNO NOVO HIŠO, zgrajeno do druge faze, primerno za kakršnokoli obrt ali lokal ob glavni cesti v smeri M. Sobota — Lendava v vasi Odranci Prod. Ponudbe pod šifro „NAJBOLJŠI PONUDNIK“. M-3552

NOVE GUME za ZASTAVO 101 13/145 in FIAT 1300 po delih ter novo motorno žago prodam. Milan Božič, Šalinci 32, Križevci pri Ljutomeru. IN-465

TRAKTORSKI NAKLADALEC, čelni, kupim. Mala Polana 56,69225 Velika Polana. M-3581

zaposlitve

DEKLE, mlado, stalno zaposlim za varstvo dveh otrok in pomoč v gospodinjstvu. Janez Pleško, Rožna dolina cesta 4, št. 36, tel. 061 263-052, 61000 Ljubljana. M-3393

sobe

SOBO, neopremljeno, s posebnim vhom oddam. Štefana Kuzmiča 2. M-3614

razno

UPOKOJENEC, kmečki, visoke starosti, zdrav, nealkoholik išče starejšo upokojenko, neodvisno, s hišo in malo zemlje. Ponudbe na upravo Vestnika pod „MOŽNA POROKA.“ M-3428

VOZNIKI! OPTIKA podvoja za vse osebnostne avtomobile. S točno nastavitvijo dosežemo manjšo enostransko obrabo GUM. manjšo porabo

GORIVA, VARNO VOŽNJO. Odprto vsak dan do 16. ure. Franc Makoter, AVTOMEHANIKA, A. Trstenjaka 17. Ljutomer. IN-449

DELAVNICO za avtomobilsko obrt v M. Soboti ali okolici iščem. Zlatko Paler, Lendavska 25, M. Sobota. M-3533

VDOVEC na posestvu z lastno hišo in osebnim avtomobilom, star 65 let, želi spoznati dobrosteno žensko, ki bi se odločila za skupno življenje, staro od 55 do 60 let. Ponudbe na upravo lista. M-3556

Kje si ljubi očka, kje tvoj mili je obraz, kje je tvoja skrbna roka, ki skrbela je za nas.

ZAHVALA

Nepričakovano, tiho in brez slovesa nas je v 63. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče in brat

Štefan Špilak

iz Brezovice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo botrini, sosedom in prijateljem, ki ste nam priskrbeli na pomoč v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence in šopke. Posebna zahvala g. kaplana za pogrebni obred in pevkam za odpete žalostinke. Prisrčna zahvala osebjem kirurškega oddelka v M. Soboti, GD Brezovica in govorniku tov. Štefanu Hozjanu za poslovične besede. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste našega draga očeta pospremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Ana, sin Štefan z družino, hčerka Dragica z družino in sestra z družino ter ostalo rodstvo

ZAHVALA

V 88. letu nas je po kratki bolezni 14. 9. 1983 za vedno zapustila

Marija Casar

iz Ivanec 13

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem, ki so našo drago mamo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem in govorniku, kolektivu vzgojno-izobraževalnega zavoda iz Veržeja in učencem 8. a razreda osnovne šole Veržej, kolektivu sonovne šole „Drago Lugarič“ iz Lendave in vsem darovalcem vencev in cvetja.

Ivanci, 16. septembra 1983

Zalujoči: mož Jožef, otroci: Anica, Marija, Štefan, Lojze, Tonika in Jože z družinami ter 13 vnukov in 12 pravnukov

Deset let že v grobu mi, a v naših srcih še živi, ne mine ura, dan, ne noč, povsod v mislih si navzoč.

V SPOMIN

23. septembra mineva 10 let, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in zet

Aleksander Bagar

iz Gor. Petrovec

Tvoje življenje je za vedno ugasnilo, ostala sta praznina in spoznanje, da te ne bo nikoli več med nami. Toda spomin na tvoj lik ostane v naših srcih do konca dni. Iskrena hvala vsem, ki se na pogrebu minjate, postojite ob njegovem grobu in prižigate sveče.

VSI TVOJI

tel. 069/23 137

Branko MOJTOR radenci

avtolepništvo avtomobilstvo ravnanje miz-komura izdelava vozil-vle na službo

VESTNIK

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota. Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Vlado Pavco, Štefan Sobčan, Janko Stolinik (dopisništvo), Branko Žunec, Gontar Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. — Celoletna naročnina 470,00 din, polletna 235,00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.100,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 630,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 13,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

prodam

OTROŠKI VOZIČEK, globok, prodam 2000 din. Kapelska Cesta 28, Lendava. M-3542
GROZDJE, šmarnico, 2900 trsov prodam. Filovci 16. M-3543
SPALNICO, starinsko in ohranjeno prodam. Ladislav Horvat, Mladinska 14, M. Sobota, tel. 22-914. M-3544
NOVO za centralno kurjavo TAM+LIL 25 z bojlerjem prodam. Cvetna 10, Bakovci. M-3545

GROZDJE z brajd prodam. Zorana Velarja 26, M. Sobota. M-3546
PEGEUT 204 prodam. Štefan Horvat, Odranci 2. M-3547
KAVČ GARNITURO in TROSED prodam. Naslov na upravi lista. M-3548
TRAKTOR IMT 575 prodam. Mladinska 47, Bakovci. M-3549
GROZDJE z brajd prodam (rizling in mešana sorta). Štefan Nemec, Mohorjeva 4, Lendava, tel. 069 75-437. M-3550
OBRAČALNIK za BCS kosilnico, dobro ohranjen, traktor POR-

SCHE 25 KS prodam. Perko, Lastomerci 13, Gor. Radgona. M-3551
ZAMRZOVALNO SKRINJO, 380 l, in grozdje (kvinton, šmarnica) z brajd prodam. Lutar, Mladinska 12, Beltinci. M-3555
SREŠNO OPEKO, rabljeno, ugodno prodam. Naslov na upravi lista. M-3558
KORUZNJAK za koruzo prodam. Črnelavci 19. M-3559
AMI 8 super po delih, bas kitara HOFNER in zvočnik nujno in ugodno prodam. Bratonci 140. M-3560

*Oh, koliko duha zaklade
s teboj je temni grob požrl,
načete tvoje, naše nade,
udarec smrti vse je strl!*

V SPOMIN

25. septembra je minilo eno leto odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil ljubi sin in brat

Feri Temlin

iz Vučje gomile

Še vedno je težko doumeti resnico, da nisi več med nami. Dom, ki si ga imel tako rad, v katerem smo bili srečni, je ostal prazen. Odšel si od nas tja, kjer ni trpljenja in ne bolečine. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in krasite njegovo mnogo prerano gomilo — še enkrat iskrena hvala!

Žaljuči: oče Karel, mama Kristina, sestra Zorica in brat Branko

*Ne jokajte oh mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezn nas je v 72. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Franc Čerpnjak

iz Predanovec

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini ter vsem dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali venec in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Prisrčna zahvala šoferjem MURE, Mesni industriji TOZD Klavnic za podarjene vence. Hvala g. župniku za pogrebni obred ter za lepe odpete žalostinke. Predstavniku KS tov. Kerčmarju za lepe poslovilne besede.

Predanovci: 3. september 1983

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žaljuči: žena Cika, sinovi Marjan z ženo Cvetko, Franc z ženo Miro, Stanko z ženo Nevenko, vnuki Mirjana, Rojan, Peter, Nataša, Tatjana in Danilo, brata Štefan in Jože ter sestra Alojzija z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in pradedka

Antona Kozela

iz Pertoče

se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali in ga spremljali na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje. Iskrena hvala sosedom za pomoč. Hvala govorniku KS Pertoča, GD Pertoča ter č. g. župniku in pevcem.

VSI NJEGOVI

*Oh, kako nam ohupno srce greni,
ko iebe dragi sin in brat
nikjer več ni!*

ZAHVALA

27. avgusta nas je komaj v 31. letu starosti za vedno zapustil naš dragi sin in brat

Franc Njivar

iz Kraljevec

Iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nas v času neizmerne žalosti tolažili in nam bili v teh dneh ob strani. Iskrena hvala g. kaplanu iz Sv. Jurja ob Ščavnici za pogrebni obred, članu KS Antunu Hojniku za sožalje in tolažilne besede in prijatelju Ignacu. Hvala Stelcarjevim in Petrovičevim iz Kraljevca za pomoč ter vsem sorodnikom, sosedom, znancem ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali. Hvala vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Globoki žalosti: mama, ata, bratje Štefan, Drago, Tonček ter sestre Milica, Anica in Marica z družinami

*Odšel si dragi sinko,
se vrnil več ne boš,
a v srcu je ostala rana,
ki zacelila se ne bo.*

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezn nas je mnogo prezgodaj, komaj v sedmem letu starosti, za vedno zapustil naš dragi sinko, bratec in vnuk

Gorazd Vuk

iz Gomilice

Iskreno se zahvaljujemo botrini, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in vence, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala osebju Pediatrice klinike v Ljubljani, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, mladincem iz Gomilice za pomoč in poslovilne besede ob odprtem grobu, kolektivu Gorenje-Varstroja, učencem 4. b razreda osnovne šole Štefana Kovača ter varovancem VVZ Turnišče.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Gomilice, 8. 9. 1983

Žaljuči: oče, mama, sestra Stanka, stara mama ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Po daljši bolezn nas je v 77. letu za vedno zapustil dragi mož, oče, dedek in brat

Mihael Kerec

iz Vidonec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki so mu pomagali in ga obiskovali in tolažili v težkih trenutkih. Hvala vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala gasilskemu društvu iz Vidonec, predstavnikom KS Grad, g. župniku in pevcem ter vsem, ki so čustvovali z nami in nam pomagali. Posebna zahvala tudi godbi na pihala iz M. Sobote.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žaljuči: žena Terezija, sinovi Jože, Janez, Alojz, Štefan ter hčerki Anica in Marija z družinami, brat Anton ter sestra Marija in Neža z družinami.

*Oh, ti nesrečna cesta, kaj
si storila, da brez slovesa
sina in moža si mi vzela.
Oh kako lepo je bilo, ko
skupaj smo bili. A zdaj na
grobu vajinem rože cvetijo in
sveče noč in dan gorijo.*

V SPOMIN

23. septembra bo minilo dve leti, odkar me je zapustil komaj v 22. letu starosti dragi sin

Slavko Novak

iz Moščanec

in 9. novembra bo minilo trinajst let, odkar me je zapustil v 38. letu starosti dragi mož

Janez Novak

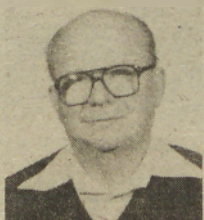
iz Moščanec

Boleč in nepozaben je spomin na vaju in prehuda je bolečina v mojem srcu, da bi kdaj zamrla. Iz večnega in mnogo preranega spanca vaju ne obudi nihče več, ne moja bolečina ne klic mojega srca, ki ne more razumeti, da vaju ni več. Hvala vsem, ki na njuna grobova prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žaljuči: mama oziroma žena Jolanka

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezn nas je v 70. letu starosti za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče, pradedek in brat

Štefan Lebar

iz Dolgovaških Goric

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala vsem zdravnikom in zdravniškemu osebju internega oddelka za skrb v času zdravljenja. Prisrčna hvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Žaljuči: hčerke Katica, Irinka, Vera, sinova Gusti in Štefan z družinami, vnuki, pravnuk, sestra Matilda in Marija z družinama ter ostalo sorodstvo

